

Yesuusi Kiittidoogeetu Oosuwaa

Gidduwaa Erissuwaa

Yesuusi Kiittidoogeetu Oosuwaa geetettiya maxaafai Yohaannisa Wonggeliyaa kaallidi xaafettida maxaafa. Maxaafaayyo de7iya waanna halchchoi koiro Yesuusa kaallida asati Geeshsha Ayyaan an kaaletettidi, abaa yootiya mishiraachchuwaa qaala “Yerusalaamen, Yihudaa biittan ubban, Samaariyan, sa7aa gaxaa gakkanaashin” (1:8) wonggeliyaa waati biittaa ubbaa gattidaakko odanaassa. Maxaafai Kiristinnaa ammanoi Aihuda asatu gidдон doomettidi, kumetta sa7an de7iya asaa ubbaa ammano gidana gakkanaashin waani aakkidaakko yootiya taarike. Xaafidaagee, ammaniya asati Roomaa kawotettaa ongganau garssaara maqettiya asa gidennaagaanne Kiristinnaa ammanoi Aihudatu ammanuwaa kumetta oottiyaagaa gidiyooгаа erissanau keehi daafuridi oottiis.

Yesuusi Kiittidoogeetu Oosoi Yesuusabaa yootiya mishiraachchoi gakkiyo sohoi wodiyan wodiyan aakki aakki biyoogaanne woosa keettai eqqidoogaa qonccissiya heezzu waanna waanna sohotun shaakkanau danddayettes:

1. Kiristinnaa ammanoi Yesuusi saluwaa pude kiyi simmin doomettidobaa.
2. Israa7eela biittaa ubbaa gakkidoogaa.
3. Roome gujjidi Meediteraane Abbaa yu-
ushuwan de7iya biittatun aakkidoogaa.

Yesuusi Kiittidoogeetu Oosuwaa maxaafan orddidi beettiyaagee Geeshsha Ayyaanaa oosuwaa gidishin, PHenxxaaqosxxe gallassi Yerusalaamen de7iya ammaniyaageetu bolli wolqqappe i wodhdhidoogaa, hegaadankka maxaafaa gidдон одеттда оосоту ubban beettidoogaadan, Geeshsha Ayyaanai woosa keettaanne woosa keettaa kaalettiyaageeta kaalettidoogaanne minttettidoogaa gujjidi yootes. Beni wode shiiqiya Kiristinnaa kiitai odido dumma dumma qaalaa gidдоppe maxi kessin, qanttan shiiqiis. Yesuusi Kiittidoogeetu Oosuwaa gidдон поlettida oosotikka he kiitai ammaniya asaa de7uwaaninne woosa keettaa issippetetan de7iya wolqqai woisa keena gitakko yootoosona.

1-2 Tewofiloosaa, Yesuusi saluwaa biido gallassai gakkanaassi, oottanaunne tamarissanau doommido ubbabaa taani ta koiro maxaafan xaafaas. Saluwaa baanaappe kase i ba dooridi kiittidoogeeta Geeshsha Ayyaanan azaziis. ³ I ba kiittidoogeetussi oitamu gallassaa beettiid-dinne qassi Xoossaa kawotettaabaa etau yooti-iddi, ba waayiyaappe guyyiyan, haiquwaappe denddidoogaa siree bannan daro ammanttidi, bana eta bessiiis. ⁴ Etaara issippe de7iiddi, eta ha-gaadan yaagidi azaziis; “Yerusalaameppe kiyop-pite; shin intte taappe siyidoogaa ta Aawai inttessi immana giidoogaa naagite. ⁵ Aissi giikko, Yohaanni haattan xammaqiis; shin guutta wodiyaappe guyyiyan, Geeshsha Ayyaanan intte xammaqet-tana” yaagiis.

⁶ Yesuusi kiittidoogeeti Yesuusaara gaittido wode a, “Godau, ha wodiyan Israa7eelatussi kawotettaa zaaruutee?” yaagidi oichchidosona.

⁷ Oichchin Yesuusi eta, “Ta Aawai ba godatettan keerido aginaanne wodiya intte eranaassa gidenna. ⁸ SHin Geeshsha Ayyaanai intte bolli wodhdhiyo wode, wolqqa intte ekkana; ekkidi Yerusalaameeninne Yihudaa biitta ubban, Samaariyaaninne sa7aa gaxaa gakkanaashinkka taassi markkattiyaageeta gidana” yaagiis.

⁹ Hegaa giidoogaappe guyyiyan, eti xeellishin, xoqqu xoqqu giiddi, saluwaa bin, eta aifiyaappe shaarai a genttiis.

¹⁰ Yesuusi biyo wode, eti saluwaa tishshi oottidi xeellishin, issi bootta maayuwaa maayida naa77u asati sohuwaara eta matan eqqidi, ¹¹ “Galiila asatoo, saluwaa xeelliiddi, intte aissi eqqidetii? Ha intteppe saluwaa biida Yesuusi saluwaa biy-oogaa intte be7idoogaadankka, simmidi yaana” yaagidosona.

Yihudaa Sohuwan Maatiyaasi Doorettiis

¹² Hegaappe guyyiyan, Yesuusi kiittidoogeeti Dabira Zaitte geetettiya deriyaappe Yerusalaame simmidosona. Dabira Zaitte Yerusalaame matan de7ees. ¹³ Yesuusi kiittidoogeeti

Yerusalaame gelidi, bantta de7iyo sohuwaa pooqiyaa pude kiyidosona; kiyidaageeti PHeexiroosa, Yohaannisa, Yaaqooba, Inddiraasa, Piliphphoosa, Toomaasa, Barttalamoosa, Maatiyoosa, Ippiyooosa na7aa Yaaqooba, ba biittaassi mishettiya Simoonanne Yaaqooba na7aa Yihudaa. ¹⁴ Hageeti ubbati maccaasatuura,

Yesuusa aayee Mairaamiiranne Yesuusa ishanttuura ubbai issi wozana gididi, toliidi woossoosona.

¹⁵ He wode, PHeexiroosi xeetanne laatamaa gidiya ammaniya asaa shiiquwan issippe de7iya ba ishanttu gidдон denddi eqqidi, hagaadan yaagiis; ¹⁶ “Ta ishato, Yesuusa oiqqidaageeta kaalettida Yihudaabaa Geeshsha Ayyaanai kase Daawita doonan odido Xoossaa maxaafaa qalalai polettana bessees. ¹⁷ Aissi giikko, Yihudai nunaara de7ees; qassi nunaara issippe oottanaassi doorettiis” yaagiis.

¹⁸ Yihudai ba iita oosuwan demmido miishshan gadiyaa shammiis; sinttau gufannidi kunddin, a uloi gidduwaappe daahettiis; a maraccee muleerakka zaazetti aggiis. ¹⁹ Yihudaa bolli hanidabaa Yerusalaa de7iya asai ubbai siyiis; hegaa gishshau, he gadiyaa bantta qalan Akelddaama giidi xegidosona; Akelddaama giyoogee suutta gade giyoogaa.

²⁰ PHeexiroosi yootiiddi, “Aissi giikko, Mazamure Maxaafan, ‘A keetta mela de7o; ooninne hegan de7oppo’ qassi ‘A suntatettaakka harai ekko’ geetettidi xaafettiis.

²¹⁻²² “Hegaa gishshau, issi asi Godaa Yesuusa dendduwaa markkattanau, nunan gaittana bessees; Yohaannisi xammaqido wodiyaappe doommidi, Yesuusi nuuppe saluwaa biido wode gakkanaas, Godaa Yesuusi nunaara hemettido wode ubban i nunaara de7iyaageetuppe issuwaa gidana bessees” yaagiis.

²³ Yaagin ammaniya asai dooruwaassi Yosxxoosa giyo Barssaaba geetettiya Yooseefanne

Maatiyaasa naa77aa essidosona. ²⁴⁻²⁵ Hegaappe guyyiyan, Xoossaa woossiiddi, “Ubbaa wozanaa eriya Godau, Yihudai ba sohuwaa baanau yeggi bayido oosuwaanne Yesuusi kiittido oosuwaa sohuwaa ekkanaadan, ha naa77u asatuppe issuwaa neeni dooridoogaa nuna bessa” yaagidosona. ²⁶ Etan saamaa yeggidosona; saamai Maatiyaasa bollan wodhdhin, Maatiyaasi Yesuusi kiittido tammanne isiinetuura goodettiis.

2

Geeshsha Ayyaanai Erissiyo Ashkkaratu Bolli Wodhdhiis

¹ PHenxxaqosxxe giyo gallassai gakkido wode, ammaniyaageeti ubbati issippe gididi, issisaa shiiqidaashin, ² gagantti yeggiya gotiyaadan guummiya gunttai akeekennan saluwaappe yiidi, eti uttido keettaa ubbaa kumiis. ³ Qassi tama laco milatiya inxxarssati etassi beettidi, shaahetti shaahettidi, eta ubbaa bolli wodhdhidosa. ⁴ Eta ubban Geeshsha Ayyaanai kumidi, dumma dumma qaalan haasayana mala, eta danddayissin, haasayaa doommidosona.

⁵ Sa7an de7iya zare ubbaappe yiidi, Xoossaa woosan sheekkida Aihudati Yerusalaamen de7oosona. ⁶ Ha gunttaa siyido wode, asai ubbai shiiqiis; shiiqidi ammaniyaageeti eta qaalan haasayishin siyido gishshau, giyoobaa xayidosona.

⁷ Garamettidi, “Ooratabaa” giidi, “Be7ite; ha haasayiya ubbati Galiila asata gidokkonaayye? ⁸ Yaatin, nuuni nu yelettido biittaa qaalan eti haasayishin waanidi siyiyoonii? ⁹ Nuuni

PHartte asati, Meedoona asati, Elaameexe asati, naa77u shaafatuppe gidduwan de7iyaageeti, Yihudan, Qaphphadooqiyan, PHanxxoosan Isiyan, ¹⁰⁻¹¹ Pirggiyan, PHinifiliyan, Gibxxen, Qareena baggan de7iya Liibiyaa woradatun de7iyaageeti, Roomeppe yiida imattati, Aihudati, Aihudatettau laamettida nuuppe amaridaageeti, Qarxxeese asatinne, Araba asati, Xoossai oottido gita oosuwaa nu qaalan eti haasayishin siyoos” yaagidosona. ¹² Ubbaikka garamettidi, yohoi banttau qashettennan ixxin bantta gidдон, “Laa hagee woigiyoogee?” yaagidosona. ¹³ SHin harati ammaniyaageetun Qilliicciiddi, “Hageeti uyidi mattottidosona” yaagidosona.

PHeexiroosa Haasayaa

¹⁴ SHin PHeexiroosi, Yesuusi kiittido hara tammanne isiinetuura denddi eqqidi, ba qaalaa xoqqu oottidi, etassi hagaadan yaagidi yootiis; “Aihudatoo, qassi Yerusalaamen de7iya ubbatoo, taani yootiyooгаа ezggite. Hagee intteyyo eretto; intte qoppiyoogaadan, hageeti mattottibookkona. ¹⁵ Aissi giikko, wonttaappe biron heezzu saate gidees. ¹⁶ SHin hagee hananabaa yootiya Yuu7eeli haasayidoogaa.

¹⁷ “I haasayiiddi, ‘Xoossai hagaadan yaagees; wodiyaа wurssettan hagaadan hanana.

Taani asa ubbaа bolli ta Ayyaanaа gussana.

Intte attuma naatinne intte macca naati hananabaa yootana.

Intte wodalla naatika ajuutaa be7ana;

intte cimatika aimuwaa aimottana.

¹⁸ He gallassatun ta attuma ashkkaratu bollinne

ta macca ashkkaratu bolli
taani ta Ayyaanaa gussana.

Gussin eti hananabaa yootana.

¹⁹ Qassi taani bolla saluwan oorattabaa,
garssa sa7ankka malaataa bessana.

Suuttai, tamainne shaaraadan
gorddida cuwai de7ana.

²⁰ Gitanne bonchcho gidida Godaa gallassai
gakkanaappe kase awai xumana;
aginaikka suutta milatana.

²¹ He wode hagaadan hanana;
Godaa sunntaa xeesiya ooninne attana'
yaaggiis.

²² “Israa7eela asatoo, ha qaalaa siyite;
Naazireeta Yesuusi intte giddon Xoossai banan
oottido wolqqaama oosuwan, oorattabaaninne
malaatan intteyyo qonccissido asa; heгаа
inttekkā ereeta. ²³ Yesuusi inttessi imettana mala,
Xoossai kase ba sheniyaaninne ba eran ba qofaa
qachchi wottiis; yaatin, a intte nagaranchchatu
kushiyan masqqaliyaa bolli misimaariyan
xishissidi, kaqissi worideta. ²⁴ SHin haiqoi
Yesuusa oiqqanau danddayibeenna gishshau,
Xoossai haiquwaa seelaa appe xaissidi, a denttiis.

²⁵ Aissi giikko, Daawiti Yesuusabaa hagaadan
yaagees;

‘Taani metootennaadan,
Godai ta ushachchan de7iyo gishshau,
taani ubba wode Godaa ta matan be7ais.

²⁶ Hegaa gishshau, ta wozanai ufaittiis;
ta inxxarssankka ufaissai kumiis.

Qassi ta bollaikka lo77o de7ana giidi,
ufaissan naagees.

²⁷ Aissi giikko, ta shemppuwaa
Si7ooliyan aggakka.

Qassi ne Geeshsha Na7aa ahaakka musissakka.

²⁸ Neeni tana de7uwaa ogiyaa erissadasa.

Neeni tanaara de7iyooگان
taani daro ufaittais'
yaagees.

²⁹ "Ishatoo, nu aawatu halaqaa Daawitabaa
taani intteyyo geeshshada odanau bessees;
Daawiti haiqqidi moogettiis; a duufoi hachchi
gakkanaassikka nu matan de7ees. ³⁰ Daawiti
hananabaa yootiyaagaa gidido gishshaunne
Xoossai a naatu zerettaappe issuwaa a kawotaa
araatan utissanau ayyo caaqqidoogaa erido
gishshau, ³¹ Kiristtoosa dendduwaa sinttau
xeellidi, 'A shemppoi Si7ooliyan attibeenna; a
bollaikka musibeenna' giidi yootiis.

³² "Xoossai ha Yesuusa haiquwaappe
danttidoogaassi nuuni ubbai markka. ³³ Hegaa
gishshau, Xoossai baappe ushachcha baggan a
xoqqu xoqqu oottidi, ayyo Geeshsha Ayyaanaa
immana giidoogaadan, Geeshsha Ayyaanaa
ekkidi, haggaa intte ha77i be7iyooگانne
siyyoogan nu bolli gussiis. ³⁴⁻³⁵ Aissi giikko,
Daawiti ba huuphen saluwaa kiyibeenna; shin
yaagiis;

'Godai ta godaa; "Taani ne morkketa

neeni tohuwan yedhdha eqqiyoobaa oottana
gakkanaassi

hagan taappe ushachcha baggaara utta" giis'
yaagiis.

³⁶ "Hegaa gishshau, Xoossai masqqaliyaa bolli
misimaariyan ha intte xishidi kaqqido Yesuusa

Godanne Kiristtoosa oottidoogaa Israa7eela zare ubbai tumaappe ero” yaagiis.

³⁷ Asai PHeexiroosi giidoogaa siyido wode, asau wozanai maashin, PHeexiroosanne Yesuusi kiittido harata, “Ishanttoo, yaanin nuuni ai oottanee?” yaagidosona.

³⁸ PHeexiroosi eta, “Intte nagarai atto geetettana mala, nagaraappe simmidi, intte huuphiyan huuphiyan Yesuus Kiristtoosa sunttan xammaqettite. Xoossai immiyo Geeshsha Ayyaanaa intte ekkana. ³⁹ Aissi giikko, Xoossai immana giido qaalai inttessa intte naatussanne Godai nu Xoossai baakko xeesiyo haahuwan de7iyaageetu ubbaassa” yaagiis.

⁴⁰ PHeexiroosi etassi qaalaa haraakka gujji markkattidi, “Ha wodiyaa geella asaappe intte huuphiyaa ashshite” yaagidi zoriis. ⁴¹ PHeexiroosi yootidoogaa ekkidaageeti xammaqettidosona; he gallassi heezzu sha7u gidiya asai ammaniis. ⁴² Eti Yesuusi kiittidoogeetu timirttiyan, issippetettan oittaa mentti miyoogaaninne Xoossaa woosan genccoosona.

Ammaniya Asai Ishatettaaninne Issippetettan De7iyo De7uwaa

⁴³ Yesuusi kiittidoogeetu kushiyan daro oorattabainne malaatai oosettin, asa ubbaa yashshai oiqqiis. ⁴⁴ Ammanida ubbati issippe de7oosona; qassi banttau de7iyaabaa ubbaakka issippe shaakkidosona. ⁴⁵ Eti bantta biittaanne banttassi de7iyaabaa baizzi baizzidi, oonanne koshshido keena miishshaa ubbaassi shaakkidosona. ⁴⁶ Qassi ubba gallassi, issi wozana gididi, Beeta Maqidasiyan paccennan gaittidi,

bannta keettaa keettaa xeesettidi ufaissaaninne pashkka wozanan qumaa moosona. ⁴⁷ Xoossaa galatiiddi, asa ubban sabettidosona. Qassi Godai attiyaageeta gallassi gallassikka eta bolli gujjees.

3

Issi Wobbe Bitanee Paxiis

¹ Issi gallassi, PHeexiroosinne Yohaannisi Xoossaa woossanau uddufun saatiyan Beeta Maqidasiyaa biidosona. ² Yelettoosappe doommidi, wobbe gididi de7iya issi bitanee Beeta Maqidasiyaa geliya asaappe miishshaa woossanau, ubba gallassi daro lo77o giyo Beeta Maqidasiyaa penggiyan wottiyoogee de7ees. ³ He wobbe bitanee, PHeexiroosinne Yohaannisi Beeta Maqidasiyaa gelana hanishin be7idi, miishsha eta woossiis.

⁴ Woossin PHeexiroosi Yohaannisaara a tishshi ootti xeellidi, “Nuukko haa xeella” yaagiis. ⁵ Wobbe bitanee etappe aibakko ekkanau qaaqqatidi, etakko xeelliis. ⁶ SHin PHeexiroosi a, “Tau miishshi baawa; shin taassi de7iyaabaa taani neessi immana; Naazireeta Yesuus Kiristtoosa sunttan denddada hemetta” yaagiis.

⁷ Yaagidi, wobbe bitaniyaa ba ushachcha kushiyan oiqqidi, pude denttiis; sohuwaarakka a tohoinne meeshi meqettai minni aggiis. ⁸ Bitanee pude guppidi, denddi eqqiis; yaanne haanne hemetaa doommiis. Hegaappe guyyiyan hemettiiddi, guppiiddinne Xoossaa galatiiddi, etaara issippe Beeta Maqidasiyaa geliis.

⁹ I hemetettishiininne Xoossaa galatishin, asai ubbai a be7iis. ¹⁰ Be7idi, miishsha woossanau daro lo77o giyo Beeta Maqidasiyaa penggen uttidaagee a gididoogaa akeekiis; i hanidobaa be7idi garamettiis.

PHexiroosi Beeta Maqidasiyan Haasayido Haasayaa

¹¹ Bitanee PHeexiroosanne Yohaannisa oiqqi uttidaashin, asai ubbai garamettidi, Solomona baranddaa giyoosan issippe etakko woxxiis. ¹² PHeexiroosi asaa be7ido wode asaassi yaagiis; “Israa7eela asatoo, aissi hagau garametteetii? Woi aissi nuna tishshi ootti xeelleetii? Nuuni nu huuphe wolqqan woi Xoossaa milatiyoogan ha bitaniyaa hemetissidobaa intteyyo misatii? ¹³ Abrahaama Xoossai, Yisaaqa Xoossai, Yaaqooba Xoossai, nu aawatu Xoossai, intte aatti immidoogaa PHilaaxoosi birshshanau qoppi uttidaashin, intte a sinttan, ‘Nuuni a erokko’ giido ba Na7aa Yesuusa bonchchiis. ¹⁴ SHin intte geeshshaanne xilluwaa, ‘Nuuni a erokko’ giidi, shemppuwaa woridaagaa a gishshaa inttessi birshshanau PHilaaxoosa woossideta. ¹⁵ De7uwaa immiyaagaa intte worideta; shin Xoossai haiquwaappe a denttiis; denttidoogaassi nuuni markka. ¹⁶ Ha wobbe bitaniyaa Yesuusa sunntaa wolqqai minttiis; intte be7iyoogeenne eriyoogekka i a sunntan ammaniyooogan oosettiis; ha intte ubbaa sinttan a hagaadan payya oottidaagee, Yesuusa i ammaniyooгаа. ¹⁷ “Ha77ikka ta ishatao, intteikka inttena kaalettiyaageetuugaadan, erennan oottidoogaa taani erais. ¹⁸ SHin Xoossai hananabaa beni

yootiya ubbatu doonan, ‘Kiristtoosi waayettana bessees’ yaagidi yootiis; ba yootidoogaakka hegaadan poliis. ¹⁹⁻²⁰ Simmi Xoossai intte nagaraa xaissanaadan, Godaa matappe ayyaanaa minotettaa wodee intteyyo yaanaadaaninne Xoossai Yesuus Kiristtoosa kase intteyyo doorettidaagaa yeddanaadan, intte nagaraappe Xoossaakko simmite. ²¹ Xoossai hananabaa yootiya ba geeshshatu doonan benippe doommidi haasayidoogaadan, ubbabai ooraxxiyo wodee gakkanaassi, Yesuusi saluwan gam77anau bessees. ²² Muusee, ‘Godai Xoossai tana denttidoogaadan, intte zariyaa giddoppe intteyyo hananabaa yootiyaagaa denttana; intte i giyoogaa ubbaa siyite. ²³ He hananabaa yootiyaagee odiyooгаа siyenna asi ooninne asaa giddoppe shaahettidi xayo’ yaagiis.

²⁴“Qassi Sameelappe doommidi, appe guyyiyan hananabaa yootiyaageeti ubbati, ha wodiyaabaa yootidosona. ²⁵ Intte hananabaa yootiyaageetu naata; qassi Xoossai Abrahaamassi, ‘Sa7an de7iya asaa ubbaa taani ne zerettaa bagaara anjjana’ yaagidi nu aawatuura maacettido maachchaa naata. ²⁶ Xoossai inttena ubbata intte iita ogiyaappe guyye zaaridi anjjana mala, ba ashkkaraa denttidi, intteyyo koiro yeddiis” yaagiis.

4

PHexiroosinne Yohaannisi Aihudatu SHang-guwaa Sintti SHiiqidosona

¹PHexiroosinne Yohaannisi asaassi yootishin, qeese halaqati, Beeta Maqidasiyaa wotaaddarata

azaziyaageenne Saaduqaaweti, ² eti asaa tamarissiyoo gishshaunne harati haiquwaappe denddanaagau markka gidana mala, Yesuusi haiquwaappe dendidooгаа yootido gishshau, daro yiillotidi, etakko yiidosona. ³ Yiidi eta oiqqidi, Sa7ai omariichchido gishshau wonttanaassi qasho keettaa gelissidosona. ⁴ SHin qaalaa siyidaageetuppe daroti ammanidosona; ammanida attumaasaa qoodai ichchashu sha7aa keeni gidiis.

⁵⁻⁶ Wonttetta gallassi, eta haariyaageeti, cimati, higgiiyaa tamarissiyaageeti, qeese ubbatu halaaqai Haanni, Qayaafi, Yohaannisi Iskinddirinne qeese ubbatu halaaqaa dabboti ubbai Yerusalaamen yaa7idosona. ⁷ Yesuusi kiittidoogeeta bantta gidduwan essidi, “Ai wolqqan woi o sunttan ha-gaa intte oottidetii?” yaagidi oichchidosona.

⁸ He wode PHeexiroosi banan Geeshsha Ayyaanai kumin, eta hagaadan yaagiis; “Deriyaa haariyaageetoo, cimato, ⁹ hachchi ha wobbe bitaniyaassi oosettida lo77o oosuwaabanne i waani paxidaakko, intte nuna oichchikko, ¹⁰ masqqaliyaa bolli misimaariyan intte xishidi kaqqin, Xoossai haiquwaappe denttido Naazireeta Yesuus Kiristtoosa sunttan ha bitanee paxidi, intte sinttan eqqidoogee intte ubbaassinne Israa7eela asa ubbaassi eretto. ¹¹ Gimbbiyaageeti intte karidi ix-xido shuchchai, godaa xaphuwaa minttiya, ubbaappe aadhdhiya shuchcha gidiis; he shuchchai Yesuusa. ¹² Asi atotettaa Yesuusa baggaara demmanaappe attin, hara o baggaaranne demmenna; nuuni a sunttan attanau bessees; aissi giikko, Xoossai saluwaappe

garssan asassi immido hara suntti baawa” yaagiis.

¹³ Yaa7aa asai PHeexiroosinne Yohaannisi xalido xalaa be7ido wode, eti tamaribeenna coo asa gididoogaa akeekidi garamettidosona; qassi eti Yesuusaara de7iyoojaa eridosona.

¹⁴ Qassi paxida bitanee PHeexiroosaaranne Yohaannisaara eqqidaagaa asai be7idi, giyoobaa xayiiis.

¹⁵ SHin PHeexiroosinne Yohaannisi yaa7aappe kare kiyana mala asai azazidi, ba giddon zorettiiddi, ¹⁶ “Ha asata ai oottanee? Aissi giikko, eta kushiyan oosettida gita malaatai Yerusalaamen de7iya ubbaassi beettiis. Nuuni hegaa erokko gaanau danddayokko. ¹⁷ SHin yohoi asau laalettenna mala, hagaappe sinttan ha asati Yesuusa sunttaa ooyyoonne denttennaadan, minttidi eta, ‘Inttena erite’ goos” yaagidosona.

¹⁸ Eta xeesidi, Yesuusa sunttaa mulekka denttennaadaaninne abaa tamarissennaadan azazidosona. ¹⁹ SHin PHeexiroosinne Yohaannisi zaaridi, “Xoossau azazettiyoogaa aggidi, intteyyo azazettiyoogee Xoossaa sinttan lo77okkonne ane intte pirddite. ²⁰ Aissi giikko, nuuni be7idobaanne siyidobaa yootennan agganau danddayokko” yaagidi yaa7au odidosona.

²¹ Yaa7ai eta qaxxayanau gaasottiyoobi xayin, naa77anttuwaa keehi manddidi, hanidabau asai ubbai Xoossaa galatiyo gishshau, eta birshshi yed-didosona. ²² He harggiyaappe pattiyo malaatai oosettido bitanee yelettoosappe laittai au oita-maappe aadhdhiis.

*Yesuusi Kiittidoogeenne Ammaniyaageeti
Yedetaa Wode Woossido Woosaa*

²³ PHeexiroosinne Yohaannisi birshshettidi, bantta dabbotukko biidi, qeese halaqatinne cimati banttana giidobaa ubbaa etassi odidosona.

²⁴ Eti hegaa siyido wode, issi wozana gididi, Xoossaa hagaadan yaagidi woossidosona; “Ubbaa Haariya Godau, saluwaa, sa7aa, abbaanne eta giddon de7iya ubbabaa medhdhidaagoo, ²⁵ neeni ne ashkkaraa nu aawaa Daawita doonan Geeshsha Ayyaanan haasayaidda,

‘Aihuda gidenna asai aissi yiillotidee?

Qassi asai aissi pattennabau maqettidee?

²⁶ Sa7aa kawoti giigetidosona;

deriyaa haariyaageeti Godaa bollinne

i tiyido Kiristtoosa bolli issippe denddi-dosona’
yaagada haasayadasa.

²⁷ “Aissi giikko, Heeroodisinne PHenxxeniyaa PHilaaxoosi Aihuda gidenna asaaranne Israa7eela asaara, neeni tiyido Kiristtoosa ne geeshsha Na7aa Yesuusa bolli denddanau, ha kataman shiiqidoogee tuma. ²⁸ Qassi neeni ne wolqqaaninne ne sheniyhan hanana gaada qoppa uttidobaa ubbaa oottanau shiiqidosa.

²⁹ Ha77ikka Godau, eta manddettaa xeella; nuuni ne ashkkarati, ne qaalaa kumetta xalan yootanaadan, nuna danddayissa. ³⁰ Pattanau ne wolqqaa bessa; qassi ne geeshsha Na7aa Yesuusa sunttan oorattabanne malaataa ootissa” giidi woossidosona.

³¹ Eti Xoossaa woossidoogaappe guyyiyan, he eti shiiqidosai qaaxxiis. Eta ubban Geeshsha Ayyaanai kumin, Xoossaa qaalaa xalan yootidosona.

Koiron Ammanida Asatu Issippetettaa De7uwaa

³² Ammaniyaageeti ubbati qofaaninne wozanan issuwaa gididosona. Eta mehee ubbai issippe de7iyoorippe attin, baassi de7idabaa ooninne babaa gibeenna. ³³ Yesuusi kiittidoogeeti Godaa Yesuusi haiquwaappe denddidoogaa gita wolqqan markkattoosona; qassi Xoossai eta ubbau aaro kehatettaa darissidi immiis. ³⁴ Ammaniyaageetu gidдон metootanchchi issoinne baawa; aissi giikko, biittai woi keetta de7iyoogeti ubbati baizzi baizzidi, ekkido miishshaa ehiidi, ³⁵ Yesuusi kiittidoogeetussi immoosona; he miishshai asau koshshiyooгаadan shaahettidi, huuphiyan huuphiyan imettees.

³⁶ Qophphiroosa giyo haruuruwan yelettida Yooseefa giyo Leewa zare issoi de7ees; a sunntaa Yesuusi kiittidoogeeti Barnnaabaasa giidosona. Hegaa birshshettai “Minttettiya Na7aa” giyoogaa. ³⁷ Barnnaabaasi baassi de7iya biittaa baizzidi, miishshaa ehiidi, Yesuusi kiittidoogeetussi immiis.

5

Hanaaniyaa Giyo Bitaniyaanne Saphphiiro Giyo Mishiriyo

¹ Issi Hanaaniyaa giyo bitanee ba maccaasee Saphphiiro giyooriira gade baizziis. ² He baizzido miishshaappe ba maccaasiyaa erishin ashshidi, bagгаа ehiidi, Yesuusi kiittidoogeetussi immiis.

³ SHin PHeexiroosi Hanaaniyaa, “Neeni Geeshsha Ayyaanaa cimmada ne gadiyaa baizzido miishshaappe shaakkada ashshana

mala, xalahee ne wozanan aissi kumidee?
⁴ Neeni baizzanaappe kase gadee nebaa gidenneeyye? Qassi neeni baizza simminkka miishshai neessa gidenneeyye? Yaatin, haggaa malabaa oottanau aissi ne wozanan qoppadii? Neeni Xoossau worddotidoogaappe attin, asau worddotabaakka” yaagiis.

⁵ Hanaanee he qaalaa siyidosaarakka kunddidi haiqqi aggiis; heggaa siyida ubbai daro yayyiis.
⁶ Wodalla asati soo gelidi, a ahaa xaaxidi, gade kessidi a moogidosona.

⁷ Heezzu saate heerappe guyyiyan, Hanaaniyaa maccaasiyaa heggaa erennan de7aidda PHeexiroosi de7iyoosaa gelaasu. ⁸ Gelin PHeexiroosi o, “Intte gadiyaa hanni keena miishshen baizzidetii? Ane tau oda” yaagiis.

A, “Ee hanni keena miishshen baizzida” yaa-gaasu.

⁹ PHeexiroosi maccaasiyo, “Neeninne ne azinai Godaa Ayyaanaa paaccanau aissi zorettidetii? Be7a; ne azinaa moogida asati karen de7oosona; nenakka eti kare kessana” yaagiis.

¹⁰ Maccaasiyaa sohuwaarakka PHeexiroosa tohuwaa matan kunddada haiqqaa aggaasu; wodalla asati geliyo wode haiqqidaaro demmidi, kare kessidi, i azinaa lanqqiyan moogidosona. ¹¹ Woosa keettaa asai ubbainne heggaa siyida hara asai ubbai daro yashshaa yayyiis.

Yesuusi Kiittidoogeetu Kushiyani Oosettida Oorattabanne Maalaalissiyaabata

¹² Yesuusi kiittidoogeeti daro malaataanne oorattabaa asaa gidдон oottoosona; ammaniya

ubbati Solomona baranddaa giyoosan issippe gaittidosona. ¹³ Hara asappe etaara gaittanau harai atto issoinne xalibeenna; shin asai eta bonchchees. ¹⁴ Ammaniya maccaasainne attumaasai kaseegaappe daroi Godaassi gujettees. ¹⁵ Hegaa gishshau, asai hargganchchata halaaninne saleenan tookkidi, PHeexiroosi hegaara aadhdhiyo wode harai atto, au eeshoikkonne etappe issuwaa issuwaa bollaara aadhdhana mala, katamaa ogetu dooni kessidi wottees. ¹⁶ Qassi daro asai Yerusalaame matan de7iya katamatuppe hargganchchatanne tuna ayyaanan ohettida asata ekki yees; ubbatikka paxidosona.

Yesuusi Kiittidoogeetu Bolli Yedetai Denddiis

¹⁷ Paxin qeese ubbatu halaqainne aara de7iya Saaduqaaweti ubbati Yesuusi kiittidoogeeta daro qanaatidi, eta bolli denddidosona. ¹⁸ Qassi Yesuusi kiittidoogeeta oiqqidi, dere asaa qachchiyo keettan yeggidosona. ¹⁹ SHin Godaa kiitanchchai qammi qasho keettaa penggiyaa dooyidi, Yesuusi kiittidoogeeta kare kessidi, ²⁰ “Intte biidi, Beeta Maqidasiyan eqqidi, ha ooratta de7uwaa qaalaa ubba asau yootite” yaagiis. ²¹ Yesuusi kiittidoogeeti heгаа siyido wode, guuraara Beeta Maqidasiyaa gelidi, tamarissanau doommidosona.

Qassi qeese ubbatu halaqainne aara de7iyaageeti yiidi, yaa7aanne Israa7eela cimata ubbata issippe xegidi, Yesuusi kiittidoogeeta bantta sintti ehaana mala, wotaaddarata qasho keettau kiittidosona. ²²⁻²³ SHin wotaaddarati qasho keettaa biidi, Yesuusi kiittidoogeeta

demmibookkona; guyye simmidi yaa7au, “Nuuni biyo wode qasho keettaa kariyaa daro mintti gorddin, naagiyaageetikka penggen eqqidaageeta demmida; shin nuuni kariyaa dooyiyo wode, gidдон harai atto issi asinne baawa” yaagidosona.

²⁴ Yaagin Beeta Maqidasiyaa wotaaddarata azaziyaageenne qeese halaqati heгаа siyido wode, “Hagee waanidee? Qassi digin waananee?” yaagidi hirgidosona.

²⁵ Hegaappe guyyiyan, issi bitanee etakko yiidi, “Be7ite; qasho keettan intte yeggido asati Beeta Maqidasiyan eqqidi, asaa tamarissoosona” yaagidi etau odiis. ²⁶ Odin, Beeta Maqidasiyaa wotaaddarata azaziyaagee wotaaddaratuura biidi, Yesuusi kiittidoogeeta ehiis; shin eti banttana asai shuchchan caddana giidi yayyido gishshau, eta loddan ehiidosona.

²⁷ Eti Yesuusi kiittidoogeeta ehiidi, yaa7aa sinttan essin, qeese ubbatu halaqai eta, ²⁸ “Inttena nuuni he bitaniyaa sunttan tamarissenna mala minttidi azazibookkonii? Be7ite; intte timirtiyaa Yerusalaame katamaa muleera gattideta; qassi he bitaniyaa shemppuwan nuna oittanau qoppeeta!” yaagidi oichchiis.

²⁹ Oichchin PHeexiroosinne Yesuusi kiittido harati zaaridi yaagidosona; “Nuuni asau azazettanaappe Xoossau azazettanau bessees.

³⁰ Masqqaliyaa bolli misimaariyan xishi kaqqidi, intte worido Yesuusa nu aawatu Xoossai haiquwaappe denttiis; ³¹ Israa7eelatussi nagaraappe simuwaanne nagaraa atto geettaa Yesuusi immana mala, Xoossai haariyaagaanne ashshiyaagaa a oottidi, baappe ushachcha baggan

xoqqu xoqqu oottiis. ³² Hegaassi nuuni markka; qassi Xoossai baassi azazettiyaageetussi immido Geeshsha Ayyaanaikka markka” yaagidosona.

³³ Yaa7aa asai heгаа siyido wode, daro yi-illotidi, Yesuusi kiittidoogeeta woranau qoppidosona. ³⁴ SHin asa ubban daro bonchchet-tida Gamaaliyaala giyoogee, higgiiyaa tamarisiya issi Parisaawee, yaa7an denddi eqqidi, Yesuusi kiittidoogeeta guutta wodiya kare kessana mala azaziis. ³⁵ Azazidi yaa7aa hagaadan yaagiis; “Israa7eela asatoo, intte ha asata oottana qoppiyooban inttena naagite. ³⁶ Aissi giikko, hagaappe kase wodiyan Tewodaasi bana gita giidi denddiis; denddin oiddu xeetu gidiya asati aara gaittidosona; shin a worin, a kaallida ubbatikka laalet-tidi, pattenaa asa gididi attidosona. ³⁷ Hegaappe guyyiyan, asai qoodettiyo wode, Galiila Yihudai denddidi, daro asaa panggayidi kaalettiis; shin akka worin, a kaallida asai ubbaikka laalettiis.

³⁸ “Ha77ikka taani intteyyo odais; ha asatuppe shaahettite; eta bochchoppite. Aissi giikko, ha qofainne ha oosoi asi oottidobaa gidikko xayana. ³⁹ SHin ha qofainne ha oosoi Xoossaappe yiid-abaan gidikko, intte eta xaissanau danddayekketa; geelladan yaaniiddi Xoossara intte iitettanne” yaagiis.

⁴⁰ Yaagin yaa7ai Gamaaliyaala zoriyaa ekkidi, Yesuusi kiittidoogeeta soo xeesidi, lissuwan garafissiis; heгааappe guyyiyan eta, “Yesuusa sunntaa naa77anttuwaa mulekka denttoppite” giidi birshshi yeddiis. ⁴¹ Yesuusa sunntaa gishshau, eti kauyyanau bessiyogaa Xoossai qoppido gishshau, yaa7aappe ufaittiiddi

kiyidosona. ⁴² Eti ubba gallassi Beeta Maqidasiyaaninne asa son Yesuusi Xoossai tiyido Kiristtoosa gididoogaa tamarissiyooaanne yootiyooгаа yaa gujjidosona.

6

Woosa Keettaa Kaalettiya Laappun Asati Doorettidosona

¹ He wode, kaalliyaageetu qoodai dari dari biishin, Giriike qaalaa haasayiya Aihudatinne Yihudan de7iya Aihudati ooyettidosona; aissi giikko, Giriike qaalaa haasayiya Aihudati, “Ubba gallassi yeziyo quman nu am77eti naaqettoosona” yaagidosona. ² Yesuusi kiittido tammanne naa77ati woosa keettaa asa ubbaa xeegidi, hagaadan yaagidosona; “Nuuni Xoossaa qaalaa yootiyooгаа aggidi, quma yezanau nuussi bessenna. ³ Ishatoo, lo77o geetettiyaageeta Geeshsha Ayyaanainne aadhhdhida eratettai kumido laappun asata intte giddoppe doorite; nuuni qassi eta ha oosuwaassi sunttana. ⁴ SHin nuuni Xoossaa woosaaninne qaalaa yootuwan minnana” yaagidosona.

⁵ Yesuusi kiittidoogeeti haasayido haasayai asa ubbaa ufaissis; ufaissin, ammanoinne Geeshsha Ayyaanai kumido Isxxifaanoosa, Piliphphoosa, PHirokoroosa, Niqaaroonna, Ximoona, PHarmmeenanne Aihudatu ammanuwan gelida Anxxookiyaa Niiqolaawoosa dooridosona. ⁶ Dooridi Yesuusi kiittidoogeetu sinttan eta essin, Yesuusi kiittidoogeeti Xoossaa woossidoogaappe guyyiyan, bantta kushiya eta bolli wottidosona.

⁷ Xoossaa qaalai aakki aakki biis; kaalliyaageetu goodainne Yerusalaamen keehi dari dari biis; qassi daro qeesetikka ammanidosona.

Woosa Keettaa Kaalettiya Isxxifaanoosi Oiqettiis

⁸ Aaro kehatettainne wolqqai kumido Isxxifaanoosi, asaa gidдон oorattabaanne gita malaataa oottees. ⁹ Ailletettaappe kiyida asaa giyo Aihuda woosa keettaappe, Qareenappe, Iskkindiriyaa asatuppe, Kilqqiyaappenne Isiyaappe yiida issi issi asati denddidi, Isxxifaanoosaara palamettoosona. ¹⁰ SHin Isxxifaanoosi aadhdhida eratettaaninne Ayyaanan haasayiyoogaa teqqanau danddayibookkona.

¹¹ He wode eti, “Muusanne Xoossaa i cayishin siyida” giya worddo asata shammidosona.

¹² SHammidi dere asaa, cimatanne higgiiyaa tamarissiyaageeta hanqetissidosona;

Isxxifaanoosakko yiidi a oiqqidi, yaa7aakko ehin,

¹³ a bolli paidido worddo markkati, “Ha bitanee ha Beeta Maqidasiyaanne Muuse higgiiyaa cayiyoogaa audenne aggenna. ¹⁴ Aissi giikko i, ‘Hagee Naazireeta Yesuusi ha Beeta Maqidasiyaa qolana; Muusee nuussi immido higgiiyaakka laammanna’ yaagishin, nuuni siyida” yaagidosona.

¹⁵ Yaa7an uttida asai ubbai Isxxifaanoosa akeekidi xeelliyo wode, a som77oi kiitanchchaa som77uwaa milatees.

7

Isxxifaanoosa Haasayaa

¹ Qeese ubbatu halaqai Isxxifaanoosa, “Hagee tumee?” yaagidi oichchiis.

² Oichchin Isxxifaanoosi hagaadan yaagiis; “Ta ishato, ta aawato, siyite! Nu aawaa Abrahaami biron Kaaraane baanaappe kase Masphephexoomiyan de7ishin, bonchcho Xoossai ayyo beettidi, ³ ‘Ne biittaappenne ne dabbotuppe shaahettada, taani nena bessiyi biitti ba’ yaagiis. ⁴ He wode Abrahaami Kaladaawetu biittaappe kiyidi, Kaaraanen de7anau biis. A aawai haiqqidoogaappe guyyiyan, Xoossai a ha biittaa intte ha77i de7iyooosaa ehiis. ⁵ I ha biittaappe harai atto, tohuwan yedhdhiyo sohuwaakka Abrahaamassi immibeenna; shin ayyo na7i xayikkokka, Xoossai a, ‘Taani neeyyoonne neeppe guyyiyan, ne zersettaayyo ha biittaa laata oottada immana’ yaagiis. ⁶ Xoossai Abrahaamassi, ‘Ne zareti hara biittan de7ana; yaani oiddu xeetu laittau eti ailletananne naagettana. ⁷ SHin taani ne zareta haariya asaa bolli pirddana; hegaappe guyyiyan, eti he deriyaappe kiyidi, hagan tau goinnana’ yaagiis. ⁸ Xoossai Abrahaama zaree qaxxarettana mala aara maacettin, Yisaaqa i yelidi, hosppunnta gallassi qaxxariis; Yisaaqi Yaaqooba qaxxarin, qassi Yaaqoobi tammanne naa77u aawatu halaqata qaxxariis.

⁹ “Aawatu halaqati Yooseefa qanaatidi, Gibxxe biittaassi ailletanaadan, a baizzidosona; baizzinkka Xoossai aara issippe de7ees. ¹⁰ A waaye ubbaappekka a kessiis; qassi Gibxxe kawuwaa sinttankka nashuwaanne aadhdhida eratettaa ayyo immiis; Gibxxe kawoi Yooseefassi Gibxxe biittaanne ba keetta ubbaa haaranaadan,

sunttatettaa immiis.

¹¹ “Gibxxe biittaaninne Kanaane biittan ubban koshai gelidi, daro asaa tuggayii; tuggayin nu aawati quma demmibookkona. ¹² Yaaqoobi Gibxxe biittan kattai de7iyoojaa siyidi, nu aawata koiro yaa yeddiis. ¹³ Naa77antto buussan Yooseefi ba ishanttussi erettiis; qassi Gibxxe kawoikka Yooseefa zariyaa eriiis. ¹⁴ Yooseefi ba aawaa Yaaqoobinne ba dabbo ubbai muleera laappun tammanne ichchashu asai baakko yaana mala, kiittidi xegissiis. ¹⁵ Yaaqoobi Gibxxe biittaa wodhdhidi haiqqiis; nu aawatikka yaani haiqqidosona. ¹⁶ Eta ahai he sohuwaappe Sekeema giyo biittaa toohettidi, yaani Abrahaami Hamoora naatuppe daro biran shammido makkaan mogettiis.

¹⁷⁻¹⁸ “SHin Xoossai Abrahaamassi immana gi-idoogee polettiyo wodee gakkana matin, Yooseefa erenna hara kawoi Gibxxe biittan denddana gakkanaassi, asai dari dari biis. ¹⁹ He kawoi nu zariyaa cimmiidi, guutta naati haiqqana mala, kare eta kessi olanaadan, nu aawata un77ettiis.

²⁰ “Muusee yelettidoi he wode; Xoossaa sinttan i daro lo77o na7a gidii; ba aawaa keettan heezzu agina gakkanaas dicciis. ²¹ Muusee wora olettido wode, Gibxxe kawuwaa na7iyaa demmada ba na7adan a dichchaasu. ²² Muusee Gibxxetu aadhdhida eratettaa ubbaa tamaridi, qaalaaninne oosuwan wolqqaama asa gidiiis.

²³ “SHin Muuseyyo yelettoosappe laittai oitamaa kumido wode, ba ishantta, Israa7eela asata be7anau ba wozanan qoppiis. ²⁴ Israa7eelatuppe

issuwaa Gibxxe issoi naaqqishin be7idi, he Israa7eeliyaa maaddiis; he naaqqida Gibxxe bitaniyaa woridi, a haluwaa kessiis. ²⁵ Muusee ba ishannta ba baggaara Xoossai ashshana haniyoogaa eti akeekidosona giidi qoppiis; shin eti akeeki-bookkona.

²⁶ “Wonttetta gallassi naa77u Israa7eela asati issoi issuwaara warettiyaageeta demmidi, eta sigetanau koyidi, ‘Asatoo, Ishantti intte aissi issoi issuwaa naaqqeetii?’ yaagiis.

²⁷ “SHin he ba shooruwaa naaqqiyaagee Muusa, ‘Nena nu bolli haariyaagaanne daanna oottidi, sunttidai oonee? ²⁸ Neeni zine Gibxxe bitaniyaa woridoogaadan, tanakka woranau koyaiyye?’ yaagidi, Muusa gaxi sugi yeggiis. ²⁹ Muusee heгаа siyido wode Gibxxeppe baqatidi, Midiyaama biittan bete gididi de7iiddi, naa77u attuma naata yaani yeliis.

³⁰ “Godaa kiitanchchai oitamu laittaappe guyyiyan, Siinaa Deriyaa matan de7iya bazzuwaa buuran eexxiya tamaa lacuwaa giddon Muusessi beettiis. ³¹⁻³² Muusee ba be7idoogau garamettidi, akeeki xeellanau buuraa mati i shiiqidaashin, Godaa qalalai, ‘Taani ne aawatu Xoossaa, Abrahaama Xoossaa, Yisaaqa Xoossaa, Yaaqooba Xoossaa’ yaagidi Muusekko yiis. Muusee yashshaa kokkoridi, xeellanau xalibeenna.

³³ “Godai Muusa, ‘Neeni eqqido biittai geeshsha gidiyo gishshau, ne tohuwan de7iya caammaa kessa. ³⁴ Taani Gibxxen de7iya ta asaa waayiyaa geeshsha be7ada, qassi eta ooliyaakka siyada, eta ashshanau wodhdhaas. Ha77i haa ya. Taani nena Gibxxe kiittana’ yaagiis.

³⁵ “He Muusa Israa7eelati; ‘Nena nuna haariyaagaanne daanna oottidi sunttidai oonee?’ yaagidi ixxidosa; ixxin buuraa giddon ayyo beettida kiitanchchan haariyaagaanne ashshiyaagaa gidana mala, Xoossai a kiittiis.

³⁶ He Muusee Israa7eelata Gibxxe biittan Zo7o Abbaaninne bazzuwan, oitamu laittau oorattabaanne Xoossai oottiyo malaataa oottiiddi, Gibxxeppe kaalettiis.

³⁷ “Israa7eela asaassi, ‘Xoossai tana denttidoogaadan, intte zariyaa giddoppe ta mala hananabaa yootiyaagaa intteyyo denttana’ yaagidai he Muusa.

³⁸ I Israa7eela asaa maabaraara issippe bazzuwan de7idaagaa; i nu aawatuuranne Siinaa Deriyaa bollan baassi haasayida kiitanchchaara issippe de7iis. Yaatidi Xoossaappe de7uwaa qaalaa nuussi immanau ekkiis.

³⁹ “Muusessi nu aawati azazettanau dosibookkona; shin gede a sugi olidi, guyye gibxxe simmanau amottidosona.

⁴⁰ Qassi Aarona, ‘Nuna kaalettiya xoossata nuussi ootta; aissi giikko, ha nuna Gibxxeppe ehiida Muusee waanidaakkonne nuuni erokko’ yaagidosona.

⁴¹ Mara milatissidi, he wode eeqa oottidosona; he eeqaassi yarshshuwaa yarshshidi, bantta kushee oottido oosuwan ufaittidosona.

⁴² SHin Xoossai etau zokkuwaa zaariis; eti saluwaa xoolinttiyaassi goinnanaadan, eta yeggi bayiis; hananabaa yootiyaageetu maxaafan,

‘Israa7eela asatoo, oitamu laittaa

bazzon shukkido mehiyaanne yarshshuwaa taassi yarshshidetii?

⁴³ Intte intteyyo goinnanau

oottido eeqata, Molooka dunkkaaniyaanne
Refaana giyo intte xoossaa xoolinttiyaa
tookkideta.

Taani inttena Baabilooneppe
hini baggi yeddana’

geetettidi xaafettiis.

⁴⁴ “Muusee ba be7idoogaa milatissidi, Godai ayyo odidoogaadan oottido markka dunkkaanee nu aawatussi bazzuwan de7ees. ⁴⁵ Qassi nu aawati dunkkaaniyaa bantta aawatuppe kayan ekkidi, Xoossai kase yedettido Aihuda gidenna asaa biittaa oiqqido wode, Yaasuura gelissidosona; he dunkkaanee Daawiti de7iyo wodee gakkanaassikka he sohuwan de7iis.

⁴⁶ Daawiti Xoossan sabettiis; qassi Yaaqooba Godai de7ana keettaa keexxanau Xoossaa woossiis. ⁴⁷ SHin ayyo keettaa keexxidai Solomona.

⁴⁸⁻⁵⁰ “SHin hananabaa yootiyaagee,
‘Godai, “Saloi ta kawotaa araataa;
sa7aikka ta tohoi yedhdhiyoosaa.

Yaatin, taayyo ai mala keetta keexxuuteetii?

Woi taani shemppanasai awaanee?
Ha ubbabaa ta kushiyan oottabeikkinnaa?”
yaagees’

giidoogaadan, Ubbaappe Bolla Xoossai asi ke-
exxido keettan de7enna.

⁵¹ “Intte aiba morgge zozzida asee? Intte wozanai Xoossaa qaalaa ekkanaa aiba dammidee? Intte haittaikka aiba tullidee? Ubba wode Geeshsha Ayyaanaassi azazettennan ixxeeta. ⁵²⁻⁵³ Hananabaa yootiyaageetun intte aawati waissibeennai oonee? Xoossaa Na7ai Xilloi yaanaagaa kasetidi yootidaageetakka

woridosona. Ha77i inttekka kiitanchchatu kushiyaappe Xoossaa higgiiyaa ekkidi azazettibeennaageeti, Xilluwaa aatti immidi worideta” yaagiis.

Isxxifaanoosa SHuchchan Caddidi Woridosona

⁵⁴ Eti heгаа siyido wode, bantta wozanan Isxxifaanoosassi daro yiillotidi, bantta menttershshaa sa77idi manddidosona. ⁵⁵ SHin Isxxifaanoosi bannan Geeshsha Ayyaanai kumin, saluwaa pude tishshi ootti xeellidi, Xoossaa bonchchuwaanne Yesuusi Xoossaappe ushachcha baggan eqqidaagaa be7iis. ⁵⁶ Be7idi, “Xeellite, taani saloi dooyetin, Asa Na7ai Xoossaappe ushachcha baggan eqqidaagaa be7ais” yaagiis.

⁵⁷ Qaalaa xoqqu oottidi wocamiiddi, bantta haittaa tuccidi, issippe akko wottaa shoddidosona. ⁵⁸ Katamaappe gaxaa a kessidi, shuchchan caddidosona. Markkati bantta maayuwaa issi Saa7oola giyo wodallaa matan wottidosona.

⁵⁹ Isxxifaanoosi, “Ta Godaa Yesuusaa, ta shempuwaa ekka” yaagidi xeesishin, eti shuchchan a caddoosona. ⁶⁰ Caddishin gulbbatidi, ba qaalaa xoqqu oottidi, “Ta Godau, ha nagaraa etau atto ga” yaagiis. Hegaa yaaginnee haiqqi aggiis. Saa7oolikka Isxxifaanoosa woriyoogaa ufaittiis.

8

Saa7ooli Woosa Keettaa Asaa Yedettiis

¹ He gallassi Yerusalaamen de7iya woosa keetan gita yedetai denddiis; denddin Yesuusi kiittidoogeetuppe attin, ammaniyaageeti ubbati Yihudaa biittaanne Samaariyaa biittan laalettidosona. ² Xoossaa woosan sheekkida asati Isxxifaanoosa moogidosona; qassi au daro yeekkidosona. ³ SHin Saa7ooli woosa keettaa xaissees; ubbaa keettaa geli gelidi, attumaasaanne maccaasaa goochchi goochchidi, qasho keettaa yedees.

Wonggelee Samaariyan Odettiis

⁴ Laalettida ammaniyaageeti qaalaa yootiiddi, ubbasaa biidosona. ⁵ Piliphphoosi Samaariyaa katamaa wodhdhidi, Kiristtoosabaa asaassi yootiis. ⁶ Daro asai Piliphphoosi giidoogaa keehi akeekidi siyiis; i oottiyo malaataakka be7iis. ⁷ Aissi giikko, tuna ayyaanati qaalaa xoqqu oottidi haasayiiddi, daro asaappe kiyidosona; qassi daro silatinne wobbeti paxidosona. ⁸ He kataman asai daro ufaittiis.

⁹ SHin Simoona giyo issi bitanee kase, bana gita giiddi kaayiiddi, Samaariyaa asaa, “Laa hagee aiba oorattabee” giissiiddinne he kataman de7iis. ¹⁰ Guuttaappe doommidi, gitaa gakkanaashin, asai ubbai, “Xoossaa wolqqai gitai haggaa” giidi abaa ezggees. ¹¹ Daro wodiyaappe doommidi, kaayuwan Samaariyaa asaa “Laa hagee aiba oorattabee” giissido gishshau, asai abaa ezggees. ¹² SHin Piliphphoosi Xoossaa kawotettaabanne Yesuus Kiristtoosa sunttaabaa attumaageetussinne maccaageetussi yootin, eti abaa ammanidi xammaqettidosona. ¹³ Qassi Simoonikka ba huuphen ammaniis;

ammanidi xammaqettidoogaappe guyyiyan, Piliphphoosaara issippe de7iiddi, oosettiya malaataanne Xoossai oottido gita malaataa be7idi garamettiis.

¹⁴ Yesuusi kiittido Yerusalaamen de7iyaageeti, Samaariyaa asai Xoossaa qaalaa ekkidoogaa siyido wode, PHeexiroosanne Yohaannisa etakko yeddidosona. ¹⁵ Yeddin PHeexiroosinne Yohaannisi wodhdhidi, ammaniyaageeti Geeshsha Ayyaanaa ekkana mala, etau Xoossaa woossidosona; ¹⁶ aissi giikko, Samaariyaa asati Godaa Yesuusa sunttan xinqqate xalaalaa xammaqettidoogaappe attin, etappe issuwaa bollinne Geeshsha Ayyaanai wodhdhiichchibeenna. ¹⁷ He wode PHeexiroosinne Yohaannisi bantta kushiya eta bolli wottin, eti Geeshsha Ayyaanaa ekkidosona.

¹⁸ Yesuusi kiittidoogeeti bantta kushiya eta bolli wottin, etassi Geeshsha Ayyaanai imettidoogaa Simooni be7ido wode, PHeexiroosassinne Yohaannisassi miishshaa ehiidi, ¹⁹ “Taanikka ta kushiya wottiyo ubbai Geeshsha Ayyaanaa ekkana mala, ha godatettaa taukka immerkketii” yaagiis.

²⁰ SHin PHeexiroosi ayyo hagaadan yaagiis; “Neeni Xoossaa imuwaa miishshan shammanau qoppido gishshau, ne miishshai nenaara coo xayoy. ²¹ Ne wozanai Xoossaa sinttan suure gidenna gishshau, neeyyo hagan oosoi woi sohoi baawa. ²² Yaatada ha ne wozanaa iita qofaa gishshau, nagaraappe simma; geelladan ne wozanan de7iya iita qofaa Xoossai atto gaanaakkonne Xoossaa woossa. ²³ Aissi

giikko, neeni daro qanaatiyaa oiqqada nagaraa qashuwan de7iyooqaa taani be7ais” yaagiis.

²⁴ Yaagin Simooni PHeexiroosassinne Yohaannisassi zaaridi, “Intte giidobaappe issibainne tana gakkenna mala, intte tau Xoosaa woossite” yaagiis.

²⁵ PHeexiroosinne Yohaannisi markkattidoogaappenne Godaa qaalaa yootidoogaappe guyyiyan, guyye Yerusalaame simmidosona; simmiiddi Samaariyan de7iya daro qeeri katamatun wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootidosona.

Piliphphoosi Toophphiyaa Asa Gidiya Mureessaa Xammaqiis

²⁶ Godaa kiitanchchai Piliphphoosa, “Denddada Yerusalaameppe Gaaza efiya bazzo ogiyaakko ba; he ogee tohossa baggaara de7ees” yaagiis.

²⁷ Piliphphoosi denddidi biis. Hinddake giyo Toophphiyaa kaweessi biittaa haariya i miishsha ubbaakka naagiya Toophphiyaa asa issi mureessai de7ees; de7iyaagee goinnanau Yerusalaame biis. ²⁸ Parai goochchiyo gaariyan uttidi, Yerusalaameppe guyye simmiiddi, hananabaa yootiya Isiyaasa maxaafaa nabbabees.

²⁹ Geeshsha Ayyaanai Piliphphoosa, “He gaariyaakko shiiqada hemetta” yaagiis.

³⁰ Yaagin Piliphphoosi woxxidi, hananabaa yootiya Isiyaasa maxaafaa mureessai nabbabishin siyidi a, “Neeni nabbabiyoogaa akeekai?” yaagiis.

³¹ Mureessai, “Tau odidi akeekissiya asi bainan waanidi akeekettii?” yaagiis; qassi banaara gaariyan kiyidi uttana mala, Piliphphoosa woosiis. ³² Mureessai nabbabiyo maxaafaa sohoi ha-gaadan yaagees;

“Dorssadan i shuhettanau laagettiis.

Dorssa marai ba ikisiyaa
meediyaagaa sinttan co77u giyoogaadan,
ikka ba doonaa pogibeenna.

³³ I kauyyidoogan au xillo pirddi xayiiis.

A de7oi ha sa7aappe pude ekettiichchido
gishshau,

a zariyaabaa oonee yootanai?”
yaagees.

³⁴ Mureessai zaaridi Piliphphoosassi, “Hanan-
abaa yootiyaagee haggaa obaa odii? Babaa odi-
iyye woi hara asabaa odii? Tau odarkkii” yaagiis.

³⁵ Yaagin Piliphphoosi zaaridi, Xoossaa max-
aafaa i nabbabiyoosaappe doommidi, Yesuus-
abaa wonggeliyaa mishiraachchuwaappe ayyo
yootiis.

³⁶ Eti ogiyaa oiqqidi biiddi, haattai de7iyoosaa
gakkidosona; mureessai, “Haattaa haggaa be7a;
xammaqettiyoogaa tana diggiyai aibee?” yaagiis.

³⁷ Piliphphoosi a, “Neeni ne kumetta
wozanaappe ammanikko, danddayaasa” yaagiis.

Yaagin i zaaridi, “Yesuus Kiristtoosi Xoossaa
Na7a gidiyoo-gaa taani ammanais” yaagiis.

³⁸ Gaaree eqqana mala mureessai azazin, inne
Piliphphoosi naa77ai duge wodhdhidi, haattan
gelidosona; gelin Piliphphoosi a xammaqiis.

³⁹ Eti haattaappe gaxaa kiyido wode, Godaa
Ayyaanai Piliphphoosa liphphi oottidi, efi

aggiis; naa77anttuwaa mureessai Piliphphoosa be7ibeenna; shin ba ogiyaa ufaittiiddi biis. 40 Piliphphoosi ba huuphiyau Azooxoosan de7iyooгаа eriis; qassi Qiisaariyaa yaana gakkanaassikka, katama ubban yuuyiiddi wongeliyaa mishiraachchuwaa yootees.

9

*Saa7ooli Kiristtoosan Ammaniis
(Yesuusi Kiittidoogeetu Oosuwaa 22:6-16;
26:12-18)*

¹ SHin Saa7ooli Godaa kaalliyaageeta woranau manddiiddi, qeese ubbatu halaqaakko biis. ² Biidi Godaa ogiyaa kaalliya asata maccaageetanne atumaageeta demmikko, qachchidi Yerusalaame ehaanau, Damasqqon de7iya Aihuda woosa keet-tatussi dabddaabbiyaa xaafanau a woossiis.

³ I biiddi, Damasqqo katamaa gakkana matidaashin, qoppennan saluwaappe wolqqaama poo7oi a yuuyi aadhdhidi poo7iis. ⁴ Poo7in Saa7ooli sa7an kunddidaashin, “Saa7oolaa Saa7oolaa, aissi tana waissai?” giya qaalaa siyiis.

⁵ Saa7ooli, “Ta Godau, neeni oonee?” yaagidi oichchiis.

Oichchin, “Taani neeni waissiyo Yesuusa. Boorai bana caddiya xam77aa qakkiyoogaadan, neeni qakkikko, nena qohaasa” yaagiis.

⁶ SHin Saa7ooli kokkoriiddinne garamettiiddi, “Ta Godau, taani ai oottanau koyai?” yaagiis.

Yaagin Godai a, “Denddada katamaa gela; neeni oottanau bessiyaabai neeyyo yaani odettana” yaagiis.

⁷ Saa7oolaa ogyan biya asati ainne haasayennan eqqi bayidi, qaalaa siyoosona; shin oonanne be7i bookkona. ⁸ Saa7ooli sa7aappe denddin, a aifee dooyettido wode, ainne xeellanau danddayibeenna; hegaa gishshau, eti a kushiya oiqqidi goochchiiddi, Damasqqo gelissidosona. ⁹ Heezzu gallassa gakkanaassikka i xeellibeenna; ainne mibeenna; ainneka uyibeenna.

¹⁰ Damasqqon issi Hanaaniyaa giyo kaalliyagee de7ees; Godai ajjuutan a, “Hanaaniyau” yaagiis.

Yaagin Hanaanee, “Ta Godau, hagan de7ais” yaagiis.

¹¹ Godai a, “Denddada Suure giyo ogyaa baada, Yihudaa sooni issi Saa7oola giyo Xarsseeseppe yiida bitaniyaa koya; aissi giikko, i woossees. ¹² Qassi Hanaaniyaa giyo bitanee gelidi, Saa7ooli naa77anttuwaa xeellanaadan, ba kushiya a bolli wottiyoogaa ajjuutan be7iis” yaagiis.

¹³ Hanaanee zaaridi, “Ta Godau, Yerusalaamen ne geeshsha asaa bolli he bitanee ai keena iitabaa oottidaakko, taani daro asaappe siyaas.

¹⁴ Qassi Damasqqon ne sunntaa xeesiyaageeta ubbaa qachchanau, qeese halaqati au maataa immidosona” yaagiis.

¹⁵ SHin Godai a, “Saa7ooli Aihuda gidenna asaa sinttan, kawotu sinttaaninne Israa7eela asaa sinttan, ta sunntaa erissanaunne taassi oottanau doorettida miishsha gidiyo gishshau, neeni ba.

¹⁶ Aissi giikko, ta sunntaa gishshau, i woqqaa waayettanau bessiyaakko, taani a bessana” yaagiis.

17 Yaagin Hanaanee biidi, soo gelidi, ba kushiya Saa7oola bolli wottidi, “Ta ishau Saa7oolaa, neeni yiyo ogiyan neessi beettida Yesuusi, neeni xeellana malanne Geeshsha Ayyaanai nenan kumana mala, tana kiittiis” yaagiis. 18 Sohuwaara, aibakko poqo malai Saa7oola aifiyaappe wodhdhin, Saa7ooli naa77anttuwaa xeelliis; qassi denddidi xammaqettiis. 19 Qumaa miidi gasttidi, Damasqqon de7iya kaalliyaageetuura amarida gallassaa takkiis.

Saa7ooli Damasqqon Tamaarissiis

20 Sohuwaara, “Yesuus Kiristtoosi Xoossaa Na7a” yaagidi, Aihuda woosa keettatun qaalaa yootiis.

21 Hegaa siyida ubbai garamettidi, “Hagee Yerusalaamen Yesuusa sunntaa xeesiyaageeta xaissiyaagaa gidenneeyye? Qassi eta qachchidi, qeese halaqatu sintti efaanaassi yibeenneeyye?” yaagidosona.

22 SHin Saa7ooli qaalaa yootiyo yotoi minni minnidi biis; Yesuusi qassi Kiristtoosa gidiyogaakka i akeekissidi odido gishshau, Damasqqon de7iya Aihudati ayyo zaariyoobaa xayidosona.

23 Daro gallassaappe guyyiyan, Aihudati shi-iqidi, Saa7oola woranau zorettidosona. 24 SHin Aihudati bana woranau qoppidoogaa Saa7ooli siyiis; eti a woranau qamminne gallassi kata-maa penggiyaa naagoosona. 25 SHin i erissiyo ashkkarati a qammi efidi, dirssaa huuphiyaara keeshiyan duge wottidosona.

Saa7ooli Yerusalaamen Tamaarissii

²⁶ Saa7ooli Yerusalaame gakkido wode, erissiyoo ashkkaratuura issippe gaittanau shiiqi be7iis; shin kaalliyaagaa i gididoogaa ubbai ammanennan ixidi, ayyo yayyidosona. ²⁷ SHin Barnnaabaasi Saa7oola Yesuusi kiittidoogeetukko efiis; efidi ogiyan Godaa i waanidi be7idaakko, ayyo Godai waatidi haasayidaakkonne qassi Saa7ooli Damasqqon Yesuusa sunttan yayyennan waatidi qaalaa yootidaakko, etau geeshshidi odiis. ²⁸ Saa7ooli Yerusalaamen yuuyiiddinne Godaa Yesuusa sunttan yayyennan qaalaa yootiiddi, Yesuusi kiittidoogeetuura issippe de7iis. ²⁹ Qassi Saa7ooli Giriike qaalaa haasayiya Aihudatuura haasayeesinne palamettees; shin eti a woranau koyidosona. ³⁰ Ishantti heгаа siyidi, Saa7oola duge Qiisaariyaa efidi, Xarsseese yeddidosona.

³¹ Yihudan, Galiilaaninne Samaariyan ubban de7iya woosa keettati sarotettan de7idosona; qassi minnidosona; Godaassi yayyiyoogaaninne Geeshsha Ayyaanaa maaduwan heemettiiddi, qoodankka dari dari biidosona.

PHexiroosi Lidaaninne Yoophphen Tamaaris-siis

³² PHeexiroosi ubbasan yuuyiiddi, Lidan de7iya geeshsha asatukko qassi wodhdhiis. ³³ Wodhdhidi hegan hosppun laittaasappe silidi, arssan zin77idi de7iya issi Eeniyaа giyo bitaniyaa demmiis. ³⁴ PHeexiroosi Eeniyaа, “Eeniyaу, Yesuus Kiristtoosi nena pattees; denddada ne hiixaa yegga” yaagiis. Yaagin sohuwaara denddi

eqqiis. ³⁵ Lidaaninne Saaronan de7iya asai ubbai Eeniyaa be7idi, Godaakko simmiis.

³⁶ Yoophphe kataman issi Xaabito giyo amaninyaara de7ausu; Xaabito giyoogee Giriike qalan Dorqgo giyoogaa. A ba de7ido wode ubban lo77obaa oottaiddanne hiyyeesaa maaddaidda de7aasu. ³⁷ He wode a harggada haiqqin, asai i ahaa meecidi, pooqiyaa pude kessidi zin77issiis. ³⁸ Lidi Yoophphessi mata; kaalliyaageeti PHeexiroosi Lidan de7iyoojaa Yoophphen siyidi, “Hayyanaa nuukko eesuan yarkkii” yaagiyo kiitaa naa77u asatu bolli akko kiittidosona.

³⁹ Kiittin PHeexiroosi denddidi, etaara biidi gakkini, pooqiyaa pude a kessidi, kifiliyaa gelisidosona. Am77e maccaasati ubbai yeekkiidinne Dorqqa etaara de7iyoo wode oottido qamisetanne afalata ubbaa PHeexiroosa bessiiddi, a yuyi aadhdhidi eqqidosa. ⁴⁰ PHeexiroosi eta ubbaa kare kessidi, gulbbatidi Xoossaa woossiis; qassi ahaakko simmidi, “Xaabitee, dendda” yaagiis; yaagin Xaabita ba aifiyaa dooyada PHeexiroosa be7ada, suura uttaasu. ⁴¹ PHeexiroosi o ba kushiyan maaddidi, dentti essiis; hegaappe guyyiyan, amaninyaageetanne am77eta xeesidi, paxidaaro etassi immiis.

⁴² Ha yohoi Yoophphe katama ubban laalettiis; laalettin daro asai Godaa amaniiis.

⁴³ PHeexiroosi Yoophphen issi Simoona giyo galbbaa qaaciyaagaara daro gallassaa gam77iis.

10

PHeexiroosanne Qornneliyoosa

¹ Qiisaariyan ‘Xaaletu Olaasata’ geetettiya olanchchatuyyo issi mato halaqai Qornneliyoosa giyoogee de7ees. ² Qornneliyoosi Xoossaa daro ammaniya asanne ba so asa ubbaara issippe Xoossaassi goinniya asa; Aihuda hiyyeesaakka i daro maaddees; qassi Xoossaa ubba wode woossees. ³ Issi gallassi uddufun saate heeran, “Qornneliyoosaa” giya Xoossaa kiitanchchai baakko gelishin, Qornneliyoosi ajjuutan geeshshidi be7iis.

⁴ Qornneliyoosi yayyidi, kiitanchchaa tishshi ootti xeellidi, “Ta Godau, i aibee?” yaagiis.

Yaagin kiitanchchai zaaridi, hagaadan yaagiis; “Ne woosainne neeni hiyyeesaa maaddiyoogee Xoossaa sinttan hassayettanau saluwaa biis. ⁵ Ha77i Yoophphe asaa kiittada, PHeexiroosa giyo Simoona ehiissa. ⁶ PHeexiroosi abbaa doona keettaawaa galbbaa qaaciya Simoona sooni imattatettau uttiis; neeni oottanau bessiyaabaa i neeyyo odana” yaagiis.

⁷ Qornneliyoosi baassi yootida kiitanchchai bin, ba ashkkaratuppe naa77atanne Xoossaassi goinniya baappe shaahettenna wotaaddaratuppe isuwaa xeesidi, ⁸ etau ubbabaa odidi, eta Yoophphe kiittiis.

⁹ Wonttetta gallassi eti biidi, Yoophphe katamaakko matishin, PHeexiroosi usuppun saate heeran keettaa bollan dembbayidi oottidosaa Xoossaa woossanau kiyiis. ¹⁰ Qassi namisettidi, qumaa maanau koyiis; shin qumai ka77ishin, ajjuutaa be7iis. ¹¹ Saloi dooyettin, gita afala mi-latiyaabai oiddu baggaara ohettidi, sa7an wodhdhishin, PHeexiroosi be7iis. ¹² Hegan oiddu

tohuwaara de7iya mehee, do7i, shooshshi, za-reenne kafoi ubbi de7ees. ¹³ “PHeexiroosaa, dendda eqqada shukkada ma” giya qalalai akko yiis.

¹⁴ SHin PHeexiroosi, “Ta Godau, chii! Taani aibakko tunabaanne sheneyiyaabaa mulekka ma erikke” yaagiis.

¹⁵ Qassi naa77anttuwaa, “Xoossai geeshshidoogaa neeni tuna gooppa” giya qalalai akko yiis. ¹⁶ Heezzutoo hegaadan giis; hegaappe guyyiyan, sohuwaara he gita afala milatiyaagee pude saluwaa eketti aggiis.

¹⁷ PHeexiroosi ba be7ido ajuutaa birshshettai ai gidanddeeshsha? yaagidi, ba wozana gidдон, “Laa hagee aibee?” giishin, Qornneliyoosi kiittido asati Simoona keettai de7iyooosaa lal77iiddi, a penggen eqqidosa. ¹⁸ Bantta qaalaa xoqqu ootidi, “PHeexiroosa geetettiya Simoona giyo imattai hegan de7ii?” yaagidi oichchidosona.

¹⁹ PHeexiroosi ajuutan be7idobaa akeekanau qofan sheekkidaashin, Geeshsha Ayyaanai a, “Be7a, hezzu asati nena koyoosona; ²⁰ denddada wodhdha; taani eta kiittido gishshau, sirennan etaara ba” yaagiis.

²¹ PHeexiroosi asatukko wodhdhidi, “Intte koyiyoogee tana. Ai ekkana yiidetii?” yaagiis.

²² Eti, “Xoossaassi yayyiya xilloi Aihuda asa ubban daro bonchchettida mato halaqaa Qornneliyoosi, nena ba soo efiissidi, qaalaa neeppe siyana mala, Xoossaa geeshsha kiitanchchai ayyo yootiis” yaagidosona. ²³ Yaagin PHeexiroosi asata imattanau soo xeesiis.

Wonttetta gallassi, denddidi etaara biis; Yoophphe kataman de7iya ishanttuppe issooti issooti aara issippe biidosona. ²⁴ Wonttetta gallassi, qisaariyaa gakkidosona; Qornneliyoosi ba dabbotanne ba laggeta issippe xeesi shiishshidi, PHeexiroosa naagees. ²⁵ PHeexiroosi gelana hanishin, Qornneliyoosi aara gaittidi, a sinttan kunddidi, assi goinniis. ²⁶ SHin PHeexiroosi, “Dendda! Taanikka ta huuphen asa” yaagidi a denttiis.

²⁷ PHeexiroosi Qornneliyoosaara haasayiiddi, soo geliis; i geliyo wode daro asai shiiqidaagaa demmidi, ²⁸ asaa, “Aihuda asi hara zariyaara issippetettan de7anau, woi gaittanau woga giden-naagaa intte huuphen ereeta; shin taani oonanne tuna woi sheneyiyaabaa geenna mala, Xoossai tana bessiis. ²⁹ Hegaa gishshau, intte taassi kiittin, palami bainnan yaas. Ha77i, ‘Tana aissi ehiisside-tii?’ yaagada inttena oichchais” yaagiis.

³⁰ Qornneliyoosi hagaadan yaagiis; “Taani hachchi oiddu gallassaappe kase ha saaten uddufun saate woosaa ta sooni Xoossaa woossishin, PHooliya maayuwaa maayida asi ta sinttan eqqidi, ³¹ tana, ‘Qornneliyoosaa, Xoossai ne woosaa siyiis; neeni hiyyeesaa maaddiyogaakka hassayiis. ³² Simmi asa Yoophphe kiittada, Simoon PHeexiroosa giyoogaa xeesissa; Simoon PHeexiroosi Simoona giyo galbbaa qaaciya bitaniyaa sooni abbaa doonan imattatettaa uttiis’ yaagiis. ³³ Hegaa gishshau, taani neekko sohuwaara kiittaas; neeninne yaada loittadasa; simmi neeni nuuyyo yootanau Xoossai nena azazidobaa ubbaa siyanau ha77i nuuni ubbaikka hagan Xoossaa sinttan de7oos” yaagiis.

PHeexiroosa Haasayaa

³⁴⁻³⁵ PHeexiroosi haasayaa hagaadan yaagidi doommiis; “Xoossai asa som77o xeellenna; shin dere ubban baassi yayyiyaagaanne xillo ooso oottiyaagaa galatiyoogaa taani tumu akeekaas. ³⁶ Xoossai asa ubbaa Godaa Yesuus Kiristtoosa baggaara, sarotettaa yootiiddi, ha wonggeliyaa mishiraachchuwaa Israa7eela asaassi kiittidoogaa intte ereeta. ³⁷ Yohaannisi qaalaa yootido xinqqatiyaappe guyyiyan, Galiilappe doommidi, Yihudaa biitta ubban hanidabaa intte ereeta. ³⁸ Xoossai Naazireeta Yesuusa Geeshsha Ayyaanaaninne wolqqan tiyiis; Xoossai aara de7iyo gishshau, lo77obaa i oottiiddinne xalahe halaqaassi haarettida ubbaa pattiiddi yuuyiis.

³⁹ “Aihuda biittaaninne Yerusalem i oottido ubbabaassi nuuni markka. Eti masqqaliyaa bolli misimaariyan xishi kaqqidi, a woridosona. ⁴⁰ SHin Xoossai heezzantto gallasan haiquwaappe a denttidi bessiiis. ⁴¹ Xoossai koiro doorido markkata nuna, a bessiiisippe attin, asa ubbaa gidenna; haiquwaappe i denddidoogaappe guyyiyan, nuuni aara miidanne uyida. ⁴² Xoossai wonggeliyaa mishiraachchuwaa asaassi nuuni yootanaunne, paxa de7iyaageetu bollaanne haiqqidaageetu bollan pirddanau i sunttidoogee Yesuusa gididoogaa nuuni markkattanau nuna azaziis. ⁴³ Xoossai aani ammaniya ubbaa nagaraa a sunttan atto gaanaagaa hananabaa yootiya ubbati markkattoosona” yaagiis.

Aihuda Gidenna Asati Ammanidi Geeshsha Ayyaanaa Ekkidosona

⁴⁴ PHeexiroosi biron he yohuwaa yootishin, qaalaa siyiya ubbaa bolli Geeshsha Ayyaanai wodhdhi aggiis. ⁴⁵ PHeexiroosaara Yoophpeppe yiida, ammaniya qaxxarettida Aihuda ubbati Aihuda gidennaageetu bollankka Geeshsha Ayyaanaa imoi gukkido gishshau garamettidosona. ⁴⁶ Aissi giikko, eti dumma dumma qalan haasayishiininne Xoossaa gitatettaa sabbishin siyidosona.

He wode PHeexiroosi zaaridi, ⁴⁷ “Hageeti qassi nunadan Geeshsha Ayyaanaa ekkidaageeti xammaqettennaan, haatta eta digganau danddayiyai oonee?” yaagiis. ⁴⁸ Eti Yesuus Kiristtoosa sunttan xammaqettana mala, eta azaziis; hegaappe guyyiyan, eti banttanaara amarida gallassaa uttana mala, a woossidosona.

11

PHeexiroosi Aihuda Gidenna Asaappe Ammanidaageetu Soo Aibissi Gelidaakko Yootiis

¹ Yesuusi kiittidoogeetinne Yihudaa ubban de7iya ishantti, Aihuda gidennaageetikka Xoossaa qaalaa ekkidoogaa siyidosona.

² PHeexiroosi Yerusalaame biido wode, qaxxarettida asati aara palamettidi, ³ a, “Neeni qaxxarettibeennaageetukko gelada, etaara qumaa maadasa” yaagidosona.

⁴ SHin PHeexiroosi hanidabaa koiruwaappe doommidi, maaran maaran hagaadan yaagidi yootiis; ⁵ “Taani Yoophphe kataman Xoossaa woossishin, tau wozanai dammin, ajjuutaa be7aas; gita afala milatiyaabai oiddu baggaara

ohettidi, saluwaappe wodhdhidi, taakko yiis.
⁶ Hegaa giddo taani tishshi oottada xeelliyo wode, oiddu tohoi de7iyo mehiyaa, do7aa, shooshshaa, zariyaanne kafuwaa be7aas. ⁷ Qassi, 'PHeexiroosaa, dendda; shukkada ma' giya qaalaa taani siyaas.

⁸ "SHin taani, 'Ta Godau, chii! Tunabai woi sheneyiyaabai mulekka ta doonaakko shiiqi erenna' gaas.

⁹ "Qalalai saluwaappe naa77anttuwaakka, 'Xoossai geeshshidoogaa neeni tuna gooppa' yaagidi taassi zaariis.

¹⁰ "Hegee heezzutoo hanin, wurssettan ubbapai saluwaa pude gooshettiis. ¹¹ Hegaa peeshshankka heezzu asati Qiisaariyaappe taakko kiitettidi, taani de7iyo keettaa gakki aggidosona. ¹² Gakkin taani sirennan etaara baana mala, Ayyaanai taassi yootiis. Qassi ha usuppun ishantti Yoophpeppe tanaara Qiisaariyaa bin, nuuni Qornneliyoosa soo gelida. ¹³⁻¹⁴ Kiitanchchai ba sooni eqqidi bana, 'PHeexiroosa geetettiya Simoona xeesanau asa Yoophphe kiitta; neeninne ne keettaa asai ubbai attiyo qaalaa i neeyyo yootana' giidoogaa Qornneliyoosi waatidi siyidaakko, nuussi odiis.

¹⁵ "Odin taani haasayanau doommiyoogan Geeshsha Ayyaanai koiro nu bolli wodhdhidoogaadan, eta bollikka wodhdhi aggiis. ¹⁶ Godai, 'Yohaannisi haattan xammaqiis; shin intte Geeshsha Ayyaanan xammaqettana' yaagido qalalai taassi hassayettiis. ¹⁷ Xoossai nuussi Godaa Yesuus Kiristtoosa ammanidaageetussi immido imuwaa malaa Aihuda gidennaageetussikka

qassi immikko, simmi Xoossaa digganau taani oonee?” yaagiis.

*Ammaniyaageeti Anxxookiyaa Kataman
“Kiristtaane” Geetettidosona*

¹⁸ Eti haggaa siyido wode bantta palamaa aggidi, “Yaatin, Xoossai Aihuda gidennaageetikka qassi nagaraappe simmidi de7anaadan, eta qaadiis” yaagidi Xoossaa galatidosona.

¹⁹ Isxxifaanoosa bolli gakkida waayiyaa geedon laalettida ammaniyaageeti qaalaa Aihudatu xalaalaappe attin, haraassi issuwaassinne odennan, Pingqe, Qophphiroosanne Anxxookiyaa gakkanaashin yuuyidosona.

²⁰ SHin Qophphiroosappenne Qareenappe yiida issi issi ammaniya asati Anxxookiyaa biidi, Godaa Yesuusa wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootiiddi, Giriike asaassikka yootidosona.

²¹ Godaa wolqqai etaara de7ees; qassi daro asai ammanidi, Godaakko simmiis.

²² Ha yohoi Yerusalaamen de7iya woosa keettaa asaassi siyettin, woosa keettaa asai Barnnaabaasa Anxxookiyaa kiittiis.

²³ Barnnaabaasi Anxxookiyaa biido wode, Xoossaa aaro kehatettaa oosuwa be7idi ufaittiis; eti ubbaikka Godan bantta kumetta wozanaappe minnidi de7anaadan, eta zoriis. ²⁴ Aissi giikko, Barnnaabaasi Geeshsha Ayyaanainne ammanoi kumido lo77o asa; yaanin daro asai Godaa ammaniis.

²⁵ Hegaappe guyyiyan, Barnnaabaasi Saa7oola koyanau Xarsseese biis. ²⁶ Biidi Saa7oola demmido wode, Anxxookiyaa ehiis. Barnnaabaasinne Saa7ooli woosa keettaa asaara issi laitta kumettaa

uttidi, daro asaa tamarissidosona; kaalliyaageeti Anxxookiyan Kiristaane geetettidi, koiro xeestidosona.

²⁷ Hananabaa yootiyaageeti Yerusalaameppe Anxxookiyaa he wode wodhdhidosona. ²⁸ Eta gid-doppe Agaaboosa giyoogee denddidi, sa7a ubban gita namisai denddanaagaa Ayyaanaa wolqqan hananabaa yootiis; hegee hanidoogee Qalaudeyoosa kawotettaa wodiyaana. ²⁹ Kaalliyaageeti huuphiyan huuphiyan bantta wolqqaa keenaa miishshaa peeridi, Yihudan de7iya bantta ishantussi maaduwa yeddana qofaa qachchidosona. ³⁰ Eti hegaadan oottidi, miishshaa Barnnaabaasa bollinne Saa7oola bolli woosa keettaa cimatussi yeddidosona.

12

Woosa Keettan Hanttaara Yedetai Doommiis

¹ Kawoi Heeroodisi he wode woosa keettaa asaappe amaridaageeta waisuwa doommiis. ² Doommidi Yohaannisa ishaa Yaaqooba bisuwan worissiis. ³ Hegee Aihudata ufaissidoogaa be7idi, gujjidi PHeexiroosakka oiqqiis; hegee Paasikaa Baalaa bonchchiyo gallassatuuna. ⁴ PHeexiroosa oiqqidi qachchiis. Paasikaa bonchchiyo gallassatuppe guyyiyan, dere asaa sintti aattanau qoppidi, oiddu oiddu wotaaddarati a naaganaadan, tammanne usuppun wotaaddaratussi aattidi immiis. ⁵ Hegaa gishshau, PHeexiroosi qasho keettan naagettes; shin woosa keettaa asai ayyo minttidi Xoossaa woossees.

Kiitanchchai PHeexiroosa Qasho Keettaappe Kessiis

⁶ Heeroodisi PHeexiroosa asaa sintti aattanau qoppanaappe kase qammi, PHeexiroosi naa77u sanssalatan qashettidi, naa77u wotaaddaratuppe gidduwan xiskkees; naagiyaageetikka qasho keettaa penggen eqqidi naagoosona. ⁷ Akeekennan de7ishin, Godaa kiitanchchai hegan eqqi aggiis; qasho keettanka poo7oi poo7i bayiis. Kiitanchchai PHeexiroosa miyyiyaa dechchi beegotissidi a, “Elle dendda” yaagiis; sohuwaarakka sanssalatai a kushiyaappe wodhdhi aggiis. ⁸ Kiitanchchai a, “Ne suriyaa gixxa; ne caammaakka wotta” yaagin, PHeexiroosi hegaadan oottiis; oottin kiitanchchai, “Ne afalaa maayada tana kaalla” yaagiis.

⁹ PHeexiroosi qasho keettaappe kiyidi, kiitanchchaa kaalliis; ayyo ajuutaa be7iyooobaa misatiisippe attin, kiitanchchai oottiyoobai tuma gididoogaa eribeenna. ¹⁰ Kiitanchchainne PHeexiroosi koiro wotaaddaraappenne naa77antto wotaaddaraappe aadhdhidi, katamaa efiya birata penggiyaakko gakkidosona; gakkinn penggee etassi barkka dooyetti aggiis; eti kiyidi issi ogiyaara biishin, kiitanchchai sohuwaara PHeexiroosappe shaahetti bayiis.

¹¹ PHeexiroosi bana gakkidabaa akeekidi, “Tana Godai ba kiitanchchaa kiittidi, Heeroodisa kushiyaappenne Aihuda asai naagi uttido ubbabaappe ashshidoogaa ha77i tumu eraas” yaagiis.

¹² I heгаа akeekido wode, daro asai issippe shiiqidi Xoossaa woossiyoosaa, Marqqoosa giyo Yohaannisa aayee Mairaami soo biis. ¹³ Biidi penggen xeesin, issi Roodo giyo ashkkariyaa dooyanau yaasu. ¹⁴ Rooda PHeexiroosa qaalaa gididoogaa erido wode, bana ufaissin, kariyaa dooyennan guyye woxxada, PHeexiroosi karen eqqidoogaa asaassi odaasu.

¹⁵ Odin asai o, “Hannee neeni gooyaasa” yaagiis. Rooda PHeexiroosa gididoogaa geeshshada odaasu. Eti, “Hegee a kiitanchchaa” yaagidosona.

¹⁶ SHin PHeexiroosi karen xegidi aggennan ixxin, asai kariyaa dooyidi, a be7idi garamettiis. ¹⁷ SHin eti co77u gaana mala, PHeexiroosi ba kushiyan malaatidi, Godai qasho keettaappe a waati kessidaakko, etassi qonccissi yootidi, “Hagaa Yaaqoobassinne ishanttussi yootite” giidi, kiyidi harasaa biis.

Heeroodisa Haiquwaa

¹⁸ Sa7ai wonttido wode, PHeexiroosi au biichchidaakko gin wotaaddaratu gididon daro wocamai kiyiis. ¹⁹ Heeroodisi PHeexiroosa Lal77issin, i xayido wode, naagiyaageeta qoridi, eta worana mala azaziis; hegaappe guyyiyan, Yihudaappe Qiisaariyaa wodhdhidi, hegan amarida wodiyaa uttiis.

²⁰ Heeroodisi Xiirsoosa asaassinne Sidoona asaassi daro hanqqettiis; hanqqettin eta biittai kattaa Heeroodisa biittaappe demmiyo gishshau, eti issippe gididi, a keettaa halaqaa Bilasxxoosa bantta exa oottidi, sigaa woossanau Heeroodisakko biidosona.

²¹ Heeroodisi sunttettido gallassi, ba kawotettaa afalaa maayidi, kawotaa araatan uttidi, asaassi haasayiis. ²² Asai, “Hagee Xoossaa qaala; asa qaala gidenna” yaagidi qaalaa xoqqissidi haasayiis. ²³ Heeroodisi Xoossaa bonchchibeenna gishshau, sohuwaarakka Godaa kiitanchchai a dechchin, guxuniyan meetettidi, haiqqi bayiis.

²⁴ SHin Xoossaa qalalai dicceesinne dari dari bees.

²⁵ Barnnaabaasinne Saa7ooli bantta oosuwaa polidi, Marqqoosa giyo Yohaannisa banttanaara ekkidi, Yerusalaameppe simmidosona.

13

Barnnaabaasinne Saa7ooli Geeshsha Ayyaanai Doorin, Tamaarissanau Kiittettidosona

¹ Anxxookiyan de7iya woosa keettan hananabaa yootiyaageetinne tamarissiyaageeti de7oosona; eti Barnnaabaasa, Karetta giyo Simoona, Qareenappe yiida Luqiyooosa, biittaa haariya Heeroodisaara diccida Minaahanne Saa7oola.

² Eti Godaassi goinnishiininne xoomishin, Geeshsha Ayyaanai, “Taani xeesido oosuwaassi Barnnaabaasanne Saa7oola tau kessite” yaagiis.

³ Yaagin eti xoomidoogaappenne woosidoogaappe guyyiyan, bantta kushiya Barnnaabaasa bollinne Saa7oola bolli wottidi, eta yeddidosona.

Barnnaabaasinne Sa7ooli Qophphiroosa Biidosona

⁴ Hegaa gishshau, Geeshsha Ayyaanai eta kiittin, Selewuqiyaa wodhdhidosona; hegaappe

markkabiyan gelidi, Qophphiroosa haruuruwaa biidosona. ⁵ Eti Silmmaana gakkidi, Aihuda woosa keettatun Xoossaa qaalaa yootidosona; eta maaddanau Yohaannisi etaara de7ees.

⁶ Eti Qophphiroosa haruuruwaa muleera PHaafu gakkanaassi yuuyidi, hananabaa yootiya issi worddanchchaa, Aihuda asa Bar-Yesuusa giyo shareechchuwaa demmidosona. ⁷ He shareechchoi deriyaa haariya Sarggiyoosa PHauloosa giyo akeekanchcha bitaniyaara de7ees. Sarggiyoosa PHauloosi Barnnaabaasanne Saa7oola baakko xeegidi, Xoossaa qaalaa siyanau koyiis. ⁸ SHin shareechchuwaa Eliimaasi (Giriike qaalaa hegee a sunntaa) deriyaa haariyaagaa ammanuwaa digganau koyidi, eta haasayaa phalqqiis.

⁹ SHin PHauloosa giyo Saa7ooli banan Geeshsha Ayyaanai kumin, shareechchuwaa tishshi ootti xeellidi, ¹⁰ a, “Laa ha xalahe halaqaa na7au, gene ubbainne iitatetta ubbai kumidoogoo, xillotetta ubbau morkkiyau, Godaa ogiyaa suuriyaa geelayiyoogaa aggikkii? ¹¹ Be7a; ha77i Godaa kushee ne bolli de7ees; neeni qooqe gidana; amarida wodee gakkanaashin, awaa poo7uwaa be7akka” yaagiis.

Yaagin sohuwaara ciggaarainne xumai a aifiyaa goozin, ba kushiya oiqqidi, kaalettiya uraa koyiiddi yuuyiis. ¹² He wode deriyaa haariyaagee hegaa be7ido wode, Godai tamarissiyooon garamettidi ammaniis.

Barnnaabaasinne PHauloosi PHisddiyan De7iya Anxxookiyaa Biidosona

¹³ PHauloosinne aara de7iyaageeti PHaafuppe denddidi, PHinifiliyan de7iya PHergge

markkabiyan biidosona; Yohaannisi etappe shaahettidi, Yerusalaame simmiis. ¹⁴ SHin eti PHerggeppe aadhdhidi, PHisddiyan de7iya Anxxookiyaa gakkidosona; Sambbata gallassan Aihuda woosa keettaa gelidi uttidosona. ¹⁵ Muuse higgeenne hananabaa yootiyaageetu maxaafai nabbabettidoogaappe guyyiyan, Aihuda woosa keettaa halaqati, “Nu ishanttoo asaa minttettiya qaalai inttessi de7ikko, asau haasayerkketii” yaagidi etassi kiittidosona.

¹⁶ PHauloosi denddi eqqidi, ba kushiyan malaatidi, hagaadan yaagiis; “Israa7eela asatoo, Xoossaassi yayyiyaageetoo siyite. ¹⁷ Ha Israa7eela asaa Xoossai nu aawata dooridi, Gibxxe biittan imattatettan eti de7ishin, eta darissii; ba gita wolqqankka Gibxxe biittaappe eta kessii. ¹⁸ Bazzuwan oitamu laitta keenaa nu aawata i danddayiis. ¹⁹ Kanaane giyo biittan Aihuda gidenna laappun zareta xaissidi, eta biittaa ba asaa laatissii. ²⁰ Hegaappe guyyiyan, hananabaa yootiya Sameela wodiyaa gakkanaas, oiddu xeetanne ishatamu laitta keenaa daannata etassi immiis. ²¹ Hegaappe guyyiyan, eti banttassi kawo immana mala woossin, Xoossai Biniyaama zariyaappe Qiisa na7aa Saa7oola oitamu laittau kawotana mala, etassi immiis. ²² Xoossai Saa7oola shaaridoogaappe guyyiyan, eta bolli Daawiti kawotana mala, a denttiis; Daawitabaa markkattiiddi, ‘Taani koyiyo ubbabaa ta wozanadan oottiya Isseyi na7aa Daawita demmaas’ yaagiis.

²³ “Xoossai, ‘Taani Daawita zariyaappe Israa7eela asaa ashshiyaagaa ehaana’

giidoogaadankka, Yesuusa ehiis. ²⁴ Yesuusi yaanaappe kase Israa7eela asai ubbai bantta nagaraappe simmidi xammaqettana mala, Yohaannisi qaalaa yootiis. ²⁵ Qassi Yohaannisi ba oosuwa wurssana haniiddi asaa, ‘Tana oona giidi qoppeetii? Taani intte naagiyoogaa gidikke; shin be7ite, a tohuwaa caammaa birshshanaukka taassi bessenaaagee taappe guyyeera yees’ yaagiis.

²⁶ “Ta ishato, Abrahaama zaretoo, qassi hagan Aihuda gidennaageetoo Xoossaassi yayyiyaageetoo, ha atotettaa qalalai nuussi kiitettiis. ²⁷ Aissi giikko, Yerusalaamen de7iya asainne eta halaqati Yesuusanne Sambbata gallassa ubban nabba-bettiya hananabaa yootiyaageetu qaalaa akeek-ibeenna gishshau, a bolli pirddidi, hananabaa yootiyaageetu qaalaa polidosona. ²⁸ Yesuusa worissanau issi gaasoikka etau beettennan ixxin, PHilaaxoosi a worana mala woossidosona.

²⁹ “Eti Yesuusabai Xoossaa maxaafan xaafet-tidaagaa ubbaa polido wode, masqqaliyaappe a wottidi moogidosona. ³⁰ SHin Xoossai haiquwaappe Yesuusa denttiis. ³¹ Denttin i banaara Galiilappe Yerusalaame yiidaageetussi darotoo beettiis eti ha77i abaa asaassi markkattoosona.

³² “Xoossai nu aawatussi immana giido wonggeliyaa mishiraachchuwaa nuuni inttessi yootoos. ³³ Daawita Mazamuriyaa Maxaafan naa77antto miraafiyan,

‘Neeni ta Na7aa.

Hachchi taani ne Aawaa gidaas’

geetettidi xaafettidoogaadan, Xoossai Yesuusa denttidi, nu aawatussi immana giidoogaa nuussi eta naatussi poliis. ³⁴ Naa77anttuwaa i haiqqenna mala, haiquwaappe a denttidoogaassi Xoossai, ‘Taani Daawitayyo immana giido ammanettida geeshsha anjuwaa inttessi immana’ yaagidi haasayiis. ³⁵ Hegaa gishshau, Mazamure Maxaafan harasan qassi, ‘Ne Geeshsha Na7aa ahaakka musissakka’ yaagees. ³⁶ Aissi giikko, Daawiti ba wodiyan Xoossaa qofaa oottidoogaappe guyyiyan haiqqidi, ba aawatuura moogettidi musiis. ³⁷ SHin Xoossai haiquwaappe denttidoogee musibeenna.

³⁸⁻³⁹ “Hegaa gishshau, ta ishato, nagara atto geettai intteyyo Yesuusa baggaara odettidoogeenne, Muuse higgiiyan xillanau intteyyo danddayettenna ubbabaappe aani ammaniya ubbai xillanaagee intteyyo eretto. ⁴⁰ Hegaa gishshau, hananabaa yootiyaageeti giidoogee intte bolli gakkenna mala naagettite;

⁴¹ ‘Xoossai giidobaa qilliicciyaageetoo, be7ite; harai atto issi urai inttessi yootiyaakkokka, intte ammanenna oosuwaa taani intte wodiyan oottiyo gishshau, poora giite; haiqqite’ yaagidosona” yaagiis.

⁴² PHauloosinne Barnnaabaasi Aihuda woosa keettaappe kiyishin, asai eta naa77antto Sambatankka hegaa gujjidi yootana mala woossiis. ⁴³ SHiiqoi laalettidoogaappe guyyiyan, daro Aihudatinne Aihudatu ammanuwan gelidi Xoosau yayyiya daroti, PHauloosanne Barnnaabaasa

kaallidosona; kaallin Yesuusi kiittidoogeeti Xoos-saa aaro kehatettan minnidi de7ana mala, etau yootidi minttettidosona.

⁴⁴ Naa77antto Sambbatan amarida asatuppe at-tin, katamaa asai ubbai Xoossaa qaalaa siyanau shiiqiis. ⁴⁵ SHin Aihudati daro asaa be7ido wode, PHauloosa qanaatidosona; a haasayaa PHalqqidi, a cayidosona.

⁴⁶ PHauloosinne Barnnaabaasi xalidi, “Xoos-saa qaalai kasetidi intteyyo odettanau koshshees; shin qaalaa intte ixxido gishshaunne merinaa de7uwaa ekkanau inttessi bessenna giidi, intte intte huuphiyan pirddido gishshau, be7ite, nuuni Aihuda gidennaageetukko simmeettes. ⁴⁷ Aissi giikko, Godai nuna,

‘Asai ubbai intte baggaara attana mala,
inttena taani Aihuda gidennaageetussi poo7o
oottaas’
yaagidi azaziis” yaagidosona.

⁴⁸ Aihuda gidennaageeti heгаа siyido wode, ufaittidi Xoossaa qaalaa bonchchidosona; qassi merinaa de7uwaassi doorettida ubbaikka amanidosona.

⁴⁹ Godaa qaalai he biitta ubbaa gakkiiis. ⁵⁰ SHin Aihudati Xoossau goinniya bonchchettida maccaasatanne kataman de7iya gita asata PHauloosa bollinne Barnnaabaasa bolli denttettin, asati eta yedetaa doommidi, bantta biittaappe kessidosona. ⁵¹ SHin Yesuusi kiittidoogeeti eta ixxiyoogaassi malaata gidana mala, bantta tohuwaappe baanaa shocidi, Iqooniyoone katamaa biidosona. ⁵² Qassi

Anxxookiyan de7iya kaalliyaaageetunkka
Geessha Ayyaanainne ufaissai kumees.

14

PHauloosinne Barnnaabaasi Iqooniyoone Bi- idosona

¹ Kaseegaadankka PHauloosinne Barnnaabaasi Iqooniyoonen Aihudatu woosa keettaa gelidi, qaalaa yootidosona; yootin daro Aihudatinne Aihuda gidennaageeti ammanidosona. ² SHin ammanibeenna Aihudati Aihuda gidennaageetu wozanaa laammidi, ishanttu bolli hanqetissidosona. ³ Yesuusi kiittidoogeeti hegan daro wodiya gam77idosona; eti Godaabaa yayyennan yootidosona; yootin Godai malaataanne ooratatabaa eti oottana mala, etau wolqqaa immidoogan ba aaro kehatettaa qaalaabai tuma gididoogaa markkattiis. ⁴ SHin katamaa asai shaahettidi, baggai Aihudatukko, baggai Yesuusi kiittidoogeetukko simmiis.

⁵ Aihuda gidennaageetinne Aihudati bantta halaqatuura issippe Yesuusi kiittidoogeeta qohanaunne shuchchan caddanau qoppido wode, ⁶ Yesuusi kiittidoogeeti heгаа eridi, Lisxxiranne Daribe giyo Liqaa7ooniyaa katamatanne eta heeran de7iya biittaa baqatidosona; ⁷ baqatidi, hegan wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootoosona.

⁸ Ba aayee uluwaappe yelettoosappe doommidi, naa77u tohoi silin, mulekka hemettenna issi bitanee Lisxxiran de7ees. ⁹ He bitanee PHauloosi yootishin siyees; PHauloosi a tishshi ootti xeelliyo wode, paxanau ayyo ammanoi de7iyooгаа be7idi,

¹⁰ qaalaa xoqqissidi a, “Sitti gaada ne tohuwan eqqa” yaagiis; yaagin guppi denddidi, hemetaa doommiis.

¹¹ PHauloosi oottidoogaa asai be7idi, ba qaalaa Liqaa7ooniyaa qaalaa xoqqu oottidi, “Xoossati asa milatidi nuukko wodhdhidosa” yaagiis. ¹² Asai Barnnaabaasa, “Diyaa” giidi, PHauloosi haasayaassi waannatiyo gishshau, a, “Hermmeesa” giidi sunttiis. ¹³ Beeta Maqidasee katamaa matan de7iyo Diyaa qeeseenne asai korimatanne alleeqo ciishshata Yesuusi kiittidoogeetussi yarshshuwaa yarshshanau koyidi, pengge ehiidosona.

¹⁴ SHin Yesuusi kiittido Barnnaabaasinne PHauloosi hegaa siyido wode bantta maayuwaa pooshshidi, asaa giddo woxxiiddi, ¹⁵ bantta qaalaa xoqqu oottidi, hagaadan yaagidosona; “Asau, haga aissi ootteetii? Nuunikka inttenadan merettida asa; ha pattenna yohuwaappe saluwaanne sa7aa, abbaanne eta giddon de7iya ubbabaa medhdhida de7o Xoossaakko intte simmana mala, inttessi nuuni wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootoos. ¹⁶ I beni asaa zare ubbaa bantta ogiyaa baana mala yeddi bayiis. ¹⁷ Intteyyo iraa saluwaappe bukissees; kattaakka i wodiyan immees; qassi qumaa immidi, inttena daro ufaissees; yaatidi intteyyo lo77obaa oottiiddi, ubba wodekka bau markka xayibeenna” yaagidosona. ¹⁸ Yesuusi kiittidoogeeti hegaa giidi, banttayyo asai yarshshenna mala, tuggatidi diggidosa.

¹⁹ Anxxookiyaappenne Iqooniyooneppe yiida Aihudati asaa bantta baggi zaaridi, shuchchan

PHauloosa caddidosona; etau haiqqidabaa mi-latin, katamaappe gaxi a goochchidosona. ²⁰ SHin kaalliyaageeti a lanqqiyan yuuyi aadhdhidi eqqi-daashin, i denddidi, katamaa geliis. Wonttetta gallassi Barnnaabaasaara issippe Daribe biis.

PHauloosinne Barnnaabaasi Sooriyan De7iya Anxxookiyaa Simmidosona

²¹⁻²² Eti Daribe kataman wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootidi, daro asai Yesuusa ammanana mala oottidoogaappe guyyiyan, Lisxxira, Iqooniyoonenne Anxxookiyaa simmidosona; simmidi hegan kaalliyaageeta minttettiiddinne eti ammanuwan minnidi de7ana mala zoriiddi, “Nuuni Xoossaa kawotettaa gelanau daro waayettana bessees” yaagidosona.

²³ Qassi woosa keettatussi huuphiyan huuphiyan cimata dooridi, xoomidoogaappenne woossidoogaappe guyyiyan, eti ammanido Godaassi eta hadaraa immidosona.

²⁴ PHisddiyaa biittaappe aadhdhidi, PHinifiliyaa yiidosona; ²⁵ PHerggen qaalaa yootidoogaappe guyyiyan, Axaaliyaa wodhdhidosa. ²⁶ Hegaappe eti bantta polido oosuwaa gishshau, asai eta hadaraa Xoossaa aaro kehatettau immido Anxxookiyaa Markkabiyan simmidosona.

²⁷ Simmidi Anxxookiyaa gakkido wode woosa keettaa asaa shiishshidi, Xoossai banttanaara issippe oottido ubbabaanne, Aihuda gidenna asai ammanana mala, etau penggiyaa dooyidoogaa, asau yootidosona. ²⁸ Yaatidi hegan kaalliyaageetuura daro wodiya gam77idosona.

15

Yerusalaame SHiiquwaa

¹ Issi issi asati Yihudaappe Anxxookiyaa wodhdhidi, “Muuse wogaadan, intte qaxxarettennabaa gidikko, attanau danddayekketa” yaagidi ishantta tamarissuwaa doommidosona. ² PHauloosinne Barnnaabaasi etaara daro ooyettidi palamettin, Anxxookiyan de7iya issi issi hara asati he palamaa gishshau, PHauloosaaranne Barnnaabaasaara Yerusalaame biidi, Yesuusi kiittidoogeetuuranne cimatuura gaittanau qofai qashettiis.

³ Woosa keettai ogiyan eta maaddishin, Aihuda gidennaageeti Xoossaakko simmidoogaa yootiiddi, Pinqqeeranne Samaariyaara aadhdhdidosona; hegee ishantta ubbaa daro ufaissiis. ⁴ Eti Yerusalaame gakkido wode, woosa keettai, Yesuusi kiittidoogeetinne cimati eta morkkidosona; morkkin Xoossai banttanan oottidobaa ubbaa odidosona. ⁵ SHin Parisaawetu baggappe ammanida issi issi asati denddi eqqidi, “Intte eta qaxxaranaunne Muuse higgiiyaa naagana mala azazanau bessees” yaagidosona.

⁶ Yesuusi kiittidoogeetinne cimati heгаа zorettanau shiiqididosona. ⁷ Keehi haasayidoogaappe guyyiyan, PHeexiroosi denddi eqqidi, eta hagaadan yaagiis; “Ta ishato, Aihuda gidennaageeti wonggeliyaa mishiraachchuwaa qaalaa ta doonaappe siyidi ammanana mala, tana Xoossai intte giddoppe beni dooridoogaa intte ereeta. ⁸ Asa wozana eriya Xoossai Geeshsha Ayyaanaa nuussi immidoogaadan, etassikka immidi tumayiis. ⁹ Eti ammanido gishshau, i

eta wozanaa geeshshidi, nu gidduwaaninne eta gidduwan dummatettaa wottibeenna. ¹⁰ Hegaa gishshau, nu aawatinne nuuni tookkanau danddayibeenna qambaraa kaalliyaageetu morggiyan wottidi, ha77i intte aissi Xoossaa paacceetii? ¹¹ SHin Godaa Yesuus Kiristtoosa aaro kehatettan eti attidoogaadan, nuunikka attidoogaa ammanoos” yaagiis.

¹² Asai ubbai co77u giidi, Barnnaabaasinne PHauloosi Aihuda gidenna asaa gidдон банта baggara Xoossai oottido malaataanne ooratabaa ubbaa yootishin siyees.

¹³ Eti haasayaa wurssidoogaappe guyyiyan, Yaaqoobi hagaadan yaagidi zaariis; “Ishatoo, taani giyoogaa siyite. ¹⁴ Xoossai Aihuda gidennaageetu giddoppe bau haniya asaa ekkanaу Aihuda gidennaageetuyyo koiro waatidi qoppidaakko Simooni yootiis. ¹⁵⁻¹⁸ Hananabaa yootiyaageetu qaalai hagaara giigees; Godai daro wodiyaappe doommidi, asaa hagaа erissidi, Xoossaa maxaafan hagaadan yaagiis;

‘Hagaappe guyyiyan, sa7an de7iya
hara asai ubbainne tabaa gidanau
taani xeesido Aihuda gidenna asai ubbai
Godaa koyana mala, taani simmana.
Taani kolettidi kunddida keettadan
hanida Daawita kawotettaa denttana.
Qolettidaagaakka zaarada keexxana;
taani naa77anttuwaa a essana’
yaagiis.

¹⁹ “Hegaa gishshau, ta qofa gidikko, Aihuda gidennaageetuppe Xoossaakko simmiyaageeta nuuni waissanau koshshenna. ²⁰ SHin eti eeqan

tunidabaa meenna mala, shaaramuxenna mala, sulettida mehe asho meenna malanne suutta uyenna mala, etassi nuuni dabddaabbiyaa xaafanau koshshees. ²¹ Aissi giikko, Muuse higgiiyaa kase yeletaappe doommidi Sambbatan Sambbatan Aihuda woosa keettatun nabbabiiddi, a qaalaa katamaa ubban yootiyaageeti de7oosona” yaagiis.

²² Hegaappe guyyiyan, Yesuusi kiitti-doogeetinne cimati woosa keettaa asa ubbaara issippe bantta giddoppe amarida asata dooridi, PHauloosaaranne Barnnaabaasaara Anxxookiyaa yeddana qofaa qachchidosona; eti daro bonchchettida naa77u asata Barssaaba geetettiya Yihudaanne Sillaasa dooridosona.

²³ Dooridi hagaadan giya dabddaabbiyaa xaafidi, eta bolli kiittidosona; “Nuuni Yesuusi kiittidoogeetinne cimati intte ishantti, Anxxookiyan, Sooriyaaninne Kilqqiyan de7iya Aihuda bagga gidenna ishanttussi nu sarotaa kiittoos.

²⁴ “Nuuni azazibeenna asati nu giddoppe bi-idi, ‘Intte qaxxarettanaunne higgiiyaa naaganau bessees’ giidi, inttena waissidoogaanne yiilloyi-doogaa siyidi, ²⁵⁻²⁶ nu Godaa Yesuus Kiristtoosa sunntaa gishshau, bantta shemppuwaa olida nuuni siiqiyo Barnnaabaasaaranne PHauloosaara doorettida asata inttekko kiittanau issi wozanan nu qofaa qachchida. ²⁷ Hegaa gishshau, nuuni xaafidoogaa eti bantta huuphen bantta doonan inttessi yootana mala, Yihudaanne Sillaasa kiittida.

²⁸⁻²⁹ “Aissi giikko, eeqassi yarshshidobaa moop-pite; suutta uyoppite; sulettida mehe asho moop-

pite; shaaramuxoppite. Ha kosshiyaageetuppe attin, hara tooho inttena toossenna mala, nu-uninne Geeshsha Ayyaanai yohuwaa maayida; ha ubbabaappe intte huuphiyaa naagikko, intte lo77obaa ootteeta. Simmi saro de7ite” yaagidosona.

³⁰ Hegaa gishshau, kiitettidaageeti moissetidi, Anxxookiyaa wodhdhidi, ammaniya asaa shiishshidi, dabddaabbiyaa asaassi immidosona.

³¹ Eti he minttettiya dabddaabbiyaa nabbabido wode, ufaittidosona. ³² Qassi Yihudainne Sillaasi

bantta huuphen hananabaa yootiyaageeta gidiyo gishshau, ishantta keehi zoridi minttettidosona. ³³ Eti Anxxookiyan amarida

gallassaa uttidoogaappe guyyiyan, ishantti sarotettan moissin, banttana kiittidaageetukko simmidosona. ³⁴ SHin Sillaasee yaani attanau ba qofaa qachchiis.

³⁵ Qassi PHauloosinne Barnnaabaasi hara daro asatuura issippe Godaa qaalaa tamarissiiddinne wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootiiddi, Anxxookiyan uttidosona.

PHauloosinne Barnnaabaasi SHaahettidosona

³⁶ Amarida gallassaappe guyyiyan, PHauloosi Barnnaabaasa, “Nuuni Godaa qaalaa yootido katama ubban nu ishantti waanidi de7iyaakko, guyye simmidi, xomoosi be7oos” yaagiis.

³⁷ Yaagin Barnnaabaasi Marqqoosa geetettiya Yohaannisa banttanaara efaanau koyiis. ³⁸ SHin PHauloosi Marqqoosa banttanaara efaanau koyibeenna; aissi giikko, i etappe PHinifliyan shaahettiis; qassi etaara oosuwau bibeenna.

39 Eta gidduwan pala ooshshai kiyin, issoi issuwaappe shaahettidosona; Barnnaabaasi Marqqoosa ekkidi, markkabiyan Qophphiroosa biis. 40 SHin PHauloosi Sillaasa doorin, ishantti a hadaraa Xoossaa aaro kehatettau immidoogaappe guyyiyan biis. 41 Yaatidi woosa keettata minttettiiddi, Sooriyaaranne Kilqqiyaara aadhdhiis.

16

Ximootiyoosi PHauloosaaranne Sillaaseera Gaittiis

1 PHauloosi qassi Daribenne Lisxxira biis; hegan Ximootiyoosa giyo kaalliyaagee, issi ammaniya Aihuda maccaasee na7ai de7ees; a aawai Giriike asa. 2 Lisxxiraanne Iqooniyoonen de7iya ishantti Ximootiyoosabaa loittidi markkattidosona. 3 PHauloosi Ximootiyoosa banaara efaanau koyidi, a aawai Giriike asa gididoogaa he sohuwan de7iya Aihuda ubbai eriyo gishshau, a oiqqidi qaxxariis. 4 Eti katamatuura biiddi, Yesuusi kiittido Yerusalaamen de7iyaageetinne cimati wottido higgiiyaa ammaniyaageeti naagana mala, etassi yootiiddi aadhdhidosa. 5 Hegaa gishshau, woosa keettati ammanuwan minnidi, goodankka gallassappe gallassan dari dari biidosona.

PHauloosi Maqidooniyaa Baanaadan Xeegettiis

6 Isiyan qaalaa yootenna mala, Geeshsha Ayyaanai eta diggido gishshau, Pirggiyaa biittaaranne Galaatiyaa biittaara aadhdhidosa. 7 Eti Miisiyaa zawaa gakkido wode, Biitaaniyaa baanau koyidosona; shin Yesuusa Ayyaanai

eta diggiis. ⁸ Hegaa gishshau, eti Miisiyaa mataara aadhdhidi, Xiro7aada wodhdhidosona. ⁹ PHauloosi qammi ajjuutan issi Maqidooniyaa asi bana, “Maqidooniyaa pinnada nuna maaddarkkii” yaagiiddi eqqidi woossishin be7iis. ¹⁰ Ajjuutaa i be7idoogaappe guyyiyan, nuuni sohuwaara Maqidooniyaa baanau koyida; aissi giikko, wonggeliyaa mishiraachchuwaa yaani de7iya asaassi yootanau, Xoossai nuna xeesidobaa nuuyyo milatiis.

Lidiyaa Kiristtoosan Ammanaasu

¹¹ Hegaa gishshau, Xiro7aadappe denddidi, sitti giidi markkabiyan Saamootiraage biida; wonttetta gallassi Naaphphule biida. ¹² Hegaappe Piliphphisiyuusa biida; Piliphphisiyuusi Maqidooniyaa biittau waanna katama; qassi Roome asai de7iyo katama; nuuni he kataman amarida gallassaa uttida.

¹³ Sambbata gallassi, katamaappe gaxan shaafaa doonan Aihudati Xoossaa woossiyo sohoi de7iyoogaa akeekidi biida; biidi uttidi hegan shiiqida maccaasaassi qaalaa yootida.

¹⁴ Issi Lidiyaa giyoora, Tiyaaxiroona katamaappe yaada Xoossaa ammaniyaara, zo7o afalaa baizziya maccaasiyaa, nuuni yootiyoogaa siyaisu; PHauloosi yootiyoogaakka a siyana mala Xoossai i wozanaa dooyiis. ¹⁵ Lidiyaa ba so asaara issippe xammaqettidoogaappe guyyiyan nuna, “Intte tana Godaa tumu ammanausu giidi qoppikko, ta sooni takkite” gaada woossaasu; minttada shoobbaasu.

*Piliphphisiyuusa Kataman PHauloosinne Sil-
laasi Qashettidosona*

¹⁶ Nuuni Xoossaa woossiyoosaa biishin, iita ayyaanai i bolli de7idi kaayissiyo issi aille na7iyaa nunaara gaittaasu; he na7iyaa kaayada daro miishshaa ba godatussi demmaasu. ¹⁷ Gaittada PHauloosanne nuna kaallaidda, “Hageeti inttessi attana ogiyaa yootiyaageeti, Ubbaappe Bolla Xoossaa ailleta” gaada qaalaa xoqqu oottada haasayaasu.

¹⁸ Ubba gallassi hegaadan gausu; shin PHauloosi yiillotidi guyye simmidi, he iita ayyaanaa, “Neeni ippe kiyana mala Yesuus Kiristtoosa sunttan nena azazais” yaagiis; sohuwaarakka iita ayyaanai ippe kiyi aggiis.

¹⁹ SHin i godati bantta miishshaa demmana ogee xayidoogaa be7idi, PHauloosanne Sillaasa oiqqidi, giyaa sohuwan de7iya daannatu sintti goochchidosona. ²⁰ Daannatu sintti eta efidi, “Hageeti Aihuda asa gidiiddi, nu katamaa asaa daro waissoosona. ²¹ Nuuni Roome biittaa asa gidiiddi, ekkanaunne oottanau woga gidennabaa tamarissoosona” yaagidosona.

²² Asai issi baggi gididi, PHauloosa bollinne Sillaasa bolli denddiis; daannatikka eta maayuwaa qaari ekkidi, gatiman eta shocana mala azazidosona. ²³ Eta daro wadhdhidoogaappe guyyiyan, qasho keettan yeggidosona. Qasho keettaa naagiyaageekka eta mintti naaganaadan azazidosona. ²⁴ Azazin qasho keettaa naagiyaagee he azazuwaa ekkidi, PHauloosanne Sillaasa qasho keettaassi qol77o

gelissii; eta gediyaakka mittaara gatti daraxidi qachchiis.

²⁵ SHin qamma bilahe gidiyo heeran PHauloosinne Sillaasi Xoossaa woossiiddi, mazamuriyaa yettan Xoossaa galatoosona; galatishin qashuwaasai eti giyoobaa siyees.

²⁶ Qasho keettaassi xaphoi qaaxxana gakkanaassi akeekennan biittai daro qaaxxiis; sohuwaarakka penggee ubbai dooyetti aggin, qashettida asa ubbaa sanssalatai birshshetti wodhdhiis.

²⁷ Qasho keettaa naagiyaagee xiskkuwaappe beegottiyo wode, qasho keettaa penggee ubbai dooyettidaageeta be7idi, qashuwaasai kessi ekkidi biichchidobaa ayyo milatin, bana woranau qoppidi, bisuwaa ekkiis. ²⁸ SHin PHauloosi qaalaa xoqqu oottidi, “Neeni nena qohoppa; aissi giikko, nuuni ubbaikka hagan de7oos” yaagiis.

²⁹ Qasho keettaa naagiyaagee xomppiyaa woossi ekkidi, eesuwan qol77o woxxiis; kokkoriiddi PHauloosa sinttaaninne Sillaasa sinttan gufanniis; ³⁰ eta kare kessidi, “Ta godaato, taani attanau ai oottana bessii?” yaagiis.

³¹ PHauloosinne Sillaasi a, “Goda Yesuus Kiristoosa ammana; neeni attana; ne so asaikka” yaagidosona. ³² Eti ayyoonne a son de7iya ubbaassi Godaa qaalaa yootidosona. ³³ Qammi he saatiyanka qasho keettaa naagiyaagee eta efidi eta masunttaa meecciis; sohuwaarakka ba so asaa ubbaara xammaqetti aggiis. ³⁴ PHauloosanne Sillaasa pude ba soo efidi, etassi qumaa aattiis; i ba so asaa ubbaara Xoossaa ammanido gishshau, ufaittiis.

³⁵ Wonttin daannati, “He asata birshsha” yaagidi, polise halaqata akko kiittidosona.

³⁶ Kiittin qasho keettaa naagiyaagee, “Intte birshshettana mala, daannati tau kiittidosona; simmi ha77i kiyidi sarotettan biite” yaagidi he kiitaa PHauloosassi yootiis.

³⁷ SHin PHauloosi he polise halaqata, “Nuuni Roome biittaa asa gidishin, eti nuna pirddi bainnan asaa sinttan wadhdhidi, qasho keettan yegidosona. Ha77i nuna geeman kessi yeddiyoonaa? Hanenna; eti bantta huuphen yiidi, nuna kessona” yaagiis.

³⁸ Polise halaqati daannatussi heгаа yootin, PHauloosinne Sillaasi Roome biittaa asa gididoogaa siyido wode, yayyidosona. ³⁹ Hegaa gishshau, daannati yiidi eta, “Nuuni inttena naaqqida” giidosona. Qasho keettaappe kare eta kessidi, katamaappe kiyidi baana mala woossidosona. ⁴⁰ PHauloosinne Sillaasi qasho keettaappe kiyidi, Lidiyaa soo biidosona; yaani ishanttuura gaittidi, eta minttettidi hegaappe biidosona.

17

PHauloosa Do7oi Tasalonqqen Tamaariisii

¹ PHauloosinne Sillaasi, Amppipholiisaaranne Apholooniyaara aadhdhidi, Tasalonqqe yiidosona; Tasalonqqen Aihuda woosa keettaide7ees. ² PHauloosi ba meeziyaadankka yaa geliis; hegan heezzu Sambbata gallassatun Xoossaa maxaafatuppe asaara haasayiis;

³ Kiristtoosi waayiyaa ekkanaunne haiquwaappe denddanau bessiyogaa etassi birshshidi

yootiidinne tuma gididoogaakka eta erissiiddi, “Yesuusi ha taani intteyyo odiyoogee Kiristtoosa” yaagees. ⁴ Etappe issooti issooti yohoi tuma gididoogaa akeekidi, PHauloosaaranne Sillaaseera gaittidosona; hegaadankka, Xoossaassi goinniya daro Giriiketinne daro bonchchettida maccaasati, PHauloosaaranne Sillaaseera gaittidosona.

⁵ SHin Aihudati qanaatidi, issi issi oosoi banna iita asata qocaappe shiishshidosona; shiishshidi katamaa asaa wocamissidosona; PHauloosanne Sillaasa asaakko kessana mala koyidi, Yaasoonaa keettaa menttidosona. ⁶ PHauloosinne Sillaasi etassi bectennan ixxin, Yaasoonanne issi issi ishantta katamaa halaqatukko goochchidi, “Hageeti biitta ubbaa metoyidaageeti, hagaakka yiidosona. ⁷ Yin Yaasooni eta ba sooni wottiis; hageeti ubbai, ‘Yesuusa giyo hara kawoi de7ees’ giidi Qeesaara azazuwaa menttoosona” yaagidi, qaalaa xoqqissidi haasayidosona.

⁸ SHiiqida asainne katamaa halaqati heгаа siyidi metootidosona. ⁹ Halaqati Yaasoonanne harata waasiyan birshshidosona.

PHauloosa Do7oi Beeriyaa Tamaariisii

¹⁰ Ammaniyaageeti PHauloosanne Sillaasa sa7ai qammiiyoogan sohuwara Beeriyaa yeddidosona. Beeriyaa gakkidi, Aihuda woosa keettaa gelidosona. ¹¹ Beeriyaa asati Tasalonqqen de7iya asatuppekka aadhdhiya akeekanchcha gidido gishshau, “PHauloosi giidoogee tumakkonne” yaagidi, ubba gallassi Xoossaa maxaafata tamaariiddi, qaalaa kumetta

laamotan ekkidosona. ¹² Hegaa gishshau, etappe daroti, Giriiketuppe bonchettida daro maccaasatinne daro attumaasati ammanidosona.

¹³ SHin Tasalongqgen de7iya Aihudati PHauloosi Xoossaa qaalaa Beeriyankka yootidoogaa siyido wode, Beeriyaa yiidi, asaa aara ooshshidosona.

¹⁴ Hegaappe guyyiyan, ishantti sohuwaarakka PHauloosa abbaa mati yeddi aggidosona; shin Sillaasinne Ximootiyoosi Beeriyaa attidosona.

¹⁵ PHauloosa moissida asati Ateena gattidosona; he asati Sillaasinne Ximootiyoosi banttau danddayettidoogaadan, eesuwan baakko yaana mala, PHauloosi kiittido kiitaa ekkidi, Beeriyaa simmidosona.

PHauloosi Ateeni Biis

¹⁶ PHauloosi Ateenan Sillaasanne Ximootiyoosa naagiiddi, kataman eeqai kumidaagaa be7idi yiil-lotiis. ¹⁷ Hegaa gishshau, Aihuda woosa keettan Aihudatuuranne Xoossaassi goinniya Aihuda gidenna asatuura palamettees; qassi ubba gallassi giyan banaara gaittiya asaarakka palamettees.

¹⁸ Qassi Eppiqoroosappenne Isxxo7ikiyaappe yida issi issi eranchchati PHauloosaara palamet-tidosona; etappe issoi issoi, “Ha toofinai ai haasayanau koyii?” yaagidosona.

Harati PHauloosi Yesuusabanne haiquwaappe i denddidoogaa banttassi yootiyo gishshau, “Ooratta xoosatubaa odiyaabaa milatees” yaagidosona.

¹⁹⁻²⁰ PHauloosa oiqqidi, “Ha neeni tamarissiyoo ooratta yohoi aibakkonne nuna erissarkkii? Aissi giikko, neeni nuuyyo ooratabaa yootaasa; simmi hagee Aibakko nuuni eranau koyoos”

yaagidi PHauloosa Ariyosppaagoosa giyoosaa efidosona. ²¹ Ateena asai ubbainne hegan de7iya imattati oorattabaa haasayiiddinne siyiiddi pe7iyoo gaappe attin, haraban pe7okkona.

²² PHauloosi Ariyosppaagoosa sinttan eqqidi, hagaadan yaagiis; “Ateena asatoo, Xoossatussi ubban intte daro yayyiyoogaa taani be7ais. ²³ Aissi giikko, taani intte goinniyoogaa xeellaidda aadhdhishin, ‘Erettenna Xoossaassi’ geettetidi xaafettida yarshshuwaa sohuwaa qassi demmaas; heгаа gishshau, ha intte erennan goinniyoogaa taani inttessi yootais.

²⁴ “Sa7aanne sa7an de7iya ubbabaa medhdhida Xoossai saluwaanne sa7aa Godai, asi keexxido Beeta Maqidasiyan de7enna. ²⁵ Aibakko paccido asadan, asa kushe i xeellenna; aissi giikko, i ba huuphen de7uwaa shemppuwaanne ubbabaa asa ubbaassi immees. ²⁶ Xoossai asa zare ubbaa issi uraappe medhdhidi, biitta ubban wottiis; i ba huuphen eti de7ana wodiyaanne sohuwaa kase zawayiis.

²⁷ “I heгаа oottidoogee eti oiqqi oiqqi xeellidi, bana koyiiddi, geelladan demmanddonaashsha giyoogaana; gidikkonne, Xoossai nuuppe ooyyoonne haaho gidenna. ²⁸ Aissi giikko, intteppe issi issi eranchchati, ‘Nuuni a naata’ giidoogaadan, nuuni aani paxa de7oosinne de7idi qaaxettoos. ²⁹ Simmi nuuni Xoossaa naata gidido gishshau, Xoossai asa cinccatettaanne qofan worqqappe woi birappe woi shuchchappe oosettidabaa milatees yaagidi, qoppanau bessenna. ³⁰ Heгаа gishshau, Xoossai asai eribeenna wodiyaa aattiis; shin ha77i ubbasan asai ubbai nagaraappe

simmana mala azazees. ³¹ Aissi giikko, Xoossai gallassaa keeri wottiis; he gallassan ba doorido uran sa7an de7iya asa ubbaa bolli xillo pirdaa i pirdana; asa ubbaassi haiquwaappe a dentti-doogan hegaa tumayiis” yaagiis.

³² Etappe issi issi asati haiquwaappe dendduwaabaa PHauloosappe siyidi, a bolli qilliiccidosona; shin harati a, “Nuuni haggaa neeppe gujjidi siyana koyoos” giidosona. ³³ Hegaa gishshau, PHauloosi eta gidoppe kiyiis. ³⁴ SHin issi issi attumaasati PHauloosaara gaittidi ammanidosona; eta gidduwan Ariyosppaagoosan de7iya pirda keettaa daannai Diyoonaasiyoosi, Damaariiso giyo issi maccaasiyaanne harati de7oosona.

18

PHauloosi Qoronttoosa Biis

¹ Hegaappe guyyiyan, PHauloosi Ateenappe kiyidi, Qoronttoosa biis. ² Hegan Aqiila giyo issi Aihuda asa demmiis; Aqiili PHanxxoosan yelettiis; Aihuda asai ubbai Roomeppe kiyana mala, Qalaudeyoosi azazido gishshau, amarida wodiyaappe kase, i ba machchee PHirisqqiliira Xaaliyaappe yiis; yin PHauloosi etaara gaittanau biis. ³ A oosoinne eta oosoi issi mala dunkkaane siho gidiyo gishshau, etaara uttidi, issippe oot-tiis. ⁴ PHauloosi Sambbata ubban Aihudatanne Giriiketa ammanttanau Aihuda woosa keettan palamettees.

⁵ Sillaasinne Ximootiyoosi Maqidooniyaappe yiido wode, PHauloosi Aihudatussi Yesuusi ba huuphen Kiristtoosa gididoogau qaalaa

yootuwaa toliis. ⁶ SHin eti PHauloosa haasayaa phalqqiininne a cayin, PHauloosi ba maayuwaappe buhiyaa qoqqofiiddi, “Intte palai inttena oiqqo; taani hegan gelikke; hagaappe hini baggan taani Aihuda gidenna asaakko bais” yaagiis.

⁷ Hegaappe kiyidi, Xoossaassi goinniya Yosxxoosa giyo bitaniyaa soo biis; Yosxxoosa keetta Aihuda woosa keettaa lanqqiyan de7ees. ⁸ Aihuda woosa keettaa halaqai Qarisphphoosi ba so asaa ubbaara Godaa ammaniis; Qoronttoosa asatuppekka daroti Xoossaa qaalaa siyido wode, ammanidi xammaqettidosona.

⁹⁻¹⁰ Godai issi gammi ajjuutan PHauloosa, “Yayyoppa; yoota; co77u gooppa. Taani nenaara de7iyo gishshau, nena qohanau iitaban yeggana asi ooninne baawa; aissi giikko, taassi ha kataman daro asai de7ees” yaagiis. ¹¹ Yaagin PHauloosi Xoossaa qaalaa asaa tamarissiiddi, issi laittanne usuppun agina etaara uttiis.

¹² Gaaliyoosi Akaayiyaa biittaa haariyo wode, Aihudati issippe PHauloosa bolli denddidi, pirdda keettaa a efiidosona. ¹³ Efiidi, “Ha bitanee higgiiyaa ixidi, asai Xoossaassi goinnana mala labees” yaagidosona.

¹⁴ PHauloosi haasayana hanishin, Gaaliyoosi Aihudata, “Aihudato, hegee bala ooso woi iita naaqa gidiyaakko, taani inttebaa danddayada siyanau bessees. ¹⁵ SHin qaalassi sunttassinne intte huuphe higgiiyaassi intte palamettikko, intte huuphen erite; hгаа taani pirddikke” yaagiis. ¹⁶ Yaagidi pirdda keettaappe kare eta kessiis. ¹⁷ Hegaappe guyyiyan, Giriike asai ubbai Aihuda

woosa keettaa halaqaa Sostteniisa oiqqidi, pirdda keettaa sinttan wadhdhidosona; shin Gaaliyoosa hegee ainne metibeenna.

PHauloosi Anxxookiyaa Biis

¹⁸ PHauloosi daro gallassaa Qoronttoosan uttidoogaappe guyyiyan, ishannta sarotidi, PHirisqqiliiranne Aqiilaara markkabiyan Sooriyaa biis; baassi shiiqo gatoi de7iyo gishshau, Kinkkiriyyaa kataman ba huuphiyaa meedettiis. ¹⁹ Eti Efisoona gakkido wode, PHauloosi PHirisqqilonne Aqiila yaani yeggiis; shin baayyo Aihuda woosa keettaa gelidi, Aihudatuura palamettiis. ²⁰ Eti banttanaara daro wodiya uttanau PHauloosa woossin i ixxiis. ²¹ SHin etappe shaahettiiddi, “Taani yiya baala gallassaa Yerusalaamen bonchchanau bessees; shin Xoossai giikko, naa77anttuwaa inttekko simmana” yaagidi Efisoonaappe markkabiyan biis. ²² Qiisaariyaa gakkido wode Yerusalaame biidi, woosa keettaa asaa sarotidoogaappe guyyiyan, Anxxookiyaa wodhdhiis.

²³ Yaani amarida wodiya gam77idi biis; kaalliyaageeta ubbaa minttettiiddi, Galaatiyaaranne Pirggiyaara aadhdhiis.

Aphiloosi Efisoonaanne Qoronttoosa Biis

²⁴ Iskinddiriyan yelettida Aihuda asa issi Aphiloosa giyo yoho eranchchai Efisoona biis; Xoossaa maxaafata i daro eriya asa. ²⁵ Godaa ogiyaakka tamarida asa; Yohaannisa xingqatiyaa xalaalaa eridi, ayyaan mishettiiddi, Yesuusabaa sitti oottidi haasayeesinne tamarissees. ²⁶ Yaatidi Aihuda

woosa keettan yayyennan haasayaa doommiis. PHirisqqilanne Aqiili i yootiyoojaa siyido wode, banttanaara soo a efidi, Xoossaa ogiyaa kaseppe sittayidi, ayyo geeshshidi yootidosona.

²⁷ Aphiloosi Akaayiyaa pinnana koyin, ishantti a minttettidi, Akaayiyan de7iya kaalliyaageeti a mokkana mala, etassi dabddaabbiyaa xaafidosona; i yaa gakkidi, Xoossaa aaro kehatettan ammaniyaageeta daro maaddiis. ²⁸ Aissi giikko, Yesuusi ba huuphen Kiristtoosa gididoogaa Aihudatussi Xoossaa maxaafatuppe qonccissidi, deriyaa sinttan minttidi yootees.

19

PHauloosi Efisoona Biis

¹ Aphiloosi Qoronttoosan de7ishin, PHauloosi qommo baggaara aadhdhidi, Efisoona yiis; yiidi issi issi kaalliyaageeta demmiis. ² Eta, “Intte ammanido wode Geeshsha Ayyaanaa ekkidetii?” yaagidi oichchiis.

Oichchin eti, “CHii, ekkibookko; harai atto, Geeshsha Ayyaani de7iyooobaakka siyibookko” yaagidosona.

³ PHauloosi eta, “Yaatin, Aibin xammaqettide-tii?” yaagiis.

Eti, “Nuuni Yohaannisa xinqqatiyan xammaqettida” yaagidi zaaridosona.

⁴ PHauloosi, “Yohaannisi baappe guyyiyan yiya Yesuus Kiristtoosan asai ammanana mala, asaassi yootiiddi, nagaraappe simmiyo xinqqatiyan xammaqiis” yaagiis.

⁵ Eti heгаа siyido wode, Godaa Yesuus Kiristtoosa sunttan xammaqettidosona.

⁶ PHauloosi ba kushiyaа eta bolli wottido wode Geeshsha Ayyaanai eta bolli wodhdhin, dumma dumma qaalan haasayidosona; qassi hananabaakka yootidosona. ⁷ Hegan ubbaara tammanne naa77u asata gidiaаgeeti de7oosona.

⁸ PHauloosi Aihuda woosa keettaa gelidi, Xoossaa kawotettaabaa palamettiiddinne akeekissiiddi, asaara heezzu agina gidiaагаа keenaa yayyennan haasayees. ⁹ SHin etappe issoi issoi makkalidi, daro asaa sinttan Godaa ogiyaa cayiiddi ammanennan ixxin, PHauloosi etappe shaahettidi, ba kaalliaаgeeta banaara efiis; Xiraanoosa giyo tamaare keettan ubba gallassi palamettes. ¹⁰ PHauloosi naa77u laitta gakkanaassi qaalaa yootiis; heгаа gishshau, Isiyan de7iya asai ubbai, Aihudatikka Aihuda gidennaageetikka Godaa qaalaa siyidosona.

Xoossai PHauloosa Kushiyан Bessido Ooratabaa

¹¹ Xoossai PHauloosa baggaara ooratta malaataa oottiis. ¹² Hegaa gishshau, asai a bollai bochchido maarabiyaa woi maayuwaa hargganchchatussi efees; efin hargganchchatikka paxoosona; iita ayyaanatikka etappe kiyooosona.

¹³ Iita ayyaanata kessiiddi yuuyiya Aihudatuppe issoi issoi, “PHauloosi qaalaa yootiyo Yesuusa sunttan nuuni inttena kiyite giidi azazoos” yaagi yaagidi, iita ayyaanati de7iyo asatu bollan Godaa Yesuusa sunttaa xeesi be7idosona. ¹⁴ Qeese halaqaa Asqqeewa

giyo issi Aihudaassi heгаа oottida laappun naati de7oosona.

¹⁵ Iita ayyaanai etassi zaaridi, “Taani Yesuusa erais; PHauloosakka erais. SHin intte oonee?” yaagiis.

¹⁶ Iita ayyaanai de7iyo bitanee eta bolli guppi wodhdhin, eti masunxxidi, he keettaappe kallo baqatana gakkanaas, wolqqaamidi xooniis.

¹⁷ Efsoonan de7iyo Aihudatinne Aihuda gidennaageeti ubbai heгаа siyidosona; siyidi ubbaikka daro yayyidosona; Godaa Yesuusa sunttaikka daro bonchchettiis.

¹⁸ Ammaniyaageetuppe daro asati bantta oottidobaa paaxiiddinne qoncciyān yootiiddi yoosona.

¹⁹ Bitiyaageetuppe daroti bantta maxaafata shiishshidi, asaa ubbaa sinttan xuuggidosona; he maxaafatu waagaa qoodiyo wode, ishatamu sha7u bira gidiis. ²⁰ Hegaa mala wolqqaama ogiyan Xoossaa qaalai dicceesinne aakkees.

Efsoona Kataman Wocamai Denddiis

²¹ Hegee polettidoogaappe guyyiyan PHauloosi, “Taani Yerusalaame baada Roomekka qassi be7anau bessees” yaagidi, Maqidooniyaaranne Akaayiyaara aadhdhidi, Yerusalaame baanau qofaa qachchiis. ²² Qassi bana maaddiyaageetuppe naa77ata Ximootiyoosanne Erasxxoosa Maqidooniyaa kiittidi, bau Isiyan amarida wodiya takkiis.

²³ Godaa ogiyaa gishshau, he wode daro wocamai kiyiis. ²⁴ Aissi giikko, biraa tigiya Dimexiroosa giyo issi bitanee Arxxemiisi Beeta Maqidasiyaa misiliyaa biraappe

tigi tigi, oosanchchatussi daro woriyaa demmees. ²⁵ Hegeetanne etaagaa mala oosuwa oottiyaageeta issippe shiishshidi, hagaadan yaagiis; “Asau, nu duretettai ha oosuwaana gidiyoojaa intte ereeta. ²⁶ Hegee PHauloosi, ‘Asa kushee oottidoogeeti xoossata gidokkona’ yaagidi, Efiisoonaa xalaalan gidennan amarida biittatuppe attin, Isiyan ubban daro asaassi odi maizzidoogaanne balettidoogaa intte be7idetanne siyideta. ²⁷ Palabai, nu oosoi karettanaagaa xalaala gidenna; shin Isiyan de7iya ubbatinne sa7a ubban de7iyaageeti goinniyo gita Xoosee Arxxemiisi Beeta Maqidasee bonchchettennan attanaagaanne, i gitatettaikka kunddanaagaa” yaagiis.

²⁸ Asai heгаа siyido wode hanqquwaa xuuqqidi, “Efiisoonaa Arxxemiisa gita” yaagidi wocamiis. ²⁹ Katama ubban wocamai denddiis; PHauloosaara hemettiya Maqidooniyaa asata Gaayoosanne Arisxxirokoosa banttanaara oiqqi ekkidi, issippe kaassaa sohuwaa woxxidosa. ³⁰ PHauloosikka asai shiiqidosa gelana koyiis. SHin kaalliyaaageeti a diggidosa. ³¹ Isiyaa biittaa halaqatuppe PHauloosa lagge gidiya issoi issoi PHauloosau kiittidi, kaassaa sohuwan qoncciyaa kiyyidi i beettenna mala, a woossidosa.

³² SHiiquwan wocamai denddin, dariya bagga asai harai atto aissi shiiqidaakkonne erenna gishshau, issoi issibau wocamiyo wode, hinkkoi harabau wocamees. ³³ Aihudati Iskkinddira aatti bessin, issi issi asai i haasayana mala, asaa giddoppe sinttau a aattiis; aattin asai co77u gaana mala, i ba kushiyan malaati bessidi, asaassi

mootettanau koyiis. ³⁴ SHin Iskkinddiri Aihuda asa gididoogaa asai erido wode, naa77u saate gidiyaagaa keenaa ubbai issi qalan, “Efisoona Arxxemiisa gita” yaagidi wocamiis.

³⁵ Katamaa xaafee asaa co77u oottidi, hagaadan yaagiis; “Efisoona asau, Efisoona katamai gita Arxxemiisissinne saluwaappe wodhdhida eeqa shuchchaassi eeqa keettaa naagiyaagaa gididoogaa erenna asi oonee?

³⁶ Hagaa kashi giya asi bainnaashin, intte woppu gaanaunne dirbbennan agganau bessees.

³⁷ Aissi giikko, hageeti Beeta Maqidasiyaa miishshaa wuuqqibeennaageeta nu Xoossat akka cayibeennaageeta ehiideta. ³⁸ Hegaa gishshau, Dimexiroosinne aara de7iya oosanchchati asa mootanau koyikko, pirdda keetta dooya de7ees; qassi deriyaa haariyaageetikka de7oosona; eti bantta giddon mootettona. ³⁹ SHin intte hara yoho koyikko, higgiiyaa yaa7an yohuwaa qachchana.

⁴⁰ Aissi giikko, hachchi hanidabaa shabbiretta giidi, Roome biittaa asati nuna mootana; ha shiiquwaukka gaaso baina gishshau, nuuni gaaso odanau danddayokko” ⁴¹ yaagidi yaa7aa denttiis.

20

PHauloosi Maqidooniyaanne Giriike Biis

¹ Wocamai irxxidoogaappe guyyiyan, PHauloosi kaalliyaageeta ehiissidi zoriis; eta, “Saro de7ite” giidi, Maqidooniyaa baanau kiyiis.

² He biittaaara aadhdhiiddi, qaalaa yootidi, asaa daro minttettidoogaappe guyyiyan, Giriike biittaa yiis. ³ I hegan heezzu agina uttidi, markkabiyan

Sooriyaa baanau qoppishin, Aihudati bana woranau koyiyoogaa be7idi, Maqidooniyaara guyye simmanau ba qofaa qachchiis.

⁴ PHauloosa moissidaageeti, Beeriyaappe PHar-
ihaasa na7aa Sosiiphaaxiroosa, Tasalonqqeppe
Arisxirokoosanne Sikonddisa, Daribeppe Gaay-
oosanne Isiyaappe Tikiqoosanne Xirofimoosa,
qassi Ximootiyoosa. ⁵ Hegeeti sinttau biidi, nuna
Xiro7aadan naagoosona. ⁶ Nuuni Oittaa Baalaa
gallassaa bonchchidoogaappe guyyiyan, Piliph-
phisiyuusappe markkabiyan denddidi, ichchashu
gallassan Xiro7aadan eta gakkidi, yaani laappun
gallassaa uttida.

PHauloosi Wurssetta Xomoosuwaa Xiro7aada Xomoosiis

⁷ Nuuni Woggaa gallassi oittaa menttanau
shiiqidaashin, PHauloosi wonttin baanau
qoppido gishshau, etassi qaalaa yootiiddi, qammi
bilahe gakkanaassi yohuwaa adussiis. ⁸ Nuuni
shiiqi uttido pooqiyan daro xompee de7ees.
⁹ Euxikoosa giyo issi wodallai maskkootiyaa
bolli uttidi, keehi xiskkiis; PHauloosi haasayaa
adussido wode, Euxikoosi xiskkuwan kairidaagee
heezzantto pooqiyaappe sa7an kunddidi
haiqqidaagaa asai denttiis. ¹⁰ SHin PHauloosi
wodhdhidi, a bolli gufanniis; a qoommidi, “A
shemppoi kiyibeenna gishshau hirggoppite”
yaagiis. ¹¹ Yaagidi pude pooqiya kiyidi, oittaa
menttidi miis; sa7ai wonttana gakkanaas,
daro wodiya haasayidoogaappe guyyiyan biis.
¹² Wodallai paxin, soo efiidi, daro ufaittidosona.

PHauloosi Xiro7aadappe Miliixe Biis

¹³ SHin PHauloosi bana yaappe nuuni mokkana mala, nuussi yootido gishshau, kasetidi markkabiyaakko biidi, Asoosa baanau denddida; aissi giikko, tohuwan baanau i qoppido gishshau nuna hegaadan azaziis. ¹⁴ I nunaara Asoosan gaittin, markkabiyan a ekkidi mixiliine yiida. ¹⁵ Wonttetta gallassi yaappe markkabiyan denddidi, kiiyo sintti gakkida; qassi wonttetta gallassi Saamoosa pinnida; Tirogiliyoomen aqidi, wonttin Miliixe yiida. ¹⁶ Aissi giikko, PHauloosi Isiyan daro gam⁷⁷ennan Efisoona lanqqiyaara aadhdhanau ba qofaa qachchiis; bau danddayettikko, PHenxxaqosxxe giyo gallassi Yerusalaame gakkanau eesotees.

PHauloosi Efisoona Cimatuuyo Moissetiyo Haasayaa Haasayiis

¹⁷ PHauloosi Miliixeppe Efisoona kiittidi, woosa keettaa cimata xegissiis. ¹⁸⁻¹⁹ Woosa keettaa cimati PHauloosakko yin, eta i hagaadan yaagiis; “Taani Isiyaa gelido koiro gallasaappe doommin, kaushsha ubbaaranne daro afuttaara Godaassi oottaidda, Aihudatu yaa⁷aappe tana gakkida paace wode ubban inttenaara waanada de⁷idaakko intte ereeta. ²⁰⁻²¹ Nagaraappe Xoossaakko simmiyoogaanne nu Godaa Yesuus Kiristtoosa ammaniyooгаа Aihudatussinne Aihuda gidennaageetussi markkattaidda, yaa⁷ankka intte keettan keettanka inttessi yootada tamarissidoogaappe attin, inttena go⁷⁷iyaabaappe issibaanne pacissabeikke.

²² “Be⁷ite; ha⁷⁷ikka taani Geeshsha Ayyaanaassi azazettada, Yerusalaame bais;

yaani tau aibi kiyanaakkonne erikke.

²³ Geeshsha Ayyaanai qashoinne waayee tana naagiyoogaa katama ubban tau yootees.

²⁴ SHin ta wottaa polanaunne Godaa Yesuus Kiristtoosappe taani ekkido oosuwaa Xoossaa aaro kehatettaa wonggeliyaa mishiraachchuwaa markkattiyoogaa polanau, ta shemppuwaa pattennabaadan goodais.

²⁵ “Be7ite; taani ha77ikka Xoossaa kawotettaabaa yootaidda, intte ubbaa gidдон yuuyaas; simmi hagaappe sinttan intteppe ooninne tana be7ennaagaa erais. ²⁶ Hegaa gishshau, intteppe issi urai bayikkokka taani hegan gelennaagaa hachchi intteyyo geeshshada yootais.

²⁷ Aissi giikko, Xoossai oottanau qoppidobaa ubbaa intteyyo ainne ashshennan yootaas.

²⁸ “Yesuusi ba suuttan wozido Xoossaa woosa keettaa naagite; qassi Geeshsha Ayyaanai inttena halaqa oottidi sunttido wude ubbaakka intte huuphiyaakka naagite. ²⁹⁻³⁰ Taani biidoogaappe guyyiyan, wudiyaassi qarettenna iita wanggireelloti intte gidдо gelanaagaanne, kaalliyaageetakka bantta geeduwaa kaalettanau wordduwaa haasayiya asati intte gidдоppe denddanaagaa erais. ³¹ Hegaa gishshau, taani heezzu laittaa qamminne gallassi afuttan inttena huuphiyan huuphiyan minttettiyoogaa aggabeennaagaa qoppidi genccite.

³² “Ha77ikka inttena minttanaunne geeshsha asa ubbaa gidдон laatissanau danddayiya Xoos-saassinne a aaro kehatettaa qaalaassi inttena hadaraa immais.

³³ “Taani ooppenne bira woi worqqa woi afala amottabeikke; ³⁴ taani ha ta kushiyan tananne tanaara issippe de7iyaageeta koshshidabaa oot-tidoogaa intte intte huuphen ereeta. ³⁵ Intte hagaadan daafuridi oottiiddi, daafuranchchata maaddanaassinne Godaa Yesuusi ba huuphen, ‘Ekkiyaagaappe immiyaagee anjjettidaagaa’ gi-idoogaadan, a qaalaa intte haasayanau bessiy-oogaa taani ubban inttena bessaas” yaagiis.

³⁶ PHauloosi hegaa haasayi wurssidi, eta ub-baara issippe gulbbatidi, Xoossaa woossiis. ³⁷ Eti ubbaikka PHauloosa qoommidi, yeekkiiddi yeridosona. ³⁸ Ubbaappe i, “Tana naa77anttuwaa mulekka be7ekketa” yaagido qalai eta daro qarettiis; qarettin markkabiya gakkanaassi a moissidosona.

21

PHauloosi Yerusalaame Biis

¹ Nuuni Efiisoonaa cimattuppe shaahettidi, sitti gi-idi Qoose yiida; wonttetta gallassi Rooda gakkida; hegaappe PHaaxira biida. ² Biidi Pinqqe pinniya markkabiya demmidi, aani gelidi baanau dend-dida. ³ Nuuni Qophphiroosappe be7anau dand-dayiyoosaa yiidi, arshsho xeelliyo wode Qoph-phiroosa haddirssa baggi yeggidi, Sooriya biida; biidi Xiirsoosa gakkida; aissi giikko, markkabee ba caanaa Xiirsoosan wottees. ⁴ Yaani kaal-liyaageeta demmidi, etaara laappun gallassaa ut-tida; PHauloosi Yerusalaame beenna mala, eti au Ayyaanan yootidosona. ⁵ Nuuni etaara ut-tiyo wodee wurin, kiyidi biida; eti ubbati bantta

maccaasatuuranne bantta naatuura issippe kata-
maappe gaxi kessana gakkanaas, nuna moissi-
dosona; moissin nuuni abbaa doonan gulbba-
tidi, Xoossaa woossida. ⁶ Hegaappe guyyiyan, is-
soi issuwaa sarotidi, markkabiyan gelida; etinne
bantta soo simmidosona.

⁷ Nuuni abbaa ogiyaa wurssidi, Xiirrosappe
PHexelemaise gakkida; ishantta sarotiiddi, eta
matan issi gallassaa pe7ida. ⁸ Wonttetta gal-
lassi kiyidi, Qiisaariyaa biida; wonggeliyaa mishi-
raachchuwaa yootiya Piliphphoosa soo gakkidi,
a matan uttida; Yerusalaamen doorettida laap-
punatuppe i issuwaa. ⁹ Piliphphoosassi hanan-
abaa yootiya oiddu geela7o naati de7oosona.

¹⁰ Nuuni unddenna gallassaa uttidaashin,
hananabaa yootiya issi Agaaboosa giyo bitanee
Yihudaappe Qiisaariyaa yiis. ¹¹ Nuukko
yiidi, PHauloosa qabattuwa ba ekkinnee ba
kushiyaanne ba tohuwaa qachchidi, “Geeshsha
Ayyaanai giyoogee haggaa; ha qabattuwa godaa
Yerusalaamen Aihudati haggadan qachchidi,
Aihuda gidenna asatussi aattidi immana” yaagiis.

¹² Nuuni heggaa siyido wode, nuuninne yaani
de7iya asati PHauloosi Yerusalaame beenna
mala woossida. ¹³ SHin PHauloosi zaaridi,
“Intte yeekkiiddinne ta wozanaa qaretissiiddi
waaneetii? Taani Godaa Yesuusa sunntaa
gishshau qashettanaaggaa xalaala gidennan, harai
atto Yerusalaamen haiqqanaukka giiga uttaas”
yaagiis.

¹⁴ Zoriyaa i ekkennan ixxin, “Godai giidoogee
hano” yaagidi co77u giida.

¹⁵ Yaani amarida wodiya gam77idoogaappe guyyiyan, gigettidi Yerusalaame baanau kiyida. ¹⁶ Qiisaariyan de7iya kaalliyaageetuppe amaridaageeti qassi nunaara biidosona; eti nuuni aqanasaa Minaasoona giyo Qophphiroosa bitaniyaa soo nuna efidosona; Minaasooni daro wodiyaappe doommidi kaalliyaagaa.

PHauloosi Yerusalaamen Yaaqooba Xomoosiis

¹⁷ Nuuni Yerusalaame gakkido wode, ishantti nuna ufaissan mokkidosona. ¹⁸ Wonttetta gallassi, PHauloosinne nuuni Yaaqoobaara gaittanau biida. Woosa keettaa cimati ubbatikka de7oosona. ¹⁹ PHauloosi eta sarotidoogaappe guyyiyan, Aihuda gidenna asaa giddon ba baggaara Xoossai oottidobaa etassi wurssidi yootiis.

²⁰ Eti heгаа siyido wode Xoossaa galatidi, PHauloosa hagaadan yaagidosona; “Nu ishau, Aihudatu giddon Xoossaa ammanidaageetuppe aappun sha7ai de7iyaakko be7aasa; eti ubbaikka higgiiyaa mintti naagoosona. ²¹ Yerusalaame Aihudati, Aihuda gidennaageetu biittan de7iya Aihuda ubbati bantta naata qaxxaremma mala, woi Aihudatu meeziyaa kaallenna mala, Muuse higgiiyaakka moorana mala neeni tamarissiyooгаа siyidosona. ²² Yaatin, aibi kehee? Neeni yiidoogaa daroti siyiyo gishshau, shiiqennan aggokkona.

²³ “Hegaa gishshau, heгаа nuuni neessi yootiyooгаа ootta; shiiqoi de7iyo oiddu asati nu matan de7oosona. ²⁴ Eta ekkada etaara geeya; qassi eti

bantta huuphiyaa meedettana mala, etassi mi-
ishsha imma; eti ubbai nebaa siyidoogee tuma
gidennaagaanne neeni ne huuphenkka qassi hig-
giyaa naagaidda maaran de7iyoojaa erana.

²⁵ “SHin ammanida Aihuda gidenna asata
gidikko, eti eeqassi yarshshidobaa meenna
malanne suutta uyenna mala, sulettida mehe
asho meenna malanne shaaramuxenna mala,
nuuni yohuwaa qachchidi, etau dabddaabbiyaa
xaafida” yaagidosona.

²⁶ Hegaappe guyyiyan, PHauloosi wonttetta
gallassi asata ekkidi, etaara geeyiis; i bantta
geeshshaa ai gallassi poliyaakko erissanaunne
qassi yarshshuwaa huuphiyan huuphiyan aude
immanaakko erissanau Beeta Maqidasiyaa geliis.

PHauloosi Beeta Maqidasiyan Oiqettiis

²⁷⁻²⁸ Laappun gallassai wurana hanishin,
Isiyaappe yiida Aihudati Beeta Maqidasiyan
PHauloosa be7idi, asa ubbaa hanqqetissidi,
“Israa7eela asau, nuna maaddite; Israa7eela
asaa, Muuse higgiaanne ha Beeta Maqidasiyaa
ixxidi, ubbasan asa ubbaa tamarissiyaagee
ha bitaniyaa; gujjidi qassi Giriiketakka Beeta
Maqidasiyaa gelissidi, ha geeshsha sohuwaa
tunissiiis” yaagidi wocamiiddi, PHauloosa
oiqqidosona. ²⁹ Eti kase Efisoonaan de7iya
Xirofimoosa PHauloosaara kataman be7ido
gishshau, Beeta Maqidasiyaa PHauloosi a
gelissidobaa etayyo milatiis.

³⁰ Katama ubbai shabbirettiis; asai
ubbai shiiqidi PHauloosa oiqqidi, Beeta
Maqidasiyaappe kare goochchiis; sohuwaarakka
Beeta Maqidasiyaa penggeti gorddetti

aggidosona. ³¹ Asai PHauloosa worana hanishin, “Yerusalaame katamai mulekka shabbirettiichchiis” giyo odoi shaalaqaakko gakkiiis. ³² Gakkin shaalaqai wotaaddaratanne mato halaqata issippe ekkidi, woxxiiddi asaa bolli kiyi wodhdhiis; asai shaalaqaanne wotaaddarata be7ido wode, PHauloosa wadhdhiyoogaa aggi bayiis.

³³ He wode, shaalaqai shiiqidi, PHauloosa oiqqidi, naa77u sanssalatan qashettana mala azazidi, i oonakkonne qassi ai oottidaakkonne asaa oichchiis. ³⁴ Asaappe baggai issibaa wocamiyo wode, baggai harabaa wocamees; wocamai darido gishshau, shaalaqaassi tumaa eranau danddayettennan ixxin, wotaaddarati PHauloosa bantta de7iyoosaa efaana mala, eta azaziis. ³⁵ Yedhdhidi kiyiyoosaa PHauloosi gakkido wode, asaa sugettaa gishshau, wotaaddarati a tookkidosona. ³⁶ Aissi giikko, daro asai, “A wora!” yaagiiddinne wocamiiddi kaallees.

PHauloosi Mootuwaassi Zaaruwaa Haasayiiis

³⁷ Wotaaddarati PHauloosa bantta de7iyoosaa efaana hanishin PHauloosi shaalaqaa, “Taani neessi issibaa odoo?” yaagiis.

Yaagin shaalaqai PHauloosa, “Neeni Giriike qaalaa erai? ³⁸ Neeni hagaappe kase wode, ooshshaa kessada shemppo woridaageetuppe oiddu sha7u asata bazzo kaalettida Gibxxe bitaniyaa gidikkii?” yaagiis.

³⁹ SHin PHauloosi, “Taani Aihuda asa; qassi Kilqqiyan de7iya Xarsseesen yelettida waanna

kataman de7iya asa. Hayyanaa tana asaassi haasayissarkkii?” yaagiis.

⁴⁰ SHaalaqai a, “Haasaya” yaagin, PHauloosi yedhdhidi kiyiyoosan eqqidi, asai co77u gaana mala, ba kushiyan asaakko malaatiis. Asai co77u gin, Ibraisxxe qaalan haasayiiddi, ha-gaadan yaagiis.

22

¹ “Ta ishato, ta aawato, taani ha77i intessi yootiyo yohuwa siyite” ² PHauloosi etassi Ibraisxxe qaalan haasayiyoogaa siyidi, kaseppe keehi co77u giidosona. Gin i hagaadan yaagiis.

³ “Taani Kilqqiyan de7iya Xarsseesen yelettada, ha kataman Gamaaliyaali tana tamarissin diccada, nu aawatu higgiaakka mintta tamarada, hachchi intte ubbai haniyoogaadanka, taani Xoosaa yohuwaassi mishettiya Aihuda asa. ⁴ Taani maccaasaa attumaasaa oiqa oiqqada qasho keettan yeggida asanne, ha ogiyaa kaalliya asaa worissana gakkanaas tuggayida asa. ⁵ Hegaadanka, qassi, qeese ubbatu halaqainne cima ubbaa yaa7ai tabaa markkattanau danddayees; taani Damasqqon de7iya eta ishanttussi Aihudatussi, etappe dabddaabbiyaa ekkada, hegan de7iya asati qashettidi qaxxayettanaadan, Yerusalaame eta ehaanau yaa baas.

*PHauloosi Kiristtoosakko Simmido
Simettaabaa Odiis
(Yesuusi Kiittidoogeetu Oosuwa 9:1-19; 26:12-18)*

⁶ “Taani baada Damasqqo matido wode, seeta gallassa gidishin, qoppennan saluwaappe gita poo7oi ta matan yuuyi aadhdhidi poo7iis. ⁷ Taani sa7an kundda uttada, ‘Saa7oolaa, Saa7oolaa, tana aissi waissai?’ giya qaalaa siyaas.

⁸ “Taani zaarada, ‘Ta Godau, neeni oonee?’ yaa-gaas.

“Yaagin, ‘Taani neeni waissiyo Naazireeta Yesuusa’ yaagiis. ⁹ Tanaara issippe de7iyaageeti poo7uwaa be7idi yayyidosona; shin taassi haasayiyaagaa qaalaa siyibookkona.

¹⁰ “ ‘Ta Godau, taani ai oottoo?’ yaagaas.

“Godai tana, ‘Denddada Damasqqo ba. Neeni oottanau Xoosai qoppido ubbabi neeyyo yaani odettana’ yaagiis. ¹¹ He wolqqaama poo7uwaa gishshau, ta aifee qooqin, tanaara de7iya asati ta kushiya oiqqidi, tana goochchin, Damasqqo gakkaas.

¹² “Damasqqon de7iya Aihuda ubbai daro bonchchiyo issi Hanaaniyaa giyo bitanee, nu higgsiyaassi azazettidi, Xoossaa minttidi woossiyaagee de7ees. ¹³ Hanaanee taakko yiidi, ta matan eqqidi tana, ‘Ta ishau Saa7oolaa, xeella’ yaagiis. Taanne he wode sohuwaarakka akko xeella aggaas.

¹⁴ “Xeellin i tana hagaadan yaagiis; ‘Nu aawatu Godai neeni a qofaa eranau, a xillo Na7aa be7anaunne a doonaappekka haasayaa siyanau nena kase dooriis. ¹⁵ Aissi giikko, neeni be7idobanne siyidobaa asa ubbaa sinttan ayyo markkattana. ¹⁶ Ha77ikka aissi gam77ai? Denddada xammaqetta; a sunntaa xeesaidda, ne nagaraappekka meecetta’ yaagiis.

17 “Taani guyye Yerusalaame simmada Beeta Maqidasiyan woossishin, taassi ajjuutai beettiis.

18 Ajjuutan Godai tana, ‘Eesotada, Yerusalaame elle kiya; aissi giikko, neeni taassi hagan markkat-tiyoogaa asai ekkenna’ yaagishin taani a be7aas.

19 “Taani, ‘Ta Godau, Aihuda woosa keetta ubban nena ammaniyaageeta oiqqada wadhdhidoogaanne qasho keettan yeggidoogaa eti eroosona. 20 Eti ne markkaa Isxxifaanoosa woriyo wode, taani he yohuwaa maayaas. Qassi eta lanqqiyan eqqada, a woriyaageetu maayuwaa naagais’ yaagaas.

21 “Godai tana, ‘Taani nena Aihuda gidenna asaakko haahosaa kiittiyo gishshau ba’ yaagiis”

PHauloosi Roome Asa Gidiyoogaa Qonccissiis

22 PHauloosi he qaalaa haasayana gakkanaassi asai i giyoogaa ezggees; hegaappe guyyiyan, bantta qaalaa xoqqu oottidi, “Hagaa biittaappe xaissa; i de7anau bessenna” yaagidosona.

23-24 Eti wocamishin, bantta maayuwaa bollau olishiininne baanaa carkkuwan laalishin, shaalaqai wotaaddarati PHauloosa bantta de7iyoosaa efaana mala azaziis. Qassi asai aissi hegaadan wocamidaakko eranau, PHauloosa lissuwan garafiiddi qorana mala, eta azaziis.

25 SHin wotaaddarati PHauloosa dafuwan mintti qachchido wode, PHauloosi ba matan eqqida mato halaqaa, “Roome katamaa asa pirddi bainnan wadhdhiyoogee inttessi higgee?” yaagiis.

26 Hegaa mato halaqai siyido wode, shaalaqaakko biidi, “Ha bitanee Roome asa. Neeni ai oottana qoppai?” yaagidi oichchiis.

27 SHaalaqai PHauloosakko shiiqidi, “Neeni Roome asee? Tau yoota” yaagiis.

Yaagin PHauloosi, “Ee” yaagiis.

28 SHaalaqai PHauloosassi zaaridi, “Taani ha zaretettaa daro miishshan shammaas” yaagiis.

SHin PHauloosi, “Taani he zerettaappe yelet-taas” yaagiis.

29 Hegaa gishshau, PHauloosa qoranau qoppi-daageeti sohuwaara appe shaahetti aggidosona. SHaalaqaikka PHauloosi Roome asa gididoogaa erido wode yayyiis; aissi giikko, sanssalatan a qashissi wottiis.

PHauloosi Aihudatu SHangguwaa SHiiqiis

30 Wonttetta gallassi shaalaqai, Aihudati PHauloosa aissi mootidaakkonne geeshshidi eranau koyidi, PHauloosa birshshiis. Birshshidi qeese halaqatinne yaa7ai ubbai shiiqana mala azaziis; qassi PHauloosa duge wottidi, eta sinttan essiis.

23

1 PHauloosi yaa7aa tishshi ootti xeellidi, “Ta ishato, taani hachchi gakkanaassikka Xoossaa sinttan ta de7o ubban lo77o zoriya wozanan de7aas” yaagiis. 2 Qeese ubbatu halaqai Hanaanee, PHauloosa doonaa baqqana mala, a matan eqqidaageeta azaziis. 3 PHauloosi he wode a, “Laa ha aannuwan tiyido godau, Xoossaikka nena

baqqana. Neeni ta bolli higgsyan pirddanau ut-tada, higgee bannan tana baqqana mala azazai?” yaagiis.

⁴ PHauloosa matan eqqidaageeti a, “Neei Xoos-saa qeese ubbatu halaqaa cayai?” yaagidosona.

⁵ Yaagin PHauloosi, “Ta ishato, i qeese ub-batu halaqa gididoogaa taani erabeikke; aissi gi-ikko, ‘Ne deriyaa haariyaagaa bolli iita qaalaa haasayoppa’ geetettidi Xoosaa maxaafan xaafet-tiis” yaagiis.

⁶ SHin PHauloosi baggati Saaduqaaweta; bag-gati Parisaaweta gididoogaa be7idi, “Ta isha-too, taani Parisaawenne Parisaawiyaa na7aa; ‘Haiqqidaageeti haiquwaappe denddana’ gaada taani ufaissan naagiyo gishshau, eti ta bolli pird-doosona” yaagidi, xoqqu oottidi haasayiis.

⁷ PHauloosi heгаа yaagin, Parisaawetu gid-dooninne Saaduqaawetu gid-doon ooshshai kiyin, yaa7ai laalettiiis. ⁸ Aissi giikko, Saaduqaaweti, “Haiqqida asai denddenna; kiitanchchikka ayyaanikka baawa” yaagoosona; Parisaaweti qassi naa77aikka de7iyooogaa ammanoosona.

⁹ Gita wocamai denddiis; Parisaawetu baggappe higgsiyaa tamarissiyaageeti denddi eqqidi, “Ha bitaniyaa bolli ainne bala demmibookko; ayyo ayyaani woi kiitanchchi haasayennan aggenna” yaagidi palamettidosona.

¹⁰ Ooshshai darin, shaalaqai PHauloosa eti mentterettanaakkonne giidi yayyidi, ba wotaad-darati wodhdhidi, eta gid-doppe a eesuwan kes-sidi, bantta de7iyooosaa efaana mala azaziis.

¹¹ Naa77antto qammi Godai PHauloosa lanqqiyan eqqidi, “PHauloosaa, neeni taassi

Yerusalaamen markkattidoogaadan, Roomenka markkattanau bessees; minna; aikko baawa” yaagiis.

PHauloosa Woranau Maqettido Maqquwaa

¹² Wonttetta gallassi, Aihudati PHauloosa worana gakkanaas, meennaadaaninne uyen-naadan, caaqettidi gigettidosona. ¹³ PHauloosa bolli hegaa maqqida asati oitamaappe daroosona. ¹⁴ Eti qeese halaqatukkonne cimatumko yiidi, “Nuuni PHauloosa worana gakkanaas, ainne baarennaadan, qanggettidi caaqettida. ¹⁵ Hegaa gishshau, inttenne yaa7ai PHauloosabaa geeshshidi qoriyaabaa misatidi, shaalaqai a inttekk duge wottana mala oichchite; nuuni i haa shiiqanaappe kase a woranau giigi uttida” yaagidosona.

¹⁶ SHin PHauloosa michchee na7ai he maqquwaa siyido wode, biidi wotaaddarati de7iyoosaa gelidi, PHauloosassi yootiis. ¹⁷ Yootin PHauloosi mato halaqatuppe issuwaa xeesidi, “Ha na7aa shaalaqaakko efa; aissi giikko, shaalaqaassi i yootiyoobai de7ees” yaagiis.

¹⁸ Hegaa gishshau, mato halaqai na7aa shaalaqaakko efidi, “Qasho keettan de7iya PHauloosi, ha na7ai neessi aibakko odiyoobai de7iyo gishshau, tana baakko xeesidi, a neekko ehaanaadan, tana woossiis” yaagiis.

¹⁹ SHaalaqai na7aa kushiyaa oiqqidi, dumma gaxi kessidi, “Neeni taassi odanabai aibee?” yaagidi oichchiis.

²⁰ Na7ai shaalaqaassi, “Aihudati PHauloosabaa kaseppe mintti oichchiyaabaa milatidi, neeni

yaa7aa a wottanaadan, nena wontto woossanau zorettaa qachchidosona. ²¹ SHin neeni eti giyoobaa siyoppa; aissi giikko, oitamaappe dariya asati PHauloosa worana gakkanaas, quma meennaadaaninne haatta uyennaadan, caaqettidi geemetti uttidi a naagoosona; neeni giyoobaa siyanau ha77ikka giigetti uttidi naagoosona” yaagiis.

²² Hegaa gishshau, shaalaqai na7aa, “Ha yohuwaa neeni tana erissidoogaa oossinne odoppa” yaagidi azazidoogaappe guyyiyan, a yeddiis.

PHauloosi Deriyaa Haariya Pilikisa Sintti Aadhdhiis

²³ SHaalaqai mato halaqatuppe naa77aa xeesidi, “Qiisaariyaa baanau, naa77u xeetu wotaaddarata, laappun tammu paraasatanne naa77u xeetu tooraasata qammaappe heezzu saatiyan giigissite; ²⁴ deriyaa haariya Pilikisakko PHauloosa saro gattanau togissiyo mehenne giigissite” yaagidi, eta azaziis. ²⁵ SHaalaqai Pilikisassi hagaadan giya dabddaabbiyaa xaafiis.

²⁶ “Qalaudeyoosa Lusiyooosappe deriyaa haariyaagaassi, bonchcho Pilikisassi, sarotetta neessi gido. ²⁷ Aihudati ha bitaniyaa oiqqidi worana hanishin, Roome katamaa asa i gididoogaa erada, wotaaddaratuura gakkada a ashshaas. ²⁸ Eti a aissi mootiyaakko eranau koyada, eta yaa7aassi duge a wottaas. ²⁹ Eti bantta higgiaabaa i oichchidoogaassi a mootidoogaappe attin, a worissiya woi qashissiya mooto gidenna. ³⁰ Eti ha bitaniyaa bolli maqetti

uttido zigirssai tana gakkin, taani he sohuwaara a neekko yedda aggaas; a mootiyaageetikka biidi, ne sinttan mootana mala azazaas; saro de7a” yaagiis.

³¹ Hegaa gishshau, wotaaddarati azazetti-doogaadankka PHauloosa ekkidi, qammi Anttiphaaxiriisa gattidosona. ³² Wonttetta gallassi aara baanau paraasata wottidi, tohuwaasati guyye wotaaddarati de7iyooosaa simmidosona. ³³ Paraasati Qiisaariyaa gelidi, dabddaabbiyaa deriyaa haariyaagaassi immidi, PHauloosa a sintti aattidosona. ³⁴ Deriyaa haariyaagee dabddaabbiyaa nabbabidoogaappe guyyiyan, PHauloosi awa auraajjaa asakko a oichchiis; Kilqqiyaa asa i gididoogaa erido wode, ³⁵ “Taani nebaa nena mootiyaageeti yiyo wode siyana” yaagidi, wotaaddarati Heeroodisa keettan a naagana mala azaziis.

24

PHauloosa Aihudati Mootidosona

¹ Ichchashu gallassappe guyyiyan, qeese ubbatu halaqai, Hanaaniyaa, cimatuuranne Xarxxaluusa giyo issi xabaqaara duge Qiisaariyaa wodhdhiis; eti deriyaa haariyaagaa bolli PHauloosa mootidosona. ²⁻³ PHauloosi xeesettido wode, Xarxxaluusi a hagaadan yaagidi, mootuwaa doommiis.

“Bonchcho Pilikisaa, nuuni ne baggaara daro sarotettaa demmidaashin, ne qofan ha deriyaassi ubban ubbasankka lo77o laamee beettiyaagaassi nena daro galatidi, haggaa ekkoos. ⁴ SHin taani nena gam77ettennan, ne

kehatettan nubaa neeni qanttan siyana mala, nena woossais. ⁵ Aissi giikko, ha bitanee xube gididi, sa7a ubban de7iya Aihudatu giddon ooshsha denttiiddi, Naaziraawetu bagga asaa kaalettiyaagaa gididoogaa erida. ⁶ Harai atto Beeta Maqidasiyaakka tunissanau koyishin a oiqqidi, nu higgiaadan, a bolli pirddanau qoppida; ⁷ shin shaalaqaa Lusiyooosi yiidi, wolqqan nu kushiyaappe a wotti ekkiis. ⁸ A mootiyaageetikka neekko yaana mala azaziis; neeni ne huuphen ha bitaniyaa qorada, nuuni a mootiyo yoho ubbaa eranau danddayaasa” yaagiis.

⁹ Aihudatikka qassi, “Ha yohoi tuma” giidi, a qofaa maayidosona.

PHauloosi Pilikisa Sinttan Mootuwau Zaaruwaa Immiis

¹⁰ Deriyaa haariyaagee PHauloosa oichchin, i hagaadan yaagidi zaariis; “Neeni daro wodiyaasappe doommada, ha asaassi pirddaidda de7iyooogaa taani erada, ta yohuwaa ufaissan zaarais. ¹¹ Taani Yerusalaame goinnanau kiyooosappe tammanne naa77u gallassappe darennaagaa neeni ne huuphen erana danddayaasa. ¹² Aihudati tana Beeta Maqidasiyan gidin, Aihuda woosa keettan gidin, kataman gidin, oonaaranne palamettishin woi asa shiishshada maqqishin, issi uraaranne be7ibookkona. ¹³ Eti ha77ikka tana mootiyoobaa shatimmanau danddayokkona.

¹⁴ “SHin taani haga a neessi yootais; taani higgian de7iyaabaanne hananabaa yootiyaageeti xaafido ubbabaa ammanada,

nu aawatu Xoossaassi eti worddo giyo ogiyan goinnais. ¹⁵ Hageeti bantta huuphen, ‘Asai ubbai, worddoikka xilloikka haiquwaappe denddana’ giyoogaadan, taanikka eti denddanaagaassi Xoossaa ammanais. ¹⁶ Hegaa gishshau, taani qassi, Xoossaa sinttaaninne asaa sinttan ubba wode, pokkoi baina zoriya wozanai taassi de7ana mala minnais.

¹⁷ “Taani Yerusalaameppe kiyosappe daro laittaappe guyyiyan, ta biittaa hiyyeesaassi miishsha immanaunne yarshshuwaa yarshshanau Yerusalaame baas. ¹⁸ Baada heгаа oottishin, asi shiiqennan, ooshshi denddennan, taani Beeta Maqidasiyan geeyishin, eti tana demmidosona. ¹⁹ SHin Isiyaappe yiida issi issi Aihudati hegan de7oosona; eti ta bolli yoho koyikko, yiidi tana nenan mootanau bessees. ²⁰⁻²¹ Woi taani eta giddon eqqada, ‘Haiqqidaageeti denddanaagaa ammaniyo gishshau, hachchi intte sinttan ta bolli pirddoosona’ gaada ha xoqqissada haasayido issi qaaleeppe attin, yaa7aa sinttan eqqidaashin, tanan issi mooro demmidobaa gidikko, hageeti bantta huuphen hagan yootona” yaagiis.

²² SHin Pilikisi Xoossaa ogiyaabaa geeshshi erido gishshau, “Taani intte yohuwaa shaalaqaa Lusiyooosi yiyo wode qachchana” yaagidi, pird-diyo wodiya sinttau keeriis. ²³ Pilikisi qassi PHauloosa qachchennan naagana malanne a dab-botuppe ooninne ayyo oottishin, woi akko yiishin diggenna mala, mato halaqaa azaziis.

PHauloosi Pilikisanne Dirusilla Sintti Aadhdhiis

²⁴ Amarida gallasaappe guyyiyan, Pilikisi Aihuda zare gidida ba maccaasee Dirusilliira yiidi, PHauloosa kiitti ehiissidi, Yesuus Kiristtoosan ammaniyoobaa i haasayishin siyiis. ²⁵ PHauloosi xillotettaabaa, ba huuphe naaguwaabaanne yaana pirdaabaa haasayishin, Pilikisi yayyidi, “Neeni ha77issau ba; taassi injjetido wode, nena kiittada xeegissana” yaagiis. ²⁶ He wode qassi PHauloosi birshshettanau, baassi mattaayiyaa immandeeshsha giidi qoppiis; hegaa gishshau, darotoo a ehiissi ehiissidi, aara haasayees.

²⁷ Naa77u laitta kumidoogaappe guyyiyan, Pilikisa sohuwaa PHorqqiyoosa Pisxxoosi ekkiis. Pilikisi Aihudata ufaissanau koyidi, qasho keettan PHauloosa aggi bayiis.

25

PHauloosi Roome Kawuwaakko Ba Yohuwaa Ekkidi Baanau Oichchiis

¹ Pisxxoosi auraajjaa gelido heezzantto gallasaappe guyyiyan, Qiisaariyaappe Yerusalaame biis. ² Yaani qeese halaqatinne Aihudata kaalettiyaageeti PHauloosa mootidosona. ³ Eti PHauloosa woranaassi ogiyan qosetti uttanau, banttana maaddidi a Yerusalaame ehaana mala, Pisxxoosa woossidosona. ⁴ Woossin Pisxxoosi etassi, “PHauloosi Qiisaariyan qashetti uttiis; taani ta huuphenkka eesuwana yaa guyye simmanau qoppa uttaas. ⁵ Hegaa gishshau, i aibakko mooridobai de7ikko, intte giddon aawatiyaageeti tanaara Qiisaariyaa biidi, a mootona” yaagidi zaariis.

⁶ Pisxxoosi eta matan hosppun woi tammu gallassappe aattennan uttidi, Qiisaariyaa biis; wonttetta gallassi pirddiyoosan uttidi, PHauloosa ehaana mala azaziis. ⁷ I gakkido wode, Yerusalaameppe yiida Aihudati a lanqqiyan yuuyi aadhdhi eqqidi, banttassi shatimmanau danddayettena daro deexo mootuwaa a bolli wottidosona. ⁸ PHauloosi mootettiiddi, “Taani Aihudatu higgiiyaakka Beeta Maqidasiyaakka Roome Kawuwaa Qeesarakka ainne naaqqabeikke” yaagiis.

⁹ SHin Pisxxoosi Aihudata ufaissanau koyidi PHauloosa, “Pude Yerusalaame kiyada, ha yohuwaabaa yaani ta sinttan pirddettanau koyai?” yaagidi oichchiis.

¹⁰ SHin PHauloosi, “Taani pirddettanau bessiyoo Qeesaara pirdda keettan eqqaichchaas. Neenikka loitta eriyooagaan, taani Aihudata ainne naaqqabeikke. ¹¹ Simmi taani naaqqidobaa woi haiqossi bessiyaabaa oottidobaa gidikko, haiquwaappe attana giikke; shin eti tana mootiyo mootoi mela gididoogaappe hini baggan, ooninne tana etassi aattidi immanau danddayenna; Qeesaari tabaa pirddo gaada oichchais” yaagiis.

¹² Hegaappe guyyiyan, Pisxxoosi banaara zorettiyaageetuura zorettidi a, “Neeni Qeesaari tabaa pirddo gaada oichchadasa; Qeesarakko baasa” yaagidi zaariis.

PHauloosi Agriiphphanne Barnniiqi Sintti Aadhdhiis

¹³ Amarida gallassappe guyyiyan, Kawoi Agriiphphinne Barnniiqi Pisxxoosa sarotanau

Qiisaariyaa biidosona. ¹⁴ Yaani eti daro gallassaa uttidaashin, Pisxxoosi kawuwaassi PHauloosabaa hagaadan yaagidi yootiis; “Hagan Pilikisi qachchidi aggi bayido issi bitanee de7ees. ¹⁵ Taani Yerusalaamen de7ishin, qeese halaqatinne Aihuda cimati a bolli pirddana mala, tana woossiiddi, abaa taassi yootidosona. ¹⁶ Taani, ‘Mootettida urai bana mootiyaageetuura issippe eqqennaanne bana mootido yohuwaassi zaaro immennan, oona gidikkonne aattidi immiyoogee Roome asaassi woga gidenna’ yaagada etassi zaaraas.

¹⁷ “Hegaa gishshau, eti hagan shiiqido wode, taani gam77ennan wonttetta gallassi, pirdda keettaa gelada PHauloosa ehaana mala azazaas. ¹⁸ A mootiyaageeti eqqidi, iitaban a mootennan aggokkona gaada taani qoppidoogaadan, ainne a mootibookkona. ¹⁹ SHin eti bantta ammanobaanne PHauloosi, ‘Paxa de7ees’ giyo haiqqida issi Yesuusa geetettiya bitaniyaabaa aara palamettoosona. ²⁰ Taani ha yohuwaa waatada qoranaakko, qachchabeennan de7aidda, PHauloosi Yerusalaame biidi, ha yohuwaa yaani pirdettanau koyiyaakkonne gaada a oichchaas; ²¹ shin PHauloosi ba yohuwaa Augisxxoos Qeesaari qachchana gakkanaassi naagettanau oichchin, taani a Qeesarakko yeddana gakkanaas, i qashettana mala azazaas” yaagiis.

²² Yaagin Agriiphphi Pisxxoosa, “Taani ta hu-uphenkka qassi he bitanee giyoobaa siyana koy-ais” yaagiis.

Pisxxoosi a, “Neeni wontto i giyoobaa siyana” yaagiis.

²³ Wonttetta gallassi, Agriiphphinne Barnni-
iqa daro bonchchuwan shaalaqatuuranne kata-
man de7iya gita asaara yiidi, pirdda keettaa geli-
dosona; Pisxxoosi PHauloosa ehaana mala azazin
ehidosona. ²⁴ Ehin Pisxxoosi hagaadan yaagiis;
“Kawuwaa Agriiphphaa, hagan nunaara de7iya
asa ubbau, Aihuda asai ubbai Yerusalaameenikka
hagankka wocamiiddi, ‘I hagaappe sinttan paxa
de7anau bessenna’ yaagidi, tana woossido bi-
taniyaa haggaa be7eeta. ²⁵ SHin i ainne haiqossi
bessiyaabaa oottidobaa taani demmabeikke; i
ba huuphen, ‘Augisxxoosi Qeesaari tabaa pirddo
yaagada oichchais’ giido gishshau, Qeesarakko
a yeddanaa ta qofaa qachchaas. ²⁶ Taani abaa
ta godaa Augisxxoos Qeesaarassi xaafanau tumu
yohoi tau aibinne baawa; heggaa gishshau, i qoret-
tidoogaappe guyyiyan, taani xaafiyobaa dem-
mana mala, intte sintti, Kawuwau Agriiphphaa,
ubba ne sintti a ehaas. ²⁷ Aissi giikko, qashet-
tida uraa kiittiyo wode, a aissi mootidaakko, eris-
sennan aggyioogee taassi eeyyatetta misatees”
yaagiis.

26

PHauloosi Agriiphpha Sinttan Haasayido Haasayaa

¹ Agriiphphi PHauloosa, “Neeni nebaa
haasayanau danddayaasa” yaagiis. He wode
PHauloosi ba kushiyaa miccidi hagaadan yaagidi
zaariis.

2-3 “Kawuwaa Agriiphphaa, Aihudatu wogaanne palamaa ubbaa neeni loittada eriyo gishshau, tana Aihudati mootiyo yoho ubbaa hachchi taani ne sinttan zaariyoogaassi ta qaada daro lo77o yaagada qoppais; heгаа gishshau, neeni ta haasayaa salettennan siyana mala, nena woossais.

4 “Taani naatettaasappe doommada ta asaa giddooninne Yerusalaamen de7ido ta de7uwaa Aihuda ubbati kaseppe doommidi eroosona. 5 Taani koiroppe doommada, nu ammanuwaa higgiiyaa ooppenne minttidi naagiya Parisaawetu bagga Parisaawe gidada de7iyooгаа, eti markkattanau koyikko eroosona. 6 Taani ha77ikka Xoossai nu aawatussi immana giidoogaa ufaissan naagiyo gishshau, pirdettanaassi hagan eqqais. 7 Qassi tammanne naa77u nu aawatu zareti Xoossau qamminne gallassi ubbatoo minttidi goinniiddi, Xoossai immana giidoogaa ekkanaу ufaissan naagoosona; Kawuwaa Agriiphphaa, Aihudati tana mootiyoogee taani heгаа ufaissan naagiyo gishshassa. 8 Aihudatoo, Xoossai haiqqidaageeta denttiyoogaa aissi ammanekketii?

9 “Taani ta huuphenkka Naazireeta Yesuusa sunntaa mooriya darobaa oottanaу bessees gaada kase qoppaas. 10 Taani Yerusalaamen oottidoogee hагаа; qeese halaqatuppe maataa ekkada, Xoossaa asatuppe darota qashissaas; eta woriyo wodekka eta haiquwaa dosaas. 11 Aihuda woosa keetta ubban daro wode eta qaxxayada, bantta ammanuwaa eti aggana mala godataas; taani wogi bainaagaa eta hanqqettada, harai atto,

hara biitta katamaa gakkanaassikka eta waissais.

PHauloosi Bau Kiristtoosa Waati Amanidaakkonne Odiis

(Yesuusi Kiittidoogeetu Oosuwaa 9:1-19; 22:6-16)

¹² “Taani ha yohuwaassi qeese halaqatuppe maataanne azazuwaa ekkada Damasqqo baas.

¹³ Kawuwau, taani seeta gallassi ogiyan de7ishin, awaa poo7uwaappe daro aadhdhiya poo7oi tananne tanaara biidaageeta yuuyi aadhdhidi, saluwaappe poo7ishin be7aas. ¹⁴ Nuuni ubbaikka sa7an kunddido wode, Ibraisxxe qaalan, ‘Saa7oolaa, Saa7oolaa, tana aissi waissai? Boorai bana caddiya xam77aa qakkiyoogaadan, neeni qakkikko, nena qohaasa’ yaagidi taassi odishin siyaas.

¹⁵ “Siyada, ‘Ta Godau, neeni oonee?’ yaagaas.

“Godai, ‘Taani neeni waissiyu Yesuusa. ¹⁶ SHin dendda eqqa; aissi giikko, hachchi neeni tana be7idoogaanne taani nena sinttappe bessanaagaa haratussi markkattana mala, ta oosanchcha oottada nena sunttanau neessi beettaas. ¹⁷⁻¹⁸ Eti tana ammanin, eta nagarai atto geetettanaadan, Xoossai doorido asaa gidдон eti bantta sohuwaa demmanaadan, qassi xumaappe poo7uwaa simmanaadaaninne xalahiyaa godatettaappekka Xoossaakko simmanaadan, eta aifiyaa neeni dooyana mala, Israa7eela asaappenne taani nena etakko kiittiyo Aihuda gidennaageetuppe nena ashshana’ yaagiis.

PHauloosi Ba Oosuwaa Hanotaa Odiis

¹⁹ “Kawuwaa Agriiphphaa, heгаа gishshau, taassi saluwaappe beettida ajjuutaassi taani

azazettanaagaa ixxabeikke. ²⁰ SHin taani kasetada, Damasqqooninne Yerusalaamen hegaappe guyyiyan, Yihudaa biitta ubban de7iyaageetussinne Aihuda gidennaageetussi bantta nagaraappe simmana mala, qassi nagaraappe simmanau bessiyaabaa oottiiddi, Xoossaakko simmana mala qaalaa yootaas. ²¹ Hegaa gishshau, Aihudati tana Beeta Maqidasiyan oiqqidi woranau koyidosona. ²²⁻²³ Hegaa gishshau, taani Xoossaa maaduwa ekkada, gitaassinne guuttaassi hachchi gakkanaassikka eqqada markkattais. Hananabaa yootiyaageetinne Muusee, ‘Kirsttoosi waayettana bessees; qassi haiquwaappe koiro denddidi, Aihudatussinne Aihuda gidennaageetussi atotettaa poo7uwaa yootanau bessees’ giidoogaadan, taanikka eti haasayidoogaappe haraa issibaakka haasayidobi baawa” yaagiis.

²⁴ PHauloosi babaa hagaadan yaagidi zaarishin, Pisxxoosi qaalaa xoqqu oottidi, “PHauloosaa, neeni gooyaasa; neeni daro tamaridoogee nena gooshshana hanees” yaagiis.

²⁵ SHin PHauloosi hagaadan yaagiis; “Bonchcho Pisxxoosaa, taani tumu yohuwaanne wozanaa qofaa haasayiyoogaappe attin gooyikke. ²⁶ Taani Kawuwaa Agriiphphassi ha yohuwaa qassi qoncciyani yootiyooгаа i erees; aissi giikko, ha yohoi geeman oosettibeenna gishshau, hagaappe issoinne appe geemmennaagaa taani geeshshada erais.

²⁷ “Kawuwaa Agriiphphaa, neeni hananabaa

yootiyaageetubaa ammanai? Neeni etabaa ammaniyoogaa taani erais” yaagiis.

²⁸ Kawoi Agriiphphi PHauloosa, “Hanni keesenkka tana ammanttanau koyai?” yaagiis.

²⁹ Yaagin PHauloosi, “Daro wode gidin, guutta wode gidin, ne xalaala gidakka; shin hachchi taani yootiyoogaa siyiya ubbai qassi ha qashuwaappe attin, ta mala gidanau Xoossaa woossais” yaagiis.

³⁰ Hegaappe guyyiyan kawoikka, Pisxxoosikka, Barnniiqakka, etaara uttida ubbaikka denddidi, ³¹ issi baggi simmidi, issoi issuwaara, “Ha bitanee haiqoi atto shin, qashossikka bessiyaabaa oot-tibeenna” yaagidi haasayidosona. ³² Agriiphphi Pisxxoosa, “Ha bitanee, ‘Qeesaari tabaa pirddo’ gibeennaakko, birshshettana danddayees shin” yaagiis.

27

PHauloosi Roome Biis

¹ Nuuni markkabiyan Xaaliyaa baanau qachchido wode, PHauloosanne hara amarida qashuwa asata Augisxxoosa wotaaddarata giyoogeetuppe issi Yuuliyoosa giyo mato halaqaassi aattidi immidosona. ² Isiyaa gaxan de7iya biittata biya Adiraamixiyoona markkabiyan gelidi denddida; Maqidooniyaa asa gidiya Tasalonqqee Arisxxirokoosi nunaara de7ees.

³ Wonttetta gallassi nuuni Sidoona gakkishin, Yuuliyoosi PHauloosassi kehidi a, “Ne dabboti nena maaddana mala, neeni etakko baanau danddayaasa” yaagiis. ⁴ Hegaappe

denddidi, sinttaara nu bolli carkkiyo gishshau, Qophphiroosa haruuruwan carkkenna baggi biida. ⁵ Kilqqiyaa mataaninne PHinifiliyaa matan de7iya abbaa pinnidi, Luqiyān de7iya Mura gakkida. ⁶ Hegan mato halaqai Xaaliyaa biya Iskkinddiriyaa markkabiyyaa demmidi, aani nuna gelissiis.

⁷ Nuuni daro gallassaa loddaara biiddi, daro tuggan Qaniidoose ginaa gakkida; hegaara baanau nuna carkkoi diggin Salmmoonara aadhdhidi, Qarxxeesen carkkenna baggi biida. ⁸ Qassikka daro tuggan gaxaara gaxaara aadhdhidi, Luqiyaa katamaa matan de7iya abbaa doonan markkabee woppu giidi shemppiyoosaa giyoosaa yiida.

⁹ Nuuni hegan daro wodiyaa gam77idoogaappe guyyiyan, Xomai birshshettiichchido gishshau, markkabiyan biyoogeekka hirggissin PHauloosi eta zoriiddi, ¹⁰ “Asau, nu buussan gita boshainne daro qohoi de7anaagee tau beettes; bashshai yiyoogee caanaa bollanne markkabiyyaa bolla xalaalaani gidenna; nu shemppuwaa bollikka yaana” yaagiis. ¹¹ SHin mato halaqai PHauloosi giidoogaappe aattidi, markkabiyan de7iyaageeta azaziyaageenne markkabiyyaa godai giyoogaa ammanees. ¹² He abbaa doona katamai balgguwaa shaaccanau etassi injjetenna katama; heгаа gishshau, dariya asati banttau danddayettikko, Pinqqe giyo katamaa gakkidi, balgguwaa yaani shaaccana mala, yaappe denddanau zorettidosona; Pinqqee awai wulliyoosaappenne ushachchappe gidduwan,

qassi wulliyoosaappenne haddirssappe gidduwan de7iya abbaa doona katama.

Abbaa Bollan Gotee Denddiis

¹³ Tohossa bagga carkkoi loddaara carkkido wode, bantta qoppidoogaadan hanidabaa etassi milatin denddidosona; markkabee beenna mala oiqqiya birataa pude dafidi, Qarxxeese matattidi, lanqqiyaara aadhdhidosona. ¹⁴ SHin daro gam77ennan, “Auraaqiis” giyo daro wolqqaama gotee haruuruwaappe duge eta bolli denddiis. ¹⁵ He gotee markkabiya dechchidi aattennan diggin, baanau nuuyyo danddayettennan ixxido gishshau, markkabiya i efiyoosaa yeddi bayidi biida.

¹⁶ Nuuni Qeeda giyo haruuruwan geemmido wode, daro tuggatidi markkabiya wolwoluwaa teqqanau danddayida. ¹⁷ Eti wolwoluwaa pude kessidoogaappe guyyiyan, wodoruwan markkabiya xaaxidi, mintti qachchidosona; Sirttiisa giyo shafiyan banttana ooganaakkonne giidi hirggidi, markkabiya efiya sharaa wottidi, carkkuwan markkabiya coo yeddi bayidosona.

¹⁸ Gotee wolqqaamidi nuna tuggayin, wonttetta gallassi caanaappe abban oluwaa doommidosona. ¹⁹ Heezzantto gallassikka markkabiyan de7iya miishshaa eti bantta kushiyan olidosona. ²⁰ Nuuni daro gallassaa awa aifiyaanne xoolintiyaa be7ennan, wolqqaama uushoi nu bolli uushishin, sinttappe xayana giidi qoppida.

²¹ Eti daro gallassaa katta meennan gam77idoogaappe guyyiyan, PHauloosi he wode eta gidдон denddi eqqidi, hagaadan yaagiis;

“Asau, intte ta zoriyaa ekkidobaa gidiyaakkonne Qarxxeesepe denddennan aggidaakko, ha bashshainne qohoi nuna gakkenna. ²² SHin ha77ikka taani inttena yayyoppite gaada zorais; aissi giikko, ha markkabee xayanaappe attin, intteppe issi uraa shemppoikka xayenna. ²³ Aissi giikko, Xoossaa kiitanchchai, tana haarida taani goinniyo Xoossaagee, zine qammi ta matan eqqidi, ²⁴ ‘PHauloosaa, yayyoppa; neeni Roome biittaa Kawuwaa Qeesaara sinttan eqqanau bessees; be7a, Xoossai nenaara biya asa ubbaa shemppuwaa ashshana’ yaagiis. ²⁵ Hegaa gishshau asau, yayyoppite. Aissi giikko, he kiitanchchai tau odidoogaadan hananaagaa taani Xoossaa ammanais; ²⁶ shin carkkoi nuna issi haruuruwan abbaa doonan olana” yaagiis.

²⁷ Tammanne oiddantto qamman Meedit-eraane Abban nuna carkkoi yaanne haanne sugishin, markkabiyan oottiyaageetussi qamma bilahe biittaaakko matidobaa milatiis. ²⁸ Eti likkiyo wodoruwaa xeeran deexxiyaabaa qachchidi, haattan yeggin, haattai hosppun tammu wara ciimmatidoogaa eridosona. Guuttaa gam77iiddi, naa77anttuwaa yeggidi, usuppun tammu wara ciimmatidoogaa eridosona. ²⁹ Eti shuchchattiyaasan kunddenna mala yayyidi, markkabee beenna mala oiqqiya oiddu birataa markkabiyaappe guyyeera abban yeggidi, sa7ai wonttana mala, Xoossaa woossoosona. ³⁰ Markkabiyan oottiyaageeti markkabiyaappe baqatanau koyidi, markkabee beenna mala oiqqiya amarida biratata markkabiyaappe sintta baggaara abban yeggiyaabaa milatidi,

wolwoluwaa abban wottido wode, ³¹ PHauloosi mato halaqaanne wotaaddarata, “Hageeti markkabe gidдон de7ana xayikko, intte attanau danddayekketa” yaagiis. ³² Hegaappe guyyiyan, wotaaddarati wolwoloji qashettido wodoruwaa qanxxidi, yeddi bayidosona.

³³ Sa7ai wonttana hanishin, PHauloosi ubbai qumaa maana mala, hagaadan yaagidi woosiis; “Intte hachchiira tammanne oiddu gallassaa naagideta; qassi he ubbankka quma mibeekketa.

³⁴ Hegaa gishshau, guutta qumaa intte maana mala, taani inttena woossais; aissi giikko, intte paxa de7anau guutta qumaa maana koshshees; harai atto intte huuphiyaa binnaanaappe issoikka xayenna” yaagiis. ³⁵ PHauloosi hгаа giidi, oitaa ekkidi, ubbaa sinttan Xoossaa galatiis; mentidi Muussaa doommiis. ³⁶ Doommin ubbai minettidi, banttaukka qassi qumaa miidosona.

³⁷ Nuuni markkabiyan de7iyaageeti naa77u xee-tanne laappun tammanne usuppuna. ³⁸ Eti miidi kallido wode, caana gisttiyaa abban olidi markkabiyaа deexuwaa kaushshidosona.

Markkabee Meqqiis

³⁹ Sa7ai wonttido wode, markkabiyan oottiyaageeti biittaa eribookkona; shin haattai goggidi abban gelidosaa lanqqiyan de7iya shafiyaа akeeki xeellidosona. Banttassi danddayettiyaakko, markkabiyaа he shafiyaakko laagganau bantta qofaa qachchidosona. ⁴⁰ Yaatidi markkabee beenna mala oiqqiya biratata birshshidi, abbaa gidдо yeggidosona; he wode, markkabiyaа koyidosaa zaaridi laaggiyo

mittaa qachchido wodoruwaa birshshidosona; hegaappe guyyiyan, carkkoi markkabiya sinta sugana mala, markkabiya efiya sharaa sintta baggaara xoqqu oottidi, buussaa doommidosona. ⁴¹ SHin markkabee naa77u abbai gaittidosan de7iya shafiyan dom77ettidi ohettiis; markkabiyaassi guyye baggai beetaa sugettan meqerettishin, sintta baggai xishettidi, qaaxxennan ixxi aggiis.

⁴² Wotaaddarati qashuwaa asaappe issoinne haattaa wodhdhidi kessi ekkenna mala, eta woranau zorettidosona. ⁴³ SHin mato halaqai PHauloosa ashshanau koyidi, wotaaddaratu zoretaa ixxiis; haattaa waraa eriya ubbai markkabiyaappe haattan guppi guppidi kasetidi gaxaa kiyana mala azaziis. ⁴⁴ Attidaageetuppe baggati sanqqan, baggati markkabiya me7uwan kiyana mala azaziis; hegaadan ubbatikka gaxaa saro kiyidosona.

28

PHauloosi Malta Giyo Haruuruwaa Biis

¹ Nuuni gaxaa saro kiyido wode, haruuroi Malta geetettiyoogaa erida. ² Haruuruwaa asati nuussi daro kehaa kehidosona; irai bukkana doommido gishshaunne meeggiyo gishshau, tamaa eettidi, nuna ubbaa morkidosona. ³ PHauloosi daro qaixaariyaa qoridi taman wottishin, shooshshai mishuwaa gishshau kiyidi, a kushiyan xaaxettidi, a dukkiis. ⁴ Haruuruwaa asati shooshshai PHauloosa kushiyan xaaxettidaagaa be7ido wode issoi issuwaassi, “Tumu ha bitanee shemppo woriya

asa; harai atto abbaappe i attinkka Xoossaa pird dai a paxa de7o gibeenna” yaagidosona. ⁵ SHin PHauloosi ba kushiyaappe shooshshaa wuxakkidi, taman oliis; a ainne oottibeenna. ⁶ Eti, “A bollai kixxees; woi akeekennan kunddidi haiqqees” yaagidi a naagoosona; shin daro wodiya naagidi, a bollan aibinne dummatidabi xayin, “Hagee xoossa” yaagidi bantta qofaa aggi bayidosona.

⁷ Hega heeran haruuruwaa halaqaa Pupiliyoosa giyoogaassi gadee de7ees; i nuna mokiidi, heezzu gallassaa siiquwan imattiis. ⁸ Pupiliyoosa aawai qoxo, mishonne ulo kara sahetti zin77idi de7ees; PHauloosi a soo gelidi, ayyo Xoossaa woossiis; ba kushiya a bolli wottidi, a pattiis. ⁹ Hegaappe guyyiyan, he haruuruwan harggiya hara asaikka qassi yiidi paxiis. ¹⁰ Paxin nuna daro bonchchuwaa bonchchidosona; nuuni markkabiyan baanau denddido wode, ogiyau nuna koshshiyaabaa nuussi immidosona.

PHauloosi Malttappe Roome Biis

¹¹ Heezzu aginaappe guyyiyan, haruuruwan balgguwaa aattidi Diyoosqqoroosa giyo Iskkindiriyaa markkabiyan baanau denddida. ¹² Nuuni Siraakuse giyo katamaa gelidi, yaani heezzu gallassaa uttida. ¹³ Hegaappe yuuyiiddi, Regiiyume giyo katamaa gakkida. Issi gallassappe guyyiyan, tohossa bagga carkkoi carkkin, wonttetta gallassi Putiyoluusa giyo katamaa yiida. ¹⁴ Hegan nuuni issi issi ammaniyaageeta demmin, banttanaara laappun gallassaa uttana mala, nuna woossidosona; hegaadankka qassi Roome yiida.

15 Roomen de7iya ammaniyaageeti nubaa siyidi, Afiyoosa Giyaanne Heezzu Aqiyoosaa giyoosaa gakkanaassi nuna mokkanau yiidosona; PHauloosi eta be7ido wode Xoossaa galatidi, wozanan minettiis.

PHauloosi Roomen Tamaarissiis

16 Nuuni Roome gelido wode, PHauloosi bana naagiya wotaaddaraara barkka de7ana mala azazettiis.

17 Heezzu gallasaappe guyyiyan, PHauloosi Aihudatu halaqata baakko xeesiis; eti shiiqido wode, eta hagaadan yaagiis; “Ta ishato, taani nu asaa woi nu aawatu wogaa phalqqiyaabaa ainne ootennan, tana Yerusalaamen qachchidi, Roome asaassi aattidi immidosona. 18 Eti tana qoridi, haiqossi bessiyaabai ta bolli ainne baina gishshau, tana birshshanau qoppidosona. 19 SHin heгаа Aihudati maayennan ixido wode, ‘Tabaa Qeesaari pirddo’ gaanaagee tana koshshiisippe attin, taani ta zariyaa mootiyoobai taassi de7iina gidenna. 20 Taani inttenaara gaittanaunne haasayanau inttena xeesidoogee hegaassa; aissi giikko, Israa7eela asai ufaissan naagiyoogaa gishshataassi taani ha sanssalatan qashettaas” yaagiis.

21 Aihuda cimati PHauloosa, “Nuuni Yihudaappe nebau dabddaabbe ekkibookko. Nu ishanttuppekka harai atto, issoikka yiidi, nebaa odibeenna; woi ne sunntaa mooridi, nuuyyo odibeenna. 22 SHin he asaa sunntaa ubbasan asai mooridi haasayiyoogaa nuuni eriyo gishshau, ne qofaa siyanau koyoos” yaagidosona.

23 Eti bantta yaana gallassaa PHauloosassi keeridi, he gallassi daridi i de7iyoosaa yiidosona; yin i etassi Xoossaa kawotettaabaa markkattiis. Qassi eti Yesuusabaa ammanana mala, Muuse higgiaappenne hananabaa yootiyaageeti xaafidoogaappe bochchidi eta tamarissiiddi, maalladoppe omarssi gakkanaassi loittidi yootiis.

24 Baggati PHauloosi giidoogaa ammanidosona; shin baggati ammanibookkona. 25 Eti bantta gidдон yohuwaa maayettennan ixido wode, PHauloosi issibaa giidoogaappe guyyiyan biidosona; i hagaadan yaagiis; “Geeshsha Ayyaanai nu aawatussi hananabaa yootiya Isiyaasan,

26 ‘Neeni he asaakko baada hagaadan ga; “Intte sissaa siyana,
shin intteyyo gelenna;
intte xeeluwaa xeellana,
shin be7ekketa.

27 Aissi giikko, ha asaa wozanai dammiis;
bantta haittaa tulissidosona;
bantta aifiyaakka qilimmidosona.
Hegee bannaakko, bantta aifiyan be7ana;
eta haittaikka siyana;
eta wozanaikka akeekana;
eti taakko Xoossaakko simmana.
Qassi taanikka eta pattana”

yaaga’ yaagiis. 28 Simmi hagee Xoossaa atotettai, Aihuda gidennaageetussi kiitettidoogee inttessi eretto. Qassi etikka siyana” yaagiis.

29 PHauloosi hegaa giidoogaappe guyyiyan, Aihudati bantta gidдон daro palamettiiddi biidosona.

³⁰ PHauloosi kera keettan naa77u laitta kumettaa de7iiddi, baakko yiya ubbaa mokkees. ³¹ Bana ooninne diggennan Xoossaa kawotettaabaanne Godaa Yesuus Kiristtoosabaa yootiiddi, yayyennan daro qonccissidi tamaarissiis.

Wolaytta Bible **Portions of the Holy Bible in the Wolaytta language of Ethiopia**

copyright © 2004 SIM

© Faith Comes by Hearing

Language: Wolaytta

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-03-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

6baa8af2-99d9-51d5-a40a-ff54bdb9b793